

Fremtidens kandidatlandskab

Kandidatudvalgets afrapportering

November 2024

Udgivet af Kandidatudvalget
Bredgade 42
Postboks 2135
1260 København K
Tel.: 3393 9700
kandidatudvalget@ufm.dk
www.ufm.dk/kandidatudvalget

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-93807-81-5

Indhold

1.	Indledning	4
	1.1 Kandidatudvalgets opgave	4
	1.1.1 Afrapporteringens opbygning	4
	1.2 Input til udvalgets arbejde	5
2.	Overvejelser i relation til de nye kandidatuddannelser	6
	2.1 Nye kandidatuddannelser på 75 ECTS	7
	2.2 Nye fleksible erhvervs kandidatuddannelser	9
	2.3 Nye efter- og videreuddannelsesmuligheder	13
	2.3.1 Overvejelser om et kandidattillægsbevis	15
	2.4 Forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS	17
	2.5 Undervisningstilrettelæggelse i et nyt kandidatlandskab	20
3.	Scenarier for fremtidens kandidatlandskab	23
	3.1 Tværgående hensyn i omlægningen	25
	3.2 Scenarier for fremtidens kandidatlandskab	28
	3.2.1 Hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab	29
	3.2.2 Forskellige scenarier for fremtidens kandidatlandskab fordelt på uddannelsesgrupper	31
	3.2.3 Model for udarbejdelse af scenarier for fremtidens kandidatlandskab	33
	3.3 Det videre arbejde: Dekangrupper og institutionsplaner	35
4.	Nye kunstneriske kandidatuddannelser	37
	4.1 Overvejelser om en ny kandidatuddannelse på designområdet	37
	4.1.1 Uddannelsesmodel A: Ny kandidatuddannelse i design på 105 ECTS	38
	4.1.2 Uddannelsesmodel B: Ny 120 ECTS-kandidatuddannelse i design med større erhvervsretning	39
	4.1.3 Provenu ved ny kandidatuddannelse i design	40
	Appendikser	42
	Udtalelser	82

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) indgik sammen med Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i juni 2023 *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*.

Forligspartierne ønskede, at den konkrete udvikling og implementering af de nye kandidatuddannelser sker med tæt involvering af dem, der er tættest på uddannelserne. Derfor blev aftalen fulgt op med forligstillægget *Kommissorium for kandidatudvalg* fra august 2023, hvormed Kandidatudvalget blev nedsat.

Kandidatudvalget har arbejdet inden for de fastlagte rammer i *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*.

I juni 2024 afleverede Kandidatudvalget en delafrapportering til uddannelses- og forskningsministeren, der gav indblik i udvalgets foreløbige drøftelser. Kandidatudvalgets arbejde er nu afsluttet, og udvalgets endelige anbefalinger til fremtidens kandidatlandskab fremlægges i nærværende afrapportering.

Delafrapporteringen og den endelige afrapportering afspejler udvalgets overvejelser og anbefalinger. Det videre arbejde med fremtidens kandidatlandskab beskrives nærmere i afsnit 3.3. Den konkrete implementering af det nye kandidatlandskab vil foregå på de enkelte universiteter.

Universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende har hver især ønsket at give en udtalelse, som blandt andet vedrører de fastlagte rammer, der følger af den politiske aftale. Udtalelserne er vedlagt afrapporteringen.

1.1 Kandidatudvalgets opgave

Kandidatudvalgets kommissorium fastlægger udvalgets opgave, som falder inden for seks spor og er uddybet i udvalgets delafrapportering. Kandidatudvalgets organisering og medlemmer fremgår af appendiks 1.

1.1.1 Afrapporteringens opbygning

Kandidatudvalgets afrapportering er inddelt i fire kapitler. Kapitel 1 er afrapporteringens indledning.

Kapitel 2 indeholder overvejelser om uddannelserne i fremtidens kandidatlandskab, herunder kandidatuddannelser på 75 ECTS, de nye erhvervs kandidatuddannelser, de nye efter- og videreuddannelsesmuligheder, forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS samt overvejelser om undervisningstilrettelæggelse i fremtidens kandidatlandskab.

Kapitel 3 indeholder Kandidatudvalgets overvejelser om fremtidens kandidatlandskab, herunder en række scenarier for, hvordan fremtidens kandidatlandskab konkret kan se ud baseret på 18 uddannelsesgrupper på tværs af de fem hovedområder. Kapitlet beskriver desuden arbejdet i de dekan-grupper, der er nedsat i forlængelse af udvalgets arbejde.

I kapitel 4 fremgår *Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelsers* anbefalinger til en ny tilrettelæggelse af kandidatuddannelsen i design.

1.2 Input til udvalgets arbejde

Der er i tillæg til Kandidatudvalget blandt andet nedsat et kandidatpartnerskab og et referencepanel. På baggrund af udvalgets delafrapportering blev der desuden afholdt et stormøde for at modtage offentlighedens input til udvalgets videre drøftelser.

Kandidatpartnerskab

Kandidatpartnerskabet er indgået mellem Dansk Industri, Dansk Erhverv, Danske Regioner, KL, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Partnerskabet har givet en række input til udvalgets arbejde, herunder vedrørende nye uddannelsesmodeller, udmøntning af sektordimensionering samt udmøntning af flere engelsksprogede uddannelsespladser på universiteterne.

For indblik i første del af kandidatpartnerskabets drøftelser og input henvises til afsnit 5.3 i Kandidatudvalgets delafrapportering. I efteråret 2024 har kandidatpartnerskabet endvidere været forelagt processen for Kandidatudvalgets udarbejdelse af scenarier for fremtidens kandidatlandskab, herunder det igangsatte arbejde i dekangrupperne samt det kommende arbejde med institutionsplaner. Som det fremgår af dekangruppernes opgavebeskrivelse, vil Uddannelses- og Forskningsministeriet drøfte dekangruppernes arbejde i kandidatpartnerskabet, når dette foreligger.

Referencepanel

Referencepanelet består af repræsentanter fra erhvervsorganisationer, offentlige arbejdsgivere, faglige organisationer, relevante ministerier, professionshøjskolesektoren og erhvervsakademisektoren. Referencepanelet har været forelagt dele af Kandidatudvalgets arbejde, herunder tilrettelæggelsen af kandidatuddannelserne på 75 ECTS og erhvervs kandidatuddannelserne, som medlemmerne har haft mulighed for at give input til.

For indblik i første del af referencepanelets drøftelser og input henvises til afsnit 5.2 i Kandidatudvalgets delafrapportering.

I efteråret 2024 har referencepanelet endvidere drøftet processen for Kandidatudvalgets udarbejdelse af scenarier for fremtidens kandidatlandskab, herunder det igangsatte arbejde i dekangrupperne samt det kommende arbejde med institutionsplaner.

Stormøde

Kandidatudvalget afholdte i juni 2024 et offentligt stormøde på Syddansk Universitet, hvor udvalgets foreløbige overvejelser om det nye kandidatlandskab blev præsenteret. Herefter var der mulighed for spørgsmål og formel mulighed for at give input til udvalgets foreløbige og videre arbejde. Derudover blev der afholdt en paneldebat om uddannelse i samarbejde med erhvervslivet. Alle interesserede parter havde mulighed for at deltage i mødet.

2. Overvejelser i relation til de nye kandidatuddannelser

Forligspartierne bag *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* ønsker, at universitetsstuderende i fremtiden får mulighed for flere forskellige veje til en kandidatgrad.

I delafrapporteringen fra juni 2024 beskæftigede Kandidatudvalget sig særligt med de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS og de fleksible erhvervs kandidatuddannelser. Derudover indgik der i delafrapporteringen en række modeller for en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb.

Kandidatudvalget har i efteråret 2024 arbejdet med selve omlægningen af kandidatuddannelserne. Det indebærer blandt andet, at udvalget har arbejdet med en række scenarier for, hvordan fremtidens kandidatlandskab kan se ud i henholdsvis 2028, 2030 og 2032, ligesom udvalget har nedsat en dekangruppe for hvert hovedområde til at kvalificere scenarierne for omlægning, jf. boks 16.

Udvalget har desuden blandt andet drøftet mulige forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, nye videre- og efteruddannelsesmuligheder, et nyt kandidatillægsbevis samt undervisningstilrettelæggelse i fremtidens kandidatlandskab.

Kandidatudvalget har endvidere – i tillæg til anbefalingerne i delafrapporteringen – gjort sig yderligere overvejelser om de nye typer af kandidatuddannelser.

I relation til kandidatuddannelsen på 75 ECTS har udvalget blandt andet fokuseret på, hvordan kvalitetsambitioner for uddannelserne, som er understøttet med en højere takst, kan omsættes til virkelighed, når institutionerne i de kommende år skal arbejde med udvikling og oprettelse af de nye kandidatuddannelser, jf. afsnit 2.1.

I relation til den nye erhvervs kandidatuddannelse har udvalget drøftet, hvordan uddannelsen kan blive tilstrækkelig attraktiv for studerende og aftagere. Kandidatudvalget har i den forbindelse drøftet, at der på en erhvervs kandidatuddannelse, hvor uddannelsen er tilrettelagt med færre end 120 ECTS og/eller over kortere tid, vil være et lavere krav til sideløbende beskæftigelse. Det åbner op for erhvervs kandidatuddannelsesmodeller, hvor den samlede arbejdsbelastning for de studerende (dvs. studietid og sideløbende beskæftigelse) kan være lavere end i de uddannelsesmodeller, som er skitseret i udvalgets delafrapportering, jf. afsnit 2.2, hvilket dog stadig er højere end på arbejdsmarkedet bredt set.

Udvalget skitserede i delafrapporteringen ni modeller for en *ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb* (EKV), der alle holdt sig inden for rammerne i den politiske aftale. Modellerne er beskrevet og kommenteret i udvalgets delafrapportering, jf. afsnit 2.3.

Udvalget har i sit arbejde i efteråret 2024 ikke afsøgt yderligere uddannelsesmodeller for en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb (EKV) end de ni forskellige modeller, der er skitseret i delafrapporteringen, da udvalget ikke finder det muligt at skitsere yderligere relevante modeller inden for de i kommissoriet angivne rammer.

2.1 Nye kandidatuddannelser på 75 ECTS

I delafrapporteringen fremgik udvalgets drøftelser af den overordnede tilrettelæggelse af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS, herunder uddannelsesstypens profil. Samtidig indeholdt delafrapporteringen en række overvejelser og anbefalinger vedrørende blandt andet uddannelsens titel, navn på den afsluttende opgave og valgfag, jf. boks 1.

Kandidatudvalget har ikke fundet anledning til generelt at ændre anbefalingerne fra delafrapporteringen i relation til kandidatuddannelser på 75 ECTS. Disse er således fortsat gældende.

Boks 1

Kandidatudvalgets anbefalinger fra delafrapporteringen – kandidatuddannelser på 75 ECTS

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- De nye kandidatuddannelser på 75 ECTS får en tydelig faglig profil, og at den faglige profil beskrives i den enkelte uddannelses studieordning.
- Universiteterne får gode muligheder for fleksibilitet i udviklingen og tilrettelæggelsen af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS mhp. at kunne skabe uddannelser af høj kvalitet inden for forskellige fagområder. Dette indebærer blandt andet, at der både skal være mulighed for at udvikle uddannelser med plads til høj grad af valgfrie fagelementer og uddannelser, som primært består af konstituerende fagelementer.
- Der i udvalgets videre drøftelser frem mod udvalgets endelige afrapportering arbejdes med at finde en tydeligere profil for kandidatuddannelserne på 75 ECTS, samt at dette er i fokus i den videre implementering på universiteterne.
- Den afsluttende opgave for kandidatuddannelsen på 75 ECTS ikke benævnes *speciale*, men i stedet *afsluttende hovedopgave*.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU anbefaler, at der i titlen for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS – efter den latinske betegnelse for uddannelsen – indsættes et *brevis*, som er den latinske betegnelse for kort. Dette gøres for tydeligt at kunne formidle de forskellige uddannelsesstyper overfor blandt andet arbejdsgiverne og signalere, at der er tale om en uddannelse på 75 ECTS. Det anbefales endvidere, at *brevis* eller en anden betegnelse kan bortfalde, hvis dimittenden gennemfører efter- og videreuddannelse svarende til 45 ECTS.
- Formanden, næstformanden, styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at der ikke gøres forskel på titlerne for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og kandidatuddannelser på 120 ECTS, da dette potentielt vurderes at kunne bidrage til en opfattelse af A/B-hold og på den måde påvirke attraktiviteten af de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS negativt.
- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at kandidatuddannelserne på 75 ECTS består af valgfag svarende til minimum 10 ECTS.

I efteråret 2024 har Kandidatudvalget drøftet kvalitetsambitionerne for de nye uddannelser.

Drøftelserne har taget afsæt i, at det i den politiske aftale er fastlagt, at de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS får en højere takst pr. STÅ, end tilfældet er for de nuværende kandidatuddannelser. I forbindelse med Kandidatudvalgets delafrapportering berørte udvalget indledningsvist, at takstforhøjelsen blandt andet skal udmøntes til høj kvalitet på de nye uddannelsesstyper.

I efteråret 2024 har udvalget blandt andet drøftet hvilke overordnede kvalitetsambitioner, der er relevante for kandidatuddannelser på 75 ECTS. Kandidatudvalget har i den forbindelse lagt vægt på, at større interaktion mellem undervisere og studerende kan bidrage til et øget læringsudbytte.

Det kan for eksempel være gennem flere undervisningstimer, øget individuel feedback, tilrettelæggelse på mindre hold og lignende. Det kan også være i form af øvrige kvalitetsunderstøttende aktiviteter i forbindelse med enkelte fag, eksaminer eller den afsluttende hovedopgave.

Derudover har Kandidatudvalget fundet det relevant, at det er bredt anerkendt, at der er sammenhæng mellem undervisernes didaktiske kompetencer og læringsudbyttet hos de studerende. Dele af udvalget finder det på den baggrund væsentligt, at der på de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS blandt andet investeres i stærke didaktiske underviserkompetencer.

Kandidatudvalget har derudover drøftet sammenhængen mellem trivsel og højt læringsudbytte. Udvalget lægger på den baggrund vægt på, at der på de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS arbejdes med kvalitetsunderstøttende aktiviteter med fokus på trivsel og et godt læringsmiljø.

Det har desuden været drøftet i udvalget, hvordan der kan skabes rum til, at den højere takst pr. STÅ kan anvendes forskelligt inden for forskellige fagområder med henblik på at understøtte den størst mulige kvalitet inden for de enkelte fagområder. Det kan eksempelvis ske ved, at uddannelsesinstitutionen i forbindelse med udformningen og ansøgningen om en ny kandidatuddannelse på 75 ECTS beskriver hvilke kvalitetstiltag, der arbejdes med, og hvordan disse afspejles i uddannelsen. Dette kan desuden understøtte, at der sker en hensigtsmæssig inddragelse af fagmiljøerne i forhold til, hvordan kvalitetsmidlerne bedst anvendes på den enkelte uddannelse.

Kandidatudvalget har i relation hertil drøftet, hvordan arbejdet med høj kvalitet på de nye kandidatuddannelser kan følges. Her har udvalget lagt vægt på, at der allerede i dag eksisterer et omfattende kvalitetssikringssystem for de videregående uddannelser.

Efter første trin i implementeringen af universitetsaftalen skal der laves en erfaringsopsamling, hvori det kan være relevant at forholde sig til udmøntningen af de øgede midler til kvalitet. Det er i udvalget desuden blevet rejst, at det kan være relevant, at en ekstern aktør ser på, hvordan kvalitetsambitionerne er blevet implementeret på tværs af universiteterne.

Udvalgets nye anbefalinger vedrørende kandidatuddannelser på 75 ECTS er samlet i boks 2.

Boks 2**Kandidatudvalgets nye anbefalinger – kandidatuddannelser på 75 ECTS**

Kandidatudvalget anbefaler, at kvalitetsambitionerne for de nye kandidatuddannelser tager udgangspunkt i følgende:

- *Øget kontakt mellem studerende og undervisere*
Der kan på de nye kandidatuddannelser lægges vægt på øget kontakt mellem studerende og det videnskabelige personale (i forhold til sammenlignelige kandidatuddannelser på 120 ECTS). Det kan for eksempel være flere undervisningstimer eller andre læringsformater såsom individuel feedback, tilrettelæggelse på mindre hold og lignende. Det kan også være i form af kvalitetsunderstøttende aktiviteter i forbindelse med eksaminer eller den afsluttende opgave eller kvalitetsunderstøttende aktiviteter i forbindelse med virksomhedssamarbejde og andre former for praksisinddragelse.
- *Stærke didaktiske kompetencer*
Der kan på de nye kandidatuddannelser lægges vægt på at styrke de pædagogiske og didaktiske kompetencer i fagmiljøet på uddannelserne. Det kan eksempelvis ske gennem opkvalificering af undervisere, udvikling af nye læringsformer samt planlægning af undervisning med fokus på inddragende og aktiverende tilrettelæggelsesformer.
- *Bedre trivsel og godt studiemiljø*
Der kan på de nye kandidatuddannelser lægges vægt på at understøtte en høj trivsel og et godt studiemiljø. Det kan for eksempel være ekstra kvalitetsunderstøttende aktiviteter i studiestarten eller aktiviteter, der understøtter de fysiske, sociale og læringsmæssige rammer for studiemiljøet på uddannelserne.

Kandidatudvalget anbefaler desuden, at uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med udformningen og ansøgningen om nye kandidatuddannelser på 75 ECTS beskriver hvilket kvalitetssigte, der arbejdes med, og hvordan dette afspejles i uddannelsen. Kvalitetstiltagene vil typisk blive udformet med inddragelse af de faglige miljøer, så der er mulighed for variation på tværs af uddannelser og fagområder.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Formanden, næstformanden, styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU anbefaler, at opfølgningen på kvalitetsambitionerne sker som led i den allerede eksisterende kvalitetssikring og styring på det videregående uddannelsesområde.
- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at kvalitetsambitionerne følges tæt af en ekstern aktør, eksempelvis Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

2.2 Nye fleksible erhvervs kandidatuddannelser

I delafrapporteringen fremgik Kandidatudvalgets overvejelser om, hvordan den nye erhvervs kandidatuddannelse kan gøres mere fleksibel sammenlignet med den nuværende erhvervs kandidatordning.

Udvalgets overvejelser i delafrapporteringen handlede blandt andet om, hvordan erhvervs kandidatuddannelsen bedst kan tilrettelægges med henblik på at understøtte samspil mellem uddannelse og beskæftigelse, samt hvordan tilrettelæggelsen kan variere på baggrund af forskelle mellem brancher, fagområder og geografi, jf. boks 3. Udvalget lagde blandt andet vægt på muligheden for fleksibel tilrettelæggelse på de enkelte universiteter i samarbejde med konkrete virksomheder, så der kan skabes gode forudsætninger for, at de studerende kan koble uddannelse og beskæftigelse. I den forbindelse var der i delafrapporteringen vist tre illustrative eksempler på en fleksibel tilrettelæggelse af den nye erhvervs kandidatuddannelse.

Af delafrapporteringen fremgik desuden overvejelser vedrørende de nye erhvervs kandidatuddannelsers faglige progression.

Boks 3

Kandidatudvalgets anbefalinger fra delafrapporteringen – nye erhvervs kandidatuddannelser

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Universiteterne – inden for de rammer, der er i reformen – får gode muligheder for at udvikle og tilrettelægge de fleksible erhvervs kandidatuddannelser med henblik på at kunne skabe uddannelser og studiemiljøer af høj kvalitet inden for forskellige fagområder og i samarbejde med konkrete virksomheder og offentlige arbejdsgivere.
- Reglerne omkring den nye erhvervs kandidatuddannelse gør det muligt for universiteterne – i tæt samarbejde med virksomheder og studerende – at indrette fleksible forløb inden for forskellige fagområder.
- Der i de enkelte studieordninger kan fastsættes en maksimal studietid for erhvervs kandidatuddannelsen mhp. blandt andet at understøtte de studerendes faglige progression.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at der – med henblik på at understøtte et gennemsigtigt og overskueligt uddannelseslandskab – alene udbydes erhvervs kandidatuddannelser på enten 75 eller 120 ECTS.
- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU samt forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF finder ikke, at der på forsvarlig vis kan laves en generel uddannelsesmodel for en fleksibel erhvervs kandidat, der er tilrettelagt på under 4 år, når det lægges til grund, at uddannelsen skal være 120 ECTS, samt at den samlede arbejdsbelastning for den studerende ikke må overstige normen på arbejdsmarkedet.

Yderligere overvejelser om tilrettelæggelse af den nye erhvervs kandidatuddannelse

Beskæftigelseskravet for studerende på en erhvervs kandidatuddannelse var en central del af drøftelserne i forbindelse med Kandidatudvalgets delafrapportering. Udvalget overvejede i den forbindelse – særligt begrundet i, at universitetsrektorerne og repræsentanterne for de studerende ønskede at sænke beskæftigelseskravet for at understøtte, at de studerende fik mere tid til at fordybe sig i deres studier – hvorvidt beskæftigelseskravet for studerende på en ny erhvervs kandidatuddannelse på 120 ECTS ville kunne sænkes til 20 timer ugentligt inden for de rammer, der er fastlagt i den politiske aftale.

En ændring i erhvervs kandidatens beskæftigelseskrav på minimum 25 timer i gennemsnit om ugen uden modgående justeringer af ordningen, som eksempelvis færre ECTS, vil imidlertid have en negativ virkning på den strukturelle beskæftigelse, hvilket vil have negativ virkning på den offentlige saldo og være forbundet med et velstandstab, jf. boks 3 i delafrapporteringen.

Inden for rammerne af økonomien i den politiske aftale er det således alene muligt at sænke beskæftigelseskravet til under i gennemsnit 25 timer om ugen for erhvervs kandidatuddannelser på 120 ECTS, hvis der foretages øvrige modgående justeringer af ordningen. Kandidatudvalget bemærkede i den forbindelse i delafrapporteringen, at der forventeligt kunne fastsættes et lavere beskæftigelseskrav end 25 timer pr. uge, såfremt erhvervs kandidatuddannelsens længde var kortere end 120 ECTS. Som det fremgik, ville udvalget drøfte muligheden herfor frem mod den endelige afrapportering.

Kandidatudvalget er i øvrigt opmærksomme på, at der med beskæftigelseskravet på minimum 25 timer om ugen for en erhvervs kandidatuddannelse på 120 ECTS er tale om en gennemsnitsbetragt-

ning. Udvalget finder det således hensigtsmæssigt for fleksibiliteten i erhvervs kandidatuddannelsen, at beskæftigelsen pr. uge i praksis vil kunne variere over en periode, hvilket kan bidrage til en fleksibel tilrettelæggelse for den studerende og virksomheden, herunder eksempelvis perioder med henholdsvis fuldtidsstudie og fuldtidsarbejde.

Yderligere overvejelser om sideløbende beskæftigelse på den nye erhvervs kandidatuddannelse

Kandidatudvalget har i efteråret 2024 drøftet muligheden for at sænke kravet til den sideløbende beskæftigelse i erhvervs kandidatordningen parallelt med, at der foretages øvrige modgående justeringer af ordningen i form af færre ECTS og/eller kortere varighed.

En ændring i erhvervs kandidatuddannelsens beskæftigelseskrav på minimum 25 timer om ugen vil som nævnt isoleret set have en negativ virkning på den strukturelle beskæftigelse, hvilket vil have negativ virkning på den offentlige saldo og være forbundet med et velstandstab. Modgående justeringer i antal ECTS/uddannelsens varighed kan dog muliggøre et lavere beskæftigelseskrav *inden for* rammerne af økonomien i den politiske aftale.

Som det fremgår af tabel 1, kan en erhvervs kandidatuddannelse på 75 og 90 ECTS således tilrettelægges med en lavere gennemsnitlig minimumsbekæftigelse, end det er tilfældet for en erhvervs kandidatuddannelse på 120 ECTS. Derudover vil en erhvervs kandidatuddannelse på 120 ECTS, tilrettelagt over en kortere periode end 46 måneder, kunne tilrettelægges med et lavere beskæftigelseskrav. En justering i uddannelsens varighed med fastholdt ECTS-belastning vil dog påvirke den gennemsnitlige ugentlige studiebelastning (idet den studerende alt andet lige antages at studere mere pr. semester), hvormed effekten på den samlede arbejdsbelastning helt eller delvist neutraliseres.

Flere universitetsrektorer samt studentrepræsentanterne i udvalget har rejst, at de ikke finder erhvervs kandidatuddannelser tilrettelagt med 75 og 90 ECTS attraktive samt finder, at de kan øge kompleksiteten i kandidatlandskabet. Andre universitetsrektorer finder det imidlertid relevant at kunne arbejde med modellerne i fremtidens kandidatlandskab. Samlet set ønsker universitetsrektorerne ikke at fjerne fleksibiliteten for de universiteter, der i fremtiden måtte ønske at udbyde erhvervs kandidatuddannelser tilrettelagt med 75 eller 120 ECTS. Udvalgets formandskab vurderer dog, at alle modeller for en fleksibel erhvervs kandidatuddannelse på 75-120 (jf. udvalgets kommissorium) kan være relevante at arbejde videre med, herunder modeller på 90 ECTS med en lavere gennemsnitlig minimumsbekæftigelse.

Kandidatudvalget bemærker således, at det – inden for reformøkonomien i den politiske aftale – er muligt at arbejde med et lavere gennemsnitligt minimumskrav til den sideløbende beskæftigelse i erhvervs kandidatordningen. Udvalget finder på den baggrund, at dette kan afspejles i det lovforslag, hvori reglerne for den nye erhvervs kandidatordning fastsættes. Studentrepræsentanterne i udvalget ønsker dog at fremhæve, at den samlede belastning i alle modellerne er højere end 37 timer om ugen, som er normen på arbejdsmarkedet.

Tabel 1

Eksempler på modgående justeringer i beskæftigelseskrav og varighed

Eksempel	ECTS	Varighed (måneder)	Beskæftigelseskrav (timer/uge)	Studiebelastning (timer/uge)	Samlet belastning (timer/uge)
A	120	46	25	21	46
B	120	40	23	24	47
C	90	34	21	21	42
D	75	28	17	21	39*

Anm.: Studiebelastningen er en gennemsnitsbetragtning regnet på baggrund af Bologna-standard. Beskæftigelseskravet ved en erhvervs kandidatuddannelse på henholdsvis 90 ECTS og 75 ECTS er beregningsteknisk fastlagt, så der opnås samme arbejdsudbud som en erhvervs kandidatuddannelse på 120 ECTS med 25 timers beskæftigelse pr. uge. *Den samlede belastning i eksempel D summer ikke grundet afrunding til heltal.

Udvalgets nye anbefalinger vedrørende den nye fleksible erhvervskandidatuddannelse er samlet i boks 4.

Overvejelser om tilbagegangsret for studerende på en erhvervskandidatuddannelse

Kandidatudvalget har drøftet, at erhvervskandidatstuderende – ligesom tilfældet er i den eksisterende ordning – skal have mulighed for at fuldføre en kandidatuddannelse, selvom de eksempelvis mister deres arbejde undervejs i uddannelsen.

Kandidatudvalget har i den forbindelse drøftet, at der kan stilles krav om, at universiteterne i studieordningen for en erhvervskandidatuddannelse fastsætter, hvilken kandidatuddannelse den studerende har tilbagegangsret til inden for rammerne af den politiske aftale, herunder at maksimalt 70 pct. af kandidatpladserne må udgøres af ordinære kandidatuddannelser på 120 ECTS.

Som det fremgår af delafrapporteringen og Kandidatudvalgets kommissorium, skal der inden for ingeniørområdet i udgangspunktet alene omlægges til fleksible erhvervskandidatuddannelser og/eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb. Dette blandt andet henset til, at civilingeniør udgør ca. 90 pct. af uddannelsespladserne, samt at der i forvejen findes velfungerende kortere uddannelsesforløb i form af diplomingeniøruddannelsen. Det er således ikke hensigten, at der skal oprettes en ny 75 ECTS-kandidat på ingeniørområdet.

Universiteterne vil derfor løbende skulle sikre – inden for rammerne af, hvor mange uddannelsespladser, som med aftalen kan være ordinære 2-årige kandidatuddannelser – at der er plads til, at de studerende på ingeniørområdet, som måtte falde fra deres erhvervskandidatuddannelse, fordi de mister deres beskæftigelse undervejs i erhvervskandidatuddannelsen, kan afslutte deres uddannelse – eller alternativt en anden model.

Boks 4

Kandidatudvalgets nye anbefalinger – nye fleksible erhvervskandidatuddannelser

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Formanden, næstformanden, styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU bemærker, at erhvervskandidatuddannelserne på 75 og 90 ECTS vil kunne tilrettelægges med en lavere gennemsnitlig minimumsbeskæftigelse, ligesom erhvervskandidatuddannelser på 120 ECTS tilrettelagt over en kortere periode end 46 måneder vil kunne indeholde et lavere krav til gennemsnitlig minimumsbeskæftigelse (dog modsvaret af en højere studietidsbelastning).
- Formanden, næstformanden, styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU anbefaler på den baggrund, at erhvervskandidatuddannelsesmodellerne med lavere gennemsnitlig minimumsbeskæftigelse reflekteres i lovgivningen vedr. den nye erhvervskandidatordning.
- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU bemærker, at det kan vise sig vanskeligt at tiltrække udenlandske studerende til en ny erhvervskandidatuddannelse, da uddannelsen ikke indeholder en periode med fuldtidsstudie i starten, hvor den studerende kan etablere kontakt til en arbejdsgiver.
- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF bemærker, at der i modellerne for en erhvervskandidatuddannelse er en arbejdsbelastning, som er højere end 37 timer pr. uge. Udvalgsmedlemmerne finder på den baggrund, at den højere arbejdsbelastning kan indebære øget risiko for præstationspres, stress og mistrivsel for de studerende samt de facto lavere fagligt udbytte. Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF kan på den baggrund ikke anbefale, at der arbejdes videre med nogle af de drøftede modeller for en ny erhvervskandidatuddannelse.

2.3 Nye efter- og videreuddannelsesmuligheder

I delafrapporteringen fremgik det, at Kandidatudvalget indledningsvist havde drøftet de nye efter- og videreuddannelsesmuligheder for personer med en af de nye kandidatuddannelser, jf. boks 5.

Udvalgets foreløbige drøftelser omhandlede blandt andet muligheden for at vende tilbage til universitetet og tage fag, moduler og særlige kandidatforløb for de personer, som har taget en kandidatuddannelse på 75 ECTS, nye muligheder i det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem samt muligheden for en ny kandidatuddannelse efter to år.

Boks 5

Kandidatudvalgets anbefalinger fra delafrapporteringen – nye efter- og videreuddannelsesmuligheder og forløb

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Der er potentiale i de nye efter- og videreuddannelsesmuligheder for dimittender fra 75 ECTS kandidatuddannelser, herunder i forhold til at gøre kandidatuddannelserne på 75 ECTS attraktive for både studerende og arbejdsgivere. Potentialet ligger blandt andet i, at dimittenderne får gode muligheder for at uddanne sig senere i livet, hvor de blandt andet kan tilegne sig nyeste viden – eksempelvis på områder med teknologiske nybrud – eller søge videreuddannelse med henblik på sporskifte i deres arbejdsliv.
- Kandidatudvalget vil frem mod udvalgets endelige afrapportering fortsætte drøftelserne om, hvilke konkrete uddannelsesstilbud der kan udvikles, samt en model for et kandidatillægsbevis.

Yderligere overvejelser om fag, moduler og særlige kandidatforløb på erhvervskandidatliggende vilkår

Kandidatudvalget har – med udgangspunkt i input fra en arbejdsgruppe under Danske Universiteter – fortsat drøftelserne af de fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb på erhvervskandidatliggende vilkår, der skal udvikles til dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, jf. boks 6.

Idet indhold i og rammer for efter- og videreuddannelse i det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem er velkendte, har udvalgets drøftelser særligt centreret sig om potentialet for nye fag, moduler og forløb på erhvervskandidatliggende vilkår samt rammerne for et nyt kandidatillægsbevis.

Kandidatudvalget har drøftet flere forskellige typer fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb til dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, herunder hvordan de nye uddannelsesmuligheder kan gøres tilgængelige og relevante for den enkelte i løbet af arbejdslivet. Udvalget har i den forbindelse drøftet tre forskellige eksempler på, hvordan videreuddannelsen kan foregå – faglig specialisering, sporskifte samt enkeltvis fag og moduler – som gennemgås nedenfor.

Kandidatudvalget anbefaler, at de nye fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb både kan udbydes som en samlet pakke af fag med faglig progression (tilrettelagt af universiteterne) og bestå af en række nye eller eksisterende fag, som der kan vælges frit iblandt. Samlede fagpakker kan eksempelvis være henvendt til personer, som ønsker yderligere specialisering inden for vedkommendes fag, eller personer, som ønsker sporskifte eller tværfaglige kompetencer ud over eget fag.

Udvalget finder dog, at der ligeledes skal være mulighed for, at dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS kan vende tilbage og tage et eller flere enkelte fag og moduler (som ikke er tilrettelagt som en fagpakke med faglig progression), sådan at dimittenden "fag-for-fag" kan supplere sin eksisterende kandidatuddannelse. Det bør således være muligt frit at sammensætte fag og moduler på samme måde som i det eksisterende efter- og videreuddannelsessystem.

Kandidatudvalget har endvidere drøftet, at dimittender fra 75 ECTS-kandidatuddannelser skal kunne få adgang til efter- og videreuddannelseselementer i form af fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb på *alle* danske universiteter, sådan at tilbuddet ikke er begrænset til videreuddannelse på det universitet, vedkommende er dimitteret fra. Derudover har udvalget drøftet, at de særligt udviklede kandidatforløb skal kunne bestå af både nye fag samt allerede eksisterende fag og moduler fra fuldtidsuddannelser.

Udvalget bemærker i øvrigt, at de nye efter- og videreuddannelsesmuligheder ikke kun gælder for personer, som har gennemført en kandidatuddannelse på 75 ECTS, men ligeledes er gældende for personer, som har taget øvrige kandidatuddannelser under 120 ECTS, eksempelvis personer, som har taget en erhvervskandidatuddannelse tilrettelagt med 90 ECTS.

Boks 6

Input fra arbejdsgruppen under Danske Universiteter

En arbejdsgruppe under Danske Universiteter har arbejdet med oplæg til modeller for og eksempler på efter- og videreuddannelsesaktiviteter for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Arbejdsgruppen lægger op til, at modellerne for videreuddannelsesstillingerne skal give rum til, at institutionerne kan være innovative i udviklingen af de nye tilbud.

Arbejdsgruppen ser potentialer i, at udbud af fag og moduler kan tilrettelægges som et kandidatforløb. Det kan give mulighed for faglig progression i forløbet.

Arbejdsgruppen har endvidere gjort sig overvejelser om, at udbuddet kan være bygget op om eksisterende kandidatkurser, for eksempel efter samme model som tompladsordningen.

Eksempel A: Fag, moduler og særlige forløb mhp. faglig specialisering

I eksempel A er videreuddannelsesstillingerne kendetegnet ved at være en samlet pakke af fag med faglig progression, som universiteterne har tilrettelagt. Det kan både være som et særligt tilrettelagt forløb, som understøtter en yderligere faglig specialisering for dimittenden, eller bestå af en række nye eller eksisterende fag, som dimittenden kan vælge blandt, jf. boks 7.

Universiteterne vil – eksempelvis med afsæt i deres forskellige styrkepositioner – kunne tilbyde nye videreuddannelsesmuligheder, som vurderes relevante i forhold til universitetets uddannelses- og forskningsprofil. Der kan således være særlige geografiske hensyn til eksempelvis specifikke aftagere, der taler for forskellige muligheder på universiteterne.

Boks 7

Eksempel A – faglig specialisering

En studerende gennemfører en naturvidenskabelig eller samfundsvidenskabelig kandidatuddannelse på 75 ECTS og får efterfølgende job i IT-branchen. Efter at have været på arbejdsmarkedet i eksempelvis otte år ønsker dimittenden at specialisere sig inden for et nyt område inden for faget.

Det kan eksempelvis være en fagpakke på 30 ECTS, som specialiserer dimittenden inden for kunstig intelligens eller digital innovation. Fagpakken kan være målrettet, så den har faglig sammenhæng til dimittendens forudgående kandidatuddannelse på 75 ECTS.

Eksempel B: Fag, moduler og særlige forløb til sporskifte

I eksempel B er videreuddannelsesstillingerne kendetegnet ved at være en samlet pakke af fag, der udbydes bredt til dimittender med forskellige faglige baggrunde, der gerne vil skifte spor i deres arbejdsliv.

Eksemplet er således kendetegnet ved, at fag og moduler på forhånd er sammensat af universitetet, jf. boks 8.

Boks 8

Eksempel B – sporskifte

Den studerende gennemfører en humanistisk kandidatuddannelse på 75 ECTS. Senere i arbejdslivet gennemfører dimittenden et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb sideløbende med beskæftigelse.

Det kan for eksempel være en fagpakke på 15, 20 eller 30 ECTS om forvaltningsret eller formidling, der giver dimittenden viden inden for et nyt fagligt område – og dermed mulighed for et arbejdsmæssigt sporskifte. Fagpakken er ikke målrettet dimittender fra bestemte kandidatuddannelser, men kan tages af et bredt udsnit af dimittender.

Eksempel C: Individuelt valg af fag og moduler

I eksempel C er videreuddannelsesstilbuddene kendetegnet ved at være fuldt fleksible, så dimittenden kan vælge fag og moduler, som giver relevante kompetencer. Det er i dette eksempel lagt til grund, at dimittender har et godt overblik over mulige fag og moduler, der kan vælges blandt, jf. boks 9.

Boks 9

Eksempel C – enkelte fag og moduler

Den studerende gennemfører en samfundsvidenskabelig kandidatuddannelse på 75 ECTS og finder efterfølgende beskæftigelse i staten. Senere i arbejdslivet gennemfører dimittenden fag og moduler sideløbende med beskæftigelse mhp. at understøtte opgaveløsningen eller for at blive opdateret på et fagområde. Vedkommende finder – eventuelt i dialog med sin arbejdsgiver – frem til de fag og moduler, der passer bedst til egne interesser eller opgaveløsningen på arbejdspladsen.

Det kan for eksempel være, at dimittenden – som led i sit arbejdsliv – får behov for nye kompetencer inden for eksempelvis grøn omstilling eller udvidet statistisk metode. Det kan også være, at dimittenden kan se nytte i at tage et fag eller et modul, der ligger i forlængelse af vedkommendes tidligere kandidatuddannelse, men hvor der er sket stor forskningsmæssig udvikling siden studietiden.

2.3.1 Overvejelser om et kandidattillægsbevis

Det fremgår af Kandidatudvalgets kommissorium, at udvalget skal udforme en model for et tillægsbevis, så dimittender fra en kandidatuddannelse på 75 ECTS, der har gennemført efter- og videreuddannelsesaktiviteter svarende til 45 ECTS, kan få et formelt bevis, som dokumenterer, at de har gennemført uddannelse på kandidatniveau svarende til i alt 120 ECTS.

Kandidatudvalget har i efteråret 2024 drøftet rammerne og forudsætningerne for et sådant *kandidattillægsbevis* til studerende, der har gennemført videreuddannelsesaktiviteter svarende til 45 ECTS.

Kandidatudvalget lægger vægt på, at det skal være muligt i løbet af arbejdslivet at tage fag og moduler som efter- og videreuddannelsesaktivitet på alle otte universiteter, og at denne aktivitet skal kunne indgå som grundlag for et kandidattillægsbevis. Udvalget er enige om, at universiteterne selv skal kunne fastsætte adgangskrav til de enkelte fag, moduler og særligt udviklede forløb, der kan indgå i tillægsbeviset.

Udvalget har endvidere drøftet, i hvilken grad faglig progression mellem fagene skal have betydning for opnåelsen af et kandidattillægsbevis.

Kandidatudvalget ser flere forskellige veje til at opnå et kandidattillægsbevis. Én vej kan være, at dimittenden tager et særligt udviklet kandidatforløb på samlet 45 ECTS, som universitetet udbyder inden for det uddannelsesområde, hvor dimittenden har taget sin kandidatuddannelse på 75 ECTS. I det tilfælde vil der være tale om et uddannelsesforløb med progression, som ligger i naturlig faglig forlængelse af den allerede gennemførte kandidatuddannelse, og som på forhånd er godkendt af det relevante studienævn.

En anden vej til at opnå et kandidattillægsbevis kan være, at dimittenden gennemfører et tværfagligt kandidatforløb, hvor ét eller flere universiteter i samarbejde udbyder en fagrække eller en række fagpakker (der ikke ligger i naturlig faglig forlængelse af dimittendens kandidatuddannelse på 75 ECTS), som tilbyder dimittenden kompetencer inden for eksempelvis ny teknologi, nye metoder eller nye tværfaglige områder. Der vil i denne situation ligeledes være tale om prædefinerede fagpakker/forløb med faglig progression, som må forventes at være godkendt af det relevante institut/studienævn. Tillægsforløbet vil også kunne fungere som sporskifte for personer, der måtte finde dette relevant.

Udvalget har desuden drøftet, at det som en tredje vej til et kandidattillægsbevis kan være muligt for dimittender at blive indskrevet på ét universitet med henblik på, at universitetet løbende kan registrere enkeltvise fag til kandidattillægsbeviset samt løbende forhåndsgodkende de fag, som dimittenden ønsker skal indgå i tillægsbeviset. Naturligvis forudsat, at dimittenden opfylder adgangskravene til de relevante fag, moduler mv. Denne løbende forhåndsgodkendelse vil eksempelvis kunne foregå i det relevante studienævn.

Udvalget finder, at det samtidig bør være muligt, at dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS kan få overført fag/moduler gennemført som videreuddannelse på et andet universitet til vedkommendes kandidattillægsbevis forudsat, at det relevante studienævn på det universitet, der udsteder tillægskandidatbeviset, kan godkende de pågældende fag/moduler.

Kandidatudvalgets anbefalinger vedrørende nye videreuddannelsesmuligheder og et nyt kandidattillægsbevis er samlet i boks 10.

Boks 10**Kandidatudvalgets anbefalinger – nye videreuddannelsesmuligheder og kandidatillægsbevis**

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Kandidatudvalget anbefaler, at dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS gives mulighed for at tage fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb på alle danske universiteter. Udvalget lægger samtidig op til, at de særligt udviklede kandidatforløb, der udbydes på erhvervskandidatlignende vilkår, skal kunne bestå af både nye fag og moduler og allerede eksisterende fag og moduler fra fuldtidsuddannelser.
- Kandidatudvalget anbefaler endvidere, at de nye videreuddannelsesmuligheder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS både målrettes faglig specialisering, sporskifte samt kompetenceudvikling/opkvalificering via enkelte fag og moduler. Udvalget finder i den forbindelse, at fag, moduler og særligt udviklede kandidatforløb både bør kunne udbydes i samlede pakker af fag med faglig progression, som universiteterne har tilrettelagt – eksempelvis mhp. yderligere fagspecialisering eller sporskifte – og som enkelte fag og moduler, hvor der frit kan sammensættes fag og moduler på samme måde som i det eksisterende efter- og videreuddannelsessystem.
- Kandidatudvalget anbefaler, at det bliver muligt for studerende at tage et tillægsbevis på alle otte universiteter. Udvalget er desuden enige om, at universiteterne selv bør kunne fastsætte adgangskrav til de enkelte fag, moduler og særligt udviklede forløb, der kan indgå i tillægsbeviset.
- Kandidatudvalget anbefaler, at der arbejdes videre med flere forskellige veje til at opnå et kandidatillægsbevis, herunder:
 - a) forhåndsgodkendte kandidatforløb på for eksempel 45 ECTS, som universitetet udbyder inden for det uddannelsesområde, hvor dimittenden har taget sin kandidatuddannelse på 75 ECTS,
 - b) tværfaglige kandidatillægsforløb, hvor ét eller flere universiteter i samarbejde udbyder en prædefineret fagrække eller en række fagpakker, som tilbyder dimittenden kompetencer inden for eksempelvis ny teknologi, nye metoder eller nye tværfaglige områder samt
 - c) løbende forhåndsgodkendelse af enkelte fag og moduler, som dimittenden ønsker skal indgå i et selvtilrettelagt kandidatillægsbevis, herunder med fokus på faglig progression og sammenhæng.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at det er studienævnene, som godkender kandidatillægsbeviser.

2.4 Forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS

Det fremgår af *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt kandidatudvalg*, at der ikke må opstå blindgyder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervskandidatuddannelser, som på et tidspunkt ønsker at forfølge en forskerkarriere. Kandidatudvalget skal derfor udforme en eller flere relevante modeller for forskerspor for dimittender fra den nye kandidatuddannelse på 75 ECTS.

På den baggrund nedsatte udvalget – som det også fremgik af delafrapporteringen – i foråret 2024 en arbejdsgruppe under Danske Universiteter, som skulle belyse fordele og ulemper ved en eller flere relevante modeller for forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS. Gruppen skulle derudover forholde sig til, hvordan de foreslåede modeller vil påvirke den internationale rekruttering til de danske forskeruddannelser, herunder tiltrækningen af udenlandske forskertalenter med kortere kandidatuddannelser.

Kandidatudvalget har i efteråret 2024 – på baggrund af input fra den nedsatte universitetsgruppe, jf. boks 12 – drøftet en række forskellige veje til en forskeruddannelse for dimittender, der har taget en kandidatuddannelse på 75 ECTS, herunder erhvervs kandidatuddannelser.

Vejene til forskeruddannelsen søger blandt andet at tage højde for, at der ikke opstår blindgyder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, der ønsker at forfølge en forskerkarriere, samt at der tages hensyn til forskningsområder, hvor der ikke længere vil være udbudt kandidatuddannelser på 120 ECTS. Udvalgets formandskab har samtidig lagt vægt på, at vejene til en forskeruddannelse understøtter universiteternes mulighed for at rekruttere dimittender fra udenlandske universiteter, der har en kandidatuddannelse på under 120 ECTS.

Boks 11

Uddybende om ph.d.-uddannelsen på de danske universiteter

Gældende rammer for ph.d.-uddannelsen

Ph.d.-uddannelsen er en forskeruddannelse af tre års varighed, svarende til 180 ECTS. Uddannelsen kvalificerer den studerende til at varetage forsknings-, udviklings- og undervisningsopgaver i den private og offentlige sektor. Det er det enkelte universitet, der afgør, hvem der optages som ph.d.-studerende. Det skal fremgå af institutionens regler, hvilke kriterier institutionen lægger til grund for optagelsen.

Adgang til ph.d.-uddannelsen skal niveaumæssigt baseres på et gennemført kandidatstudium eller tilsvarende. Universiteterne kan i dag indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen sådan, at ph.d.-uddannelsen strækkes over 3 til 5 år. Indskrivningen kan finde sted undervejs i kandidatuddannelsen, eksempelvis efter ét år (den såkaldte 4+4-ordning). Indskrivning kan også finde sted allerede, når kandidatuddannelsen påbegyndes (den såkaldte 3+5-ordning). Universiteterne har pligt til at sikre, at de studerende under forløbet opnår en kandidatgrad.

International rekruttering og mobilitet

Efter de gældende regler forudsætter adgang til ph.d.-uddannelsen niveaumæssigt et gennemført kandidatstudium, der som hovedregel er på 120 ECTS, jf. universitetsloven. Universiteterne har derfor hidtil måtte indskrive internationale studerende på en 4+4 ordning frem for at ansætte dem direkte i en ph.d.-stilling, når de søger på baggrund af udenlandske kandidatuddannelser på mindre end 120 ECTS. Det gælder blandt andet ansøgere fra Storbritannien og USA, hvor kandidatuddannelserne typisk er etårige.

Rammerne for adgang til ph.d.-uddannelsen på danske universiteter har forventeligt betydning for, om dimittender fra danske kandidatuddannelser på 75 ECTS har mulighed for optagelse på en ph.d.-uddannelse i udlandet. Dette skyldes, at man i international sammenhæng oftest spejler de nationale vilkår. Såfremt en kandidatuddannelse på 75 ECTS ikke vurderes direkte adgangsgivende til en ph.d.-stilling i Danmark, forventes den heller ikke at være det i udlandet.

Boks 12**Universitetsgruppens overvejelser om forskerveje**

Forskerveje for de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS har været drøftet i Kandidatudvalget på baggrund af et oplæg fra universitetsgruppen for forskerspor.

Universitetsgruppen anbefaler, at dimittender fra en kandidatuddannelse på 75 ECTS gennemgår et opkvalificeringsforløb inden ph.d.-uddannelsen.

Universitetsgruppen foreslår et forskningsforberedende opkvalificeringsforløb, som i omfang svarer til 45 ECTS. Derefter følger en treårig ph.d.-uddannelse, såfremt det forberedende forløb består/godkendes. Universitetsgruppen har gjort sig overvejelser om, at forløbet eventuelt kan gennemføres med (sideløbende) ansættelse på universitetet.

Universitetsgruppen mener, at det vil være vanskeligt at anvende 4+4 ordningen som inspiration til et forskerspor. Det skyldes begrænsede muligheder for at forskningsrette en kandidatuddannelse på 75 ECTS, og at den ph.d.-studerende ikke er i arbejde før opnåelse af kandidatgraden.

Overvejelser om veje til en forskeruddannelse

Henset til at en kandidatuddannelse på 75 ECTS er en forskningsbaseret kandidatuddannelse på lige fod med øvrige kandidatuddannelser, har udvalget drøftet muligheden for, at kandidatuddannelsen på 75 ECTS gøres adgangsgivende til en dansk ph.d.-uddannelse.

Danske dimittender forventes tilsvarende at få adgang til at tage en ph.d.-uddannelse i udlandet, såfremt det pågældende land tilsvarende spejler de danske vilkår. Samtidig åbnes der for, at danske universiteter kan rekruttere internationale ansøgere med eksempelvis en 1-årig masteruddannelse. Det forventes, at det kan øge den internationale rekrutteringsbase for danske ph.d.-uddannelser inden for nogle fag.

Én vej til en forskeruddannelse kan således være, at dimittenden vælger at søge en ph.d.-stilling efter at have gennemført en kandidatuddannelse på 75 ECTS. Universiteterne får dermed mulighed for at ansætte dimittender direkte i forlængelse af deres kandidatuddannelse, hvilket vil gælde både dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og internationale talenter fra 1-årige kandidatuddannelser.

Det kan overvejes, hvordan ph.d.-uddannelsen tilrettelægges bedst muligt for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, da de – alt andet lige – har gennemført 45 ECTS mindre sammenlignet med dimittender fra kandidatuddannelser på 120 ECTS, ligesom dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS vil have afsluttet deres kandidatuddannelse med en afsluttende hovedopgave på 15 ECTS frem for et speciale på 30 ECTS.

Udvalget er enige om, at det i alle tilfælde, som hidtil, vil være det enkelte universitet, der afgør, hvilken ansøger der er bedst kvalificeret. Udvalget lægger desuden vægt på, at det vil stå alle dimittender frit for at vende tilbage til universitetet og tage supplerende fag eller moduler som efter- og videreuddannelse, hvis dimittenden for eksempel vurderer, at det vil ruste vedkommende bedre til at søge en ph.d.-uddannelse.

Udvalget har endvidere – i forlængelse af universitetsgruppens arbejde – drøftet, at en anden vej til en forskeruddannelse kan være, at dimittender med en kandidatuddannelse på 75 ECTS får mulighed for at gennemføre et *forforløb* på 45 ECTS i starten af deres ph.d.-uddannelse. På den måde vil der kunne tages hensyn til forskningsområder, hvor flest ph.d.-ansøgere i fremtiden vil komme fra kandidatuddannelser på 75 ECTS. Derudover vil man kunne give internationale ansøgere fra et-årige masteruddannelser en tilsvarende mulighed på de fagområder, hvor der i fremtiden ikke udbydes kandidatuddannelser på 120 ECTS. På et *forforløb* vil den studerende skulle modtage løn, forventeligt svarende til en ph.d.-stipendiat. Det vil være universiteterne, der vil skulle afholde udgifterne til forforløb i det omfang, de ønsker at tilbyde denne mulighed.

Udvalgets nye anbefalinger vedrørende veje til en forskeruddannelse for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS er samlet i boks 13.

Boks 13

Kandidatudvalgets nye anbefalinger – forskerveje for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Kandidatudvalget finder det afgørende, at der ikke opstår blindgyder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, der ønsker at forfølge en forskerkarriere. Samtidig finder udvalget det væsentligt, at der tages hensyn til forskningsområder, hvor der ikke længere vil være udbudt kandidatuddannelser på 120 ECTS.
- Kandidatudvalget anbefaler, at dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS får mulighed for at gennemføre et forforløb på 45 ECTS i starten af deres ph.d.-uddannelse. Den ph.d.-studerende er i beskæftigelse og modtager løn under forforløbet.
- Kandidatudvalget finder det positivt, at det vil stå alle dimittender frit for at vende tilbage til universitetet og tage fag eller moduler som efter- og videreuddannelse, hvis dimittenden for eksempel vurderer, at det vil ruste vedkommende bedre til at søge en ph.d.-uddannelse.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Formanden, næstformanden og styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen anbefaler, at kandidatuddannelserne på 75 ECTS bliver direkte adgangsgivende til en ph.d.-uddannelse, sådan at universiteterne får mulighed for at ansætte dimittender fra både kandidatuddannelser på 75 ECTS og internationale ansøgere fra 1-årige kandidatuddannelser direkte i forlængelse af deres kandidatuddannelse. Det vil dog, som hidtil, være det enkelte universitet, der afgør, hvilken ansøger der er bedst kvalificeret.
- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC, rektor for SDU, forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF anbefaler, at der kan være forskellige modeller for adgang til ph.d.-uddannelsen, men at det i alle modeller sikres, at den samlede ECTS-mængde, man har opnået gennem bachelor-, kandidat- og ph.d.-uddannelse, udgør 480 ECTS.
- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF mener, at begge forskerveje kommer til at skabe ulighed i adgang til ph.d. mellem uddannelseslængder.

2.5 Undervisningstilrettelæggelse i et nyt kandidatlandskab

Det fremgår af *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt kandidatudvalg*, at Kandidatudvalget skal tage højde for og forholde sig til, hvordan administration og undervisningstilrettelæggelse tilpasses i det nye uddannelseslandskab på universiteterne.

Udvalget skal desuden forholde sig særskilt til, hvordan kandidatuddannelserne fremover skal tilrettelægges, så de studerende afslutter deres kandidatuddannelse en måned tidligere, eksempelvis ved tidligere studiestart, jf. boks 14.

Kandidatudvalget har i efteråret 2024 drøftet fire eksempler på, hvordan fremtidens kandidatuddannelser kan tilrettelægges. Der indgår en sammenligning af eksemplerne i appendiks 2.

Tre af eksemplerne – A, B og C – er baseret på en struktur, hvor semestret påbegyndes henholdsvis 1. august, 15. august og 1. september for alle årgange. I eksempel D er der arbejdet med studiestart 1. august for kandidatuddannelsen på 75 ECTS og andet år på kandidatuddannelsen på 120 ECTS, mens øvrige uddannelses typer/årgange har studiestart 1. september.

Eksemplerne er udarbejdet med semesterstruktur. Der lægges ikke op til at lægge begrænsninger på universiteterne i forhold til eksempelvis at arbejde videre med trimesterstruktur eller modulstruktur.

I eksemplerne er der afsat 13-15 uger til undervisning, 3-4 uger til eksamen, 9½-12 uger til den afsluttende opgave (inkl. bedømmelse) og 21 uger til specialet (inkl. bedømmelse). Dette tager udgangspunkt i oplægget for universitetsgruppen, hvor der var afsat 14½-15 uger til undervisning, 3-4 uger til eksamen, 9-12 uger til den afsluttende opgave (inkl. bedømmelse) og 19-21 uger til specialet (inkl. bedømmelse).

Da der er tale om eksempler på mulig tilrettelæggelse, vil antallet af undervisnings- og eksamensuger, ferieperioder, dage mellem semestre samt tiden afsat til den afsluttende opgave og specialet kunne se anderledes ud på det enkelte universitet og fra år til år. Der har derfor været fremført overvejelser i udvalget om, at arbejdet med den afsluttende opgave for kandidatuddannelsen på 75 ECTS kan påbegyndes inden, at undervisningen i semestret er afsluttet. Universiteterne og studienævnene vil i den forbindelse kunne overveje, om en eller flere eksaminer kan omlægges til projekter eller opgaver, der skrives i løbet af semestret, eller at undervisningstimer omlægges til vejledning og lignende. Dette vil potentielt kunne give mere fleksibilitet til undervisningsplanlægning i løbet af semestret, herunder blandt andet da eksamensuger kan omdannes til undervisningsuger. Den konkrete tilrettelæggelse vil – inden for rammerne i aftalen – i sidste ende være op til det enkelte universitet, herunder det relevante studienævn.

Boks 14

Tidligere studieafslutning

Det fremgår af *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, at forligspartierne er enige om, at kandidatuddannelserne fremover skal tilrettelægges, så de studerende afslutter deres kandidatuddannelse en måned tidligere, eksempelvis ved tidligere studiestart.

Den politiske aftale indebærer, at undervisningen i et fremtidigt kandidatlandskab skal tilrettelægges ud fra følgende principper:

- Kandidatuddannelser på 120 ECTS afsluttes 1. juni.
- Kandidatuddannelser på 75 ECTS afsluttes 1. august.
- Kandidatuddannelsen på 120 ECTS kan have en varighed på op til 22 måneder ved sommerstart og op til 24 måneder ved vinterstart.
- Kandidatuddannelsen på 75 ECTS kan have en varighed på op til 12 måneder.

Kandidatudvalget har i forbindelse med eksemplerne drøftet, at en fremrykket studiestart til enten 1. eller 15. august vil give mulighed for, at kandidatuddannelser på 75 ECTS kan tilrettelægges over 12 måneder. Det er dog et væsentligt opmærksomhedspunkt, at den fremrykkede studiestart vil medføre, at processen med optag til bachelor- og kandidatuddannelserne vil skulle justeres. Det vil potentielt indebære, at flere vil skulle optages betinget grundet en uafsluttet bacheloruddannelse ved ansøgningsfrist og studiestart på grund af reeksamen eller sygeeksamen.

Det har samtidig været et opmærksomhedspunkt i udvalget, at en fremrykket studiestart kan medføre en række praktiske barrierer for, at internationale studerende kan starte på studiet, blandt andet grundet opholdstilladelse og færdiggørelsen af deres bacheloruddannelse. Derudover har det været løftet i udvalget, at en fremrykket studiestart forventes at forudsætte øget planlægning for så vidt angår ferieafholdelse og konferencedeltagelse for medarbejdere og videnskabeligt personale i sommerperioden.

Udvalget har omvendt drøftet, at eksemplerne på tilrettelæggelse, hvor de studerende påbegynder en kandidatuddannelse på 75 ECTS 1. september og samtidig afslutter deres kandidatuddannelse en måned tidligere end hidtil, vil medføre et intensivt studieforløb, da kandidatuddannelsen på 75

ECTS med denne tilrettelæggelse vil skulle gennemføres på 11 måneder, hvorved den ugentlige arbejdsbelastning for de studerende vil blive mærkbart højere.

Tilrettelæggelseseksempel D, hvor studiestarten er 1. august for kandidatuddannelser på 75 ECTS og andet år for kandidatuddannelsen på 120 ECTS, mens den er 1. september for øvrige årgange, vil betyde, at der skal planlægges efter to forskellige semesterstrukturer. Det har været løftet i udvalget, at dette kan give større administrative byrder på universiteterne, ligesom mulighederne for samlæsning på tværs af semestre kan blive væsentligt mindre.

Boks 15

Kandidatudvalgets nye anbefalinger – administration og undervisningstilrettelæggelse

Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Kandidatudvalget vurderer overordnet, at en tidligere studieafslutning er administrativt mulig for så vidt angår kandidatuddannelser på 120 ECTS eller mere.
- Kandidatudvalget bemærker, at undervisningstilrettelæggelse, der tager udgangspunkt i en fremrykket studiestart – for eksempel 1. eller 15. august – kan medføre udfordringer for internationale studerende, udfordringer med ferieafholdelse for studerende og ansatte samt konferencedeltagelse i sommerperioden, ligesom en større andel studerende vil skulle optages betinget grundet en uafsluttet bacheloruddannelse ved ansøgningsfrist og studiestart.
- Kandidatudvalget bemærker endvidere, at en undervisningstilrettelæggelse, der tager udgangspunkt i studiestart 1. september for alle kandidatuddannelser vil indebære et intensivt studieforløb for de studerende, da den ugentlige arbejdsbelastning vil blive mærkbart højere på kandidatuddannelser på 75 ECTS. Det udgør dog forventeligt en mere attraktiv tilrettelæggelse for blandt andet medarbejdere på universiteterne og internationale studerende, idet det blandt andet giver bedre mulighed for ferieafholdelse samt afslutning og bedømmelse af bacheloruddannelserne.

Dele af Kandidatudvalget anbefaler/bemærker:

- Givet at udvalgets anbefalinger til ny tilrettelæggelse/tidligere studieafslutning skal holde sig inden for de økonomiske rammer i den politiske aftale, vurderer formanden, næstformanden og styrelses- og vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsens, at tilrettelæggelseseksempel D, hvor studiestarten er 1. august for kandidatuddannelser på 75 ECTS og andet år for kandidatuddannelsen på 120 ECTS (men 1. september for øvrige årgange), vil være den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af de opstillede illustrative eksempler.
- Rektor for AAU, rektor for AU, rektor for CBS, rektor for DTU, rektor for ITU, rektor for KU, rektor for RUC og rektor for SDU kan hverken anbefale et studieforløb for 75 ECTS-uddannelsen, der strækker sig fra 1. august til 1. august, eller en forkortelse af kandidatuddannelsen på 75 ECTS med en måned.
- Forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF bemærker, at de generelt ikke kan bakke op om de drøftede illustrative eksempler, da de vurderer, at de alle vil medføre væsentlige negative konsekvenser for de studerendes trivsel og medføre dårlige studieforløb på fremtidens kandidatuddannelser, idet mange studerende vil få begrænset mulighed for ferie og markant højere ugentlig arbejdstid end normen på arbejdsmarkedet. Derudover bemærker forperson og uddannelsespolitisk næstforperson for DSF, at for de studerende, som ikke har afsluttet deres bacheloruddannelse ved deres kandidatuddannelses studiestart, kan det betyde en udsættelse af deres kandidatuddannelse med et år.

3. Scenarier for fremtidens kandidatlandskab

Som det fremgår af Kandidatudvalgets kommissorium, har udvalget fået til opgave at komme med forslag til udformningen af fremtidens kandidatlandskab. Udvalget skal således forholde sig til, på hvilke uddannelsesområder der skal udvikles og udbydes uddannelser som henholdsvis kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervs kandidatuddannelser og kandidatuddannelser på 120 ECTS eller mere.

Udvalgets arbejde tager udgangspunkt i kommissoriets formulering om en trinvis indfasning af reformen, hvor den politiske ambition er, at der:

- I 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.
- I 2030 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.
- I 2032 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.

I forbindelse med udarbejdelsen af udvalgets delafrapportering indmeldte hver universitetsrektor som medlem af udvalget en foreløbig grovskitse for omlægningen på det enkelte universitet. De foreløbige indmeldinger var på daværende tidspunkt ikke koordineret på tværs af institutionerne. Udvalget fandt derfor i delafrapporteringen, at der udestod *"et væsentligt arbejde, herunder i koordination mellem universiteterne før, at udvalget kan komme med sine endelige anbefalinger til det samlede fremtidige kandidatlandskab"*. Udvalget fremhævede samtidig i delafrapporteringen, at *"det er vigtigt at inddrage de faglige miljøer på institutionerne, herunder med henblik på at understøtte kvaliteten i uddannelsesudviklingen og omlægningen"*.

I forlængelse heraf har Kandidatudvalget efter sommerferien 2024 besluttet at nedsætte en dekangruppe for hvert hovedområde med det formål at intensivere arbejdet med uddannelsesomlægning på de enkelte universiteter samt understøtte koordinationen på tværs af institutionerne.

Det er udvalgets vurdering, at dekangruppernes arbejde er centralt for, at den endelige og konkrete implementering af reformen kan blive succesfuld. Det skyldes ikke mindst, at det er dekanerne og de faglige miljøer, som dekanerne inddrager, som kender uddannelserne, og som kan tage de fornødne relevante hensyn, når der skal arbejdes med omlægning af de enkelte kandidatuddannelser. Dekangruppernes opgavebeskrivelse fremgår af appendiks 3. Det videre arbejde i grupperne er nærmere beskrevet i boks 16.

Med henblik på at denne endelige afrapportering har kunnet indeholde mere detaljeret viden om fremtidens kandidatlandskab, har udvalget i efteråret 2024 arbejdet videre fra rektorernes foreløbige indmeldinger i delafrapporteringen til at formulere en række scenarier for fremtidens kandidatlandskab. Dekangrupperne vil i deres videre arbejde skulle bidrage væsentligt til at kvalificere dem, jf. boks 16.

I forbindelse med scenarierne har udvalget arbejdet med en opdeling af alle eksisterende kandidatuddannelser i 18 uddannelsesgrupper på tværs af de fem hovedområder. Inddelingen i uddannelsesgrupper er uddybet i appendiks 4.

Idet det af udvalgets kommissorium fremgår, at *"omlægningen af kandidatuddannelser i udgangspunktet skal ske, så hele uddannelser samt beslægtede uddannelser omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS,"* har udvalget endvidere arbejdet med at kategorisere beslægtede uddannelser. I vurderingen af beslægtede uddannelser er der taget udgangspunkt i dimittendernes titel, uddannelsens kompetenceprofil og faglige indhold. Derudover kan der være andre forhold, der taler for, at

uddannelser er beslægtede – eksempelvis uddannelser med nært beslægtet indhold, men hvor dimittendernes titel varierer.

Kategoriseringen af beslægtede uddannelser er i efteråret 2024 kvalitetssikret af dekangrupperne. Kategoriseringen af beslægtede uddannelser fremgår af appendiks 5.

Boks 16

Nedsættelse af dekangrupper

Med henblik på at sikre inddragelse af de faglige miljøer i arbejdet med fremtidens kandidatlandskab samt koordination på tværs af institutioner og uddannelsesområder har Kandidatudvalget i september 2024 tilsluttet sig, at der nedsættes en dekangruppe for hvert hovedområde.

Dekangrupperne har fået følgende opgave:

1. At kvalificere udvalgets oplæg til beslægtede uddannelser inden medio oktober 2024.
2. At kvalificere de scenarier, der indgår i denne afrapportering med henblik på, at Kandidatudvalgets afrapportering og dekangruppernes videre arbejde kan ligge til grund for udarbejdelsen af institutionsplaner for de enkelte universiteter.

Hensyn og forudsætninger

Dekangruppernes arbejde skal blandt andet forholde sig til en række hensyn, som følger af udvalgets kommissorium. Disse inkluderer blandt andet gode muligheder for at tage en kandidatuddannelse i alle dele af Danmark samt hensyn til små forskningsmiljøer og gymnasierettede uddannelser.

Dekangrupperne har i forbindelse med arbejdet fået udleveret: Et hjælpeværktøj til at arbejde med konkrete omlægningsscenarier for fremtidens kandidatlandskab, teknisk vejledning til brug af hjælpeværktøjet, Kandidatudvalgets oplæg til kategorisering af beslægtede uddannelser samt en oversigt over uddannelsesgrupper med dertilhørende uddannelser.

Proces og organisering

Det er Rektorkollegiet, der i praksis har nedsat dekangrupperne. Kontakten mellem dekangrupper og Rektorkollegiet varetages af Danske Universiteters sekretariat.

Rektorkollegiet kvalificerer de forskellige input og videreformidler det samlede resultat til Uddannelses- og Forskningsministeriet og Danske Studerendes Fællesråd senest primo december 2024. I forlængelse heraf inviteres Rektorkollegiet og Danske Studerendes Fællesråd af Uddannelses- og Forskningsministeriet til drøftelse af dekangruppernes arbejde. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil endvidere drøfte dekangruppernes arbejde i kandidatpartnerskabet, hvor de private og offentlige arbejdsgivere er repræsenteret.

Inddragelse

Dekangruppernes medlemmer er hver især ansvarlige for at sørge for inddragelse af studerende og medarbejdere. Dekanerne forventes desuden at inddrage relevante aftagere.

Institutionsplaner

På baggrund af Kandidatudvalgets afrapportering og dekangruppernes arbejde vil universiteterne skulle udarbejde egentlige institutionsplaner, som indsendes til Uddannelses- og Forskningsministeriet i januar 2025. Institutionsplanerne vil give yderligere information om, hvilke typer af kandidatuddannelser universiteterne vil udbyde i 2028. Universiteterne vil i forlængelse heraf kunne informere uddannelsessøgende, som søger ind på en bacheloruddannelse i 2025, om det nye kandidatlandskab på universitetet.

Der kan læses mere om dekangruppernes arbejde og opgavebeskrivelse på Kandidatudvalgets hjemmeside og i appendiks 3.

Rammer fastlagt i Kandidatudvalgets kommissorium

Ambitionen for fremtidens kandidatlandskab er, at 10 pct. af de kandidatstuderende skal optages på kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens 20 pct. skal optages på erhvervskandidatuddannelser.

Kandidatlandskabet skal indføres trinvist, hvor den politiske ambition er, at der i 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervskandidatuddannelse. I 2030 skal der optages yderligere 5 pct. på en erhvervskandidatuddannelse, og i 2032 skal der optages yderligere 5 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.

Kandidatlandskabet skal udarbejdes med udgangspunkt i, at ca. 35 pct. af pladserne på humaniora, ca. 40 pct. på samfundsvidenskab, ca. 30 pct. på naturvidenskab, ca. 10 pct. på sundhedsvidenskab og ca. 15 pct. på teknik omlægges.

Kandidatudvalget kan på baggrund af en konkret faglig vurdering komme med anbefalinger til en omlægning inden for hovedområderne, der afviger fra det skitserede udgangspunkt, forudsat at dette er foreneligt med de overordnede politiske ambitioner og den samlede omlægningsprocent på 30 pct.

3.1 Tværgående hensyn i omlægningen

I *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt kandidatudvalg* fremgår det, at Kandidatudvalget skal basere sit oplæg til fremtidens kandidatlandskab på en række tværgående hensyn.

Med henblik på at kunne applicere en række af de tværgående hensyn i arbejdet med omlægnings-scenarierne samt udarbejde en fyldestgørende opgavebeskrivelse til dekangrupperne har udvalget drøftet, hvordan hensyn til blandt andet gymnasierettede kandidatuddannelser, store uddannelser og undtagne uddannelser kan operationaliseres.

Uddybende om gymnasierettede kandidatuddannelser

Kandidatudvalget drøftede i forbindelse med delafrapporteringen en række modeller for omlægning af de gymnasierettede kandidatuddannelser. Udvalget anbefalede på den baggrund, at de gymnasierettede uddannelser delvist kan omlægges, sådan at eksisterende gymnasierettede kandidatuddannelser opdeles i henholdsvis ikke-gymnasierettede kandidatuddannelser og gymnasierettede kandidatuddannelser, jf. boks 17. På den baggrund har udvalget i sine omlægningsscenarier (samt i dekangruppernes opgavebeskrivelse) arbejdet med, at der for de gymnasierettede kandidatuddannelser sker en delvis omlægning. Dette er i scenariet med middelvægt konkret implementeret ved, at 85 pct. af uddannelsespladserne på de gymnasierettede kandidatuddannelser bevares som 120 ECTS-kandidatuddannelser, mens 15 pct. omlægges til 75 ECTS. Studenterrepræsentanterne i udvalget bemærker, at de ikke er enige i denne implementering, da disse uddannelser også kan omlægges til erhvervskandidatuddannelser.

Boks 17**Kandidatudvalgets anbefalinger i delafrapporteringen – gymnasierettede kandidatuddannelser**

Kandidatudvalget anbefaler, som beskrevet i udvalgets delafrapportering, en model, hvor de gymnasierettede uddannelser omlægges delvist, således at universiteterne har mulighed for at opsplitte nuværende gymnasierettede kandidatuddannelser i ikke-gymnasierettede og gymnasierettede kandidatuddannelser. Den gymnasierettede kandidatuddannelse vil fortsat være 120 ECTS, mens den ikke-gymnasierettede kandidatuddannelse vil kunne omlægges til en af de nye typer kandidatuddannelser.

Kandidatudvalget anbefaler desuden, som beskrevet i udvalgets delafrapportering, at ovenstående model kan suppleres ved, at de gymnasierettede uddannelser, hvor undervisningsfaget har et begrænset omfang i gymnasieskolen, kan omlægges, så studerende fremadrettet kun kan læse faget som gymnasierettet sidefag. Det vurderes dog, at der vil være en begrænset gruppe af fag, der vil være relevante at omlægge, så der fremadrettet udbydes et gymnasierettet sidefag, men ikke et gymnasierettet centralt fag. Derfor vil der være tale om et supplement til den primære model.

Uddybende om store uddannelser

Kandidatudvalget har fået til opgave at vurdere, om en række store uddannelser/uddannelsesområder med fordel kan omlægges til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS, hvis der kan sandsynliggøres en efterspørgsel fra arbejdsmarkedet herpå. Det kan eksempelvis være uddannelser, der i dag uddanner til et relativt bredt arbejdsmarked, hvor to parallelle uddannelser giver mulighed for en tydeligere toning/fagretning.

Med henblik på at kunne operationalisere betegnelsen 'store uddannelser' i arbejdet med omlægningsscenerierne (samt i dekangruppernes opgavebeskrivelse) har udvalget drøftet forskellige tærskelværdier for uddannelsesstørrelse. Udvalget er i den forbindelse nået til enighed om at lægge til grund i scenariearbejdet samt dekangruppernes opgavebeskrivelse, at uddannelser (eller beslægtede uddannelser) med en samlet kandidattilgang i 2022 på over 250 studerende på landsplan vil kunne omlægges til både 75 og 120 ECTS, såfremt der på uddannelsen kan være faglige toninger eller en særlig efterspørgsel fra arbejdsmarkedet, jf. boks 18. I praksis er hensynet implementeret således, at store uddannelser (eller beslægtede uddannelser) i hovedscenariet tildeles en højere omlægningsprocent end omlægningsprocenten for uddannelsens hovedområde, jf. appendiks 6.

Den højere omlægningsprocent skal ses i sammenhæng til, at de store uddannelser har bedre mulighed for fleksibilitet, idet de nemmere kan opsplittes i flere spor. Derudover er der en forventning om, at de store uddannelser har et potentiale for at udbyde flere uddannelsesstyper, som med forskellig tilrettelæggelse og toning kan imødekomme forskellige funktioner/aftagere på arbejdsmarkedet. Studenterrepræsentanterne i udvalget er ikke enige i denne implementering af kriteriet, da de ikke mener, at der er noget, der tilsiger, at store uddannelser kan omlægges mere end andre uddannelser.

Boks 18**Store kandidatuddannelser**

Kandidatudvalget har valgt at definere store uddannelser som uddannelser eller beslægtede uddannelser, der på landsplan har en samlet beregnet årlig 2022-tilgang på minimum 250 studerende.

Yderligere overvejelser om retskrav i relation til store uddannelser

Det fremgår af *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, at de akademiske bachelorer fortsat skal have retskrav på optagelse på en eller flere fuldtidskandidatuddannelser, der ligger i naturlig forlængelse af deres bacheloruddannelse.

I de tilfælde, hvor store uddannelser eller uddannelsesområder omlægges til både kandidatuddannelser på 75 og 120 ECTS, fremgår det af Kandidatudvalgets kommissorium, at udvalget skal gøre sig overvejelser om de studerendes retskrav.

Kandidatudvalget bemærker i den forbindelse, at i de tilfælde, hvor en uddannelse har flere spor, vil udgangspunktet være, at den studerende får retskrav til en kandidatuddannelse på 75 ECTS.

Uddannelser undtaget omlægning

I *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt Kandidatudvalg* er det præciseret, at Kandidatudvalget skal tage højde for, at nogle uddannelser skal leve op til specifikke faglige forudsætninger for, at dimittenderne kan udøve specifikke erhverv. Det gælder eksempelvis autorisationsuddannelser samt uddannelser, der er en forudsætning for at kunne varetage bestemte lovregulerede erhverv.

I Kandidatudvalgets delafrapportering fremgik de uddannelser, som udvalget indtil videre har forudsat undtaget omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS. I Kandidatudvalgets scenarier er kandidatuddannelsen i psykologi ligeledes undtaget omlægning til kandidatuddannelser på 75 ECTS, jf. boks 19, idet det fremgår af regeringens *Lovprogram for folketingsåret 2024-2025*,¹ at uddannelsen forventes at blive autorisationsgivende.

Det bemærkes, at dimittender fra nogle uddannelser i forlængelse af kandidatgraden kan opnå autorisation til et lovreguleret erhverv, hvilket som regel vil ske i forlængelse af yderligere uddannelsesforløb.

Dette gælder eksempelvis en uddannelse som jura, hvor dimittender kan opnå beskikkelse som advokat. Kandidatudvalget lægger ikke op til, at disse uddannelser undtages omlægningen, idet der ikke er en direkte kobling mellem opnåelsen af kandidatgrad og autorisation. Udvalget anbefaler, at der i stedet tages højde for problematikken i dekangruppernes arbejde samt universiteternes udarbejdelse af de institutionsspecifikke planer for uddannelsesomlægning.

Boks 19

Uddannelser undtaget omlægning

Følgende uddannelser undtages fra omlægning på grund af autorisation:

- Farmaci
- Klinisk biomekanik
- Medicin
- Odontologi
- Veterinærmedicin
- Psykologi

Forskelligt potentiale for erhvervskandidatuddannelser

I *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt Kandidatudvalg* indgår beskrivelse af potentialerne for nye uddannelsesstyper inden for hvert hovedområde. Blandt andet fremgår det, at der på det naturvidenskabelige hovedområde vurderes særligt potentiale for at omlægge pladser til erhvervskandidatuddannelser og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, men også kandidatuddannelser på 75 ECTS inden for uddannelser med potentiale for en større arbejdsmarkedskobling. For det humanistiske og samfundsvidenskabelige hovedområde er potentialet beskrevet mere ligevægtigt mellem de forskellige uddannelsesstyper.

Kandidatudvalget har løbende drøftet, at der naturligt vil være forskelle i potentialet for de forskellige uddannelsesstyper på tværs af hovedområderne. Blandt andet har det været drøftet, at der på

¹ <https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/lovprogram-for-folketingsaaret-2024-2025/>

det samfundsvidenskabelige hovedområde formentlig er et højere potentiale for erhvervskandidatuddannelser sammenlignet med eksempelvis det humanistiske hovedområde.

Med henblik på at tage højde for at der på hovedområderne således vurderes forskelligt potentiale for eksempelvis erhvervskandidatuddannelser, er dette søgt indarbejdet i scenarierne (i forlængelse af de øvrige hensyn). Det betyder, at der på det samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige hovedområde er indarbejdet et højere potentiale for erhvervskandidatuddannelser sammenlignet med det humanistiske hovedområde, jf. appendiks 6.

3.2 Scenarier for fremtidens kandidatlandskab

Kandidatudvalget har med udgangspunkt i kommissoriet, de tværgående hensyn skitseret i afsnit 3.1 samt udvalgets anbefalinger/bemærkninger udarbejdet en række scenarier for, hvordan fremtidens kandidatlandskab kan se ud. Scenarierne kvalificeres som tidligere nævnt af de nedsatte dekangrupper forud for, at hvert universitet udarbejder en plan for institutionens kandidatoplægning.

Mens udvalgets delafrapportering indeholdt en række foreløbige indmeldinger fra rektorerne, tager scenarierne i denne endelige afrapportering udgangspunkt i den trinvis indfasning af ambitionerne i den politiske aftale, som følger af udvalgets kommissorium.

Det vil sige, at scenarierne viser en kandidatoplægning, hvor de politiske målsætninger i henholdsvis 2028, 2030 og 2032 søges indfriet. Idet optag på erhvervskandidatuddannelsespladser på de enkelte universiteter i praksis vil forudsætte, at der indgås aftale mellem den studerende, universitetet og en privat eller offentlig virksomhed er det afgørende for rektorerne i udvalget at understrege, at scenarierne illustrerer en fremtidig situation, hvor dette faktisk sker. Rektorerne vurderer er fortsat, at det i praksis kan blive særdeles vanskeligt at opnå det antal erhvervskandidater, der matcher de politiske ambitioner. Studenterrepræsentanterne i udvalget vurderer ligeledes, at det er urealistisk at få så mange studerende til at søge en erhvervskandidatuddannelse under de gældende vilkår.

Universiteterne vil i de kommende år arbejde målrettet efter, at ambitionerne indfries, men kan således ikke på forhånd garantere, at de institutionelle måltal for hvert universitet vil kunne nås (i alle tre reformindfasningsår), da optag på erhvervskandidatuddannelsespladser som nævnt forudsætter, at der indgås aftale mellem den studerende, universitetet og en virksomhed.

Studenterrepræsentanterne har, som medlemmer af udvalget, ønsket at fremhæve, at de ikke mener, at udvalgets scenarier bør tage udgangspunkt i en indfrielse af de politiske målsætninger, men i rektorerne foreløbige indmeldinger til grovskitser, som indgik i delafrapporteringen, hvor 7 pct. var indmeldt omlagt til erhvervskandidater. Dette bunder i, at studenterrepræsentanterne, som er medlemmer af Kandidatudvalget, ikke mener, at der siden delafrapporteringen er sket noget fagligt arbejde på universiteterne for at kvalificere nærmere, hvor mange procent kandidatuddannelser, der er realistisk at omlægge til erhvervskandidatuddannelser.

Kandidatudvalgets formand har dog vurderet, at scenarierne i udgangspunktet skal søge at indfri de politiske målsætninger, da det er denne opgave, som udvalget er blevet givet i sit kommissorium. Dekangruppernes arbejde hviler ligeledes på, at de politiske målsætninger søges indfriet.

I det følgende gennemgås først et hovedscenarie, som viser, hvordan fremtidens kandidatlandskab kan se ud på hovedområdeniveau i henholdsvis 2028, 2030 og 2032, når de politiske ambitioner søges indfriet. Derefter følger en mere detaljeret beskrivelse af kandidatlandskabet i 2028 på uddannelsesgruppeniveau, idet rektorerne i udvalget vurderer, at det for nuværende ikke er muligt at vise 2030/2032-fordelingen på uddannelsesgruppeniveau. Dette svarer til dekangruppernes opgavebeskrivelse, hvor de politiske ambitioner i 2028 søges indfriet på uddannelsesgruppeniveau, mens 2030/2032-måltallene søges indfriet på hovedområdeniveau.

Endelig følger en beskrivelse af den metodiske tilgang til udarbejdelse af scenarierne på uddannelsesgruppeniveau.

3.2.1 Hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab

Udvalgets hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab fremgår af tabel 2. Fordelingen af uddannelsesstyperne på de fem hovedområder giver her et overordnet billede af, hvordan udbuddet af forskellige typer kandidatuddannelser kan fordele sig på tværs af de fem hovedområder i henholdsvis 2028, 2030 og 2032, når de politiske ambitioner i aftalen søges indfriet.

Som det fremgår af tabellen, er der forskel på, hvordan omlægningen ser ud inden for hvert hovedområde. Eksempelvis indfries omlægningsprocenten på det humanistiske område ved et relativt større udbud af kandidatuddannelser på 75 ECTS frem for omlægning til erhvervs kandidatuddannelser.

Omvendt nås omlægningsprocenten på eksempelvis det naturvidenskabelige område ved et relativt større udbud af erhvervs kandidatuddannelser, ligesom omlægningen på det tekniske område tilsvarende sker ved en stor omlægning til erhvervs kandidatuddannelser. Sidstnævnte skyldes særligt, at der på det tekniske område udbydes flest ingeniøruddannelser, og at disse uddannelser, jf. den politiske aftale, udelukkende skal omlægges til erhvervs kandidatuddannelser.

Tabel 2

Hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab – fordeling af nye uddannelsesstyper på tværs af hovedområder, pct., 2028-2032

Hovedområder	Kandidatlandskab (2028)			Kandidatlandskab (2030)			Kandidatlandskab (2032)		
	Samlet omlægning	75 ECTS	EKA/EKV	Samlet omlægning	75 ECTS	EKA/EKV	Samlet omlægning	75 ECTS	EKA/EKV
Humanistisk	24	20	4	30	20	10	35	20	16
Naturvidenskabeligt	20	9	11	25	9	16	30	9	21
Samfundsvidenskabeligt	27	13	14	34	13	21	40	13	28
Sundhedsvidenskabeligt	7	4	3	9	4	5	10	4	7
Teknisk	10	1	10	12	1	12	15	1	15
Total	20	10	10	25	10	15	30	10	20

Anm: Scenariet fra 2028 er fremskrevet til 2030 og 2032. For begge år er fremskrivningen indarbejdet ved, at 2030 udgør 5/6 af den samlede indfasning for hovedområderne, mens der for 2032 er sket fuld indfasning. Tabellen viser hovedscenariet med middel vægtning af de tværgående hensyn. På grund af afrundinger stemmer summerne i tabellen ikke nødvendigvis.

Forskellene mellem hovedområderne afspejler blandt andet, at de tværgående hensyn, udvalget har arbejdet med, slår forskelligt igennem på de enkelte underliggende uddannelser. Når hensynene appliceres på uddannelserne inden for hovedområderne, giver det således forskellig omlægning til henholdsvis kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervs kandidatuddannelser.

For eksempel er der samlet set relativt få gymnasierettede uddannelsespladser på det samfundsvidenskabelige område sammenlignet med det humanistiske og naturvidenskabelige område. På de to sidstnævnte hovedområder betyder en større andel af gymnasierettede uddannelser, at der for en relativt stor del af uddannelsespladserne tages hensyn til ambitionen om en fortsat uddannelse af dimittender på 120 ECTS, der kan få ansættelse i gymnasieskolen.

Tilsvarende er der på det samfundsvidenskabelige område flere store uddannelser og beslægtede uddannelser, som tilsammen udgør store uddannelser. Det har den betydning, at der på dette hovedområde i højere grad tages højde for, at der kan udbydes kandidatuddannelser og erhvervs-kandidatuddannelser på både 75 og 120 ECTS inden for samme uddannelsesområde.

Scenarier fordelt på uddannelsesgrupper

Som beskrevet viser hovedscenariet i tabel 2, hvordan fremtidens kandidatlandskab kan se ud på hovedområdeniveau i henholdsvis 2028, 2030 og 2032, når de politiske ambitioner i aftalen søges indfriet. Idet scenariet baserer sig på en underliggende fordeling af uddannelsestyper i uddannelsesgrupperne, er det dog muligt at vise et mere detaljeret 2028-billede af, hvordan fremtidens kandidatlandskab kan se ud på tværs af de 18 uddannelsesgrupper, som Kandidatudvalget har arbejdet med.

Dette 2028-scenarie fremgår af tabel 3. Som det ses, er der betydelige forskelle i, hvor stor en andel af uddannelsesgrupperne, der består af henholdsvis kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervs-kandidatuddannelser. Forskellene varierer – ligesom i tabel 2 – mellem hovedområderne. Der er dog også en væsentlig variation mellem uddannelsesgrupperne inden for samme hovedområde.

Tabel 3

Hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab – fordeling af nye uddannelsestyper på tværs af uddannelsesgrupper, pct., 2028

	Samlet omlægning	75 ECTS	EKA/EKV
Humanistisk	24	20	4
Historie, religion, filosofi og arkæologi	21	19	2
Journalistik, it, kommunikation og formidling	25	20	6
Kunst-, kultur- og mediestudier	24	21	3
Pædagogik og didaktik	25	20	5
Sprog og områdestudier	20	18	2
Naturvidenskabeligt	20	9	11
Biologi, biomedicin og biokemi	22	7	15
Fødevarer, ernæring og idræt	18	12	6
Landbrug, naturressourcer og miljø	21	9	12
Matematik, fysik, kemi og statistik	18	12	5
Naturvidenskabelige IT-uddannelser	21	8	14
Samfundsvidenskabeligt	27	13	14
Erhvervsøkonomi	29	14	16
Forvaltning, planlægning, økonomi og jura	29	13	16
Sociale studier	17	9	8
Sundhedsvidenskabeligt	7	4	3
Autorisationsuddannelser	0	0	0
Biomedicin og lægemiddelvidenskab	23	14	8
Folkesundhed	23	11	11
Teknisk	10	1	10
Ingeniøruddannelser	10	0	10
Øvrige tekniske uddannelser	9	6	3
Total	20	10	10

Anm: Tabellen viser hovedscenariet med middel vægtning af de tværgående hensyn. Totalen for hovedområdet er den vægtede andel af totalerne for de underliggende uddannelsesgrupper. På grund af afrundinger stemmer summerne i tabellen ikke nødvendigvis.

Eksempelvis er der inden for det naturvidenskabelige hovedområde forskelle mellem uddannelsesgruppernes samlede omlægning, ligesom der er forskel på omlægningen til de forskellige uddannelsesstyper. Dette er blandt andet et resultat af det forventede potentiale for erhvervs kandidatuddannelser på nogle områder, men også et resultat af, at der tages hensyn til gymnasierettede kandidatuddannelser.

I uddannelsesgruppen "Naturvidenskabelige IT-uddannelser" vægter potentialet for erhvervs kandidatuddannelser eksempelvis højt, hvorfor fordelingen har en hovedandel af netop denne uddannelsesstype. For uddannelsesgruppen "Matematik, fysik, kemi og statistik" er en stor andel af uddannelserne kategoriseret som gymnasierettede kandidatuddannelser. Det betyder, at der for denne uddannelsesgruppe fastholdes en højere andel af kandidatuddannelser på 120 ECTS sammenlignet med nogle af de øvrige uddannelsesgrupper på det naturvidenskabelige hovedområde.

3.2.2 Forskellige scenarier for fremtidens kandidatlandskab fordelt på uddannelsesgrupper

Som beskrevet har udvalget arbejdet med et hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab, der viser, hvordan omlægningen kan se ud i 2028, 2030 og 2032, når de politiske ambitioner i aftalen søges indfriet. Kandidatudvalget har dog drøftet en række mulige scenarier for fordelingen mellem uddannelsesstyper på hovedområderne. I alle scenarier er de tværgående hensyn beskrevet i afsnit 3.1 lagt til grund.

I hvert scenarie har sekretariatet arbejdet med at skrue op og ned for vægtningen af de tværgående hensyn til blandt andet gymnasierettede uddannelser og store uddannelser. Scenarierne ændrer sig således alt efter hvilken vægt, de tværgående hensyn tillægges. Derudover er der for de enkelte hovedområder indarbejdet en vurdering af, hvor stort potentiale der vurderes at være for erhvervsrettede kandidatuddannelser.

En relativ lav vægtning af de tværgående hensyn medfører, at forskellene mellem uddannelsesgrupperne inden for det enkelte hovedområde bliver relativt små. Når der lægges begrænset vægt på uddannelsesområdernes forskelle for så vidt angår andelen af gymnasierettede uddannelser og store uddannelser, resulterer det således i en mere ligelig fordeling af den samlede omlægning og omlægning til erhvervs kandidatuddannelser inden for hvert hovedområde. Tilsvarende medfører en høj vægtning af de tværgående hensyn, at forskellene mellem de enkelte uddannelsesområder bliver større og mere afhængig af, om der på det enkelte uddannelsesområde eksempelvis er relativt mange gymnasierettede uddannelser eller store uddannelser.

I tabel 4 vises effekten af varierende vægtninger (lav, middel og høj vægtning) af de tværgående hensyn. Når der ændres i vægtningen af de tværgående hensyn, har det betydning for fordelingen af udbud af nye uddannelsesstyper mellem uddannelsesgrupperne inden for et givent hovedområde. De forskellige scenarier, der indgår i tabel 4, har dannet grundlag for Kandidatudvalgets valg af hovedscenarie, som er scenariet med middel vægtning.

Tabel 4

Scenarier for fremtidens kandidatlandskab på baggrund af forskellig vægtning af tværgående hensyn – fordeling af nye uddannelses typer på tværs af uddannelsesgrupper, pct., 2028.

	Samlet omlægning			Heraf EKA/EKV		
	Vægt af tværgående hensyn			Vægt af tværgående hensyn		
	Lav	Middel	Høj	Lav	Middel	Høj
Humanistisk	24	24	24	4	4	4
Historie, religion, filosofi og arkæologi	22	21	19	2	2	2
Journalistik, it, kommunikation og formidling	24	25	27	6	6	6
Kunst-, kultur- og mediestudier	24	24	24	4	3	3
Pædagogik og didaktik	24	25	26	5	5	5
Sprog og områdestudier	22	20	18	2	2	2
Naturvidenskabeligt	20	20	20	11	11	11
Biologi, biomedicin og biokemi	20	22	24	14	15	16
Fødevarer, ernæring og idræt	20	18	15	6	6	6
Landbrug, naturressourcer og miljø	20	21	21	12	12	11
Matematik, fysik, kemi og statistik	20	18	15	5	5	5
Naturvidenskabelige IT-uddannelser	20	21	23	13	14	14
Samfundsvidenskabeligt	27	27	27	14	14	14
Erhvervsøkonomi	29	29	29	16	16	16
Forvaltning, planlægning, økonomi og jura	29	29	31	16	16	17
Sociale studier	17	17	14	8	8	7
Sundhedsvidenskabeligt	7	7	7	3	3	3
Autorisationsuddannelser	0	0	0	0	0	0
Biomedicin og lægemiddelforskning	23	23	23	9	8	8
Folkesundhed	23	23	23	11	11	11
Teknisk	10	10	10	10	10	10
Ingeniøruddannelser	10	10	10	10	10	10
Øvrige tekniske uddannelser	10	9	8	4	3	3
Total	20	20	20	10	10	10

Anm: Tabellen viser scenarier for fremtidens kandidatlandskab med henholdsvis lav, middel og høj vægtning af de tværgående hensyn til gymnasierettede uddannelser og store uddannelser. Scenariet med middel vægt er hovedscenariet, som også fremgår af tabel 2, 3, og 5.

3.2.3 Model for udarbejdelse af scenarier for fremtidens kandidatlandskab

I arbejdet med scenarierne er der – uanset vægtning af de tværgående hensyn – anvendt en trinvis model for implementering af forskellige faglige hensyn. Scenarierne er således udarbejdet ved, at der *trin for trin* inddrages en række hensyn for omlægningen. Det er de hensyn, der er skitseret i den politiske aftale, Kandidatudvalgets kommissorium og afsnit 3.1. Det gælder eksempelvis autorisationsuddannelser, ingeniøruddannelser, gymnasierettede kandidatuddannelser og lignende. Den trinvis metode uddybes i det følgende og i appendiks 6.

Tabel 5 illustrerer effekterne af den trinvis metode, når de enkelte trin indarbejdes. Scenariet bevæger sig fra en fuld mekanisk model (trin 0), hvor omlægningsprocenten på det enkelte hovedområde indfries ved en forholdsmæssig omlægning på de enkelte uddannelsesområder – alene ud fra uddannelsesområdernes størrelse. I trin 1 indarbejdes hensynene til autorisations- og ingeniøruddannelser, som er givet på forhånd i Kandidatudvalgets kommissorium. I trin 2 indarbejdes de overordnede tværgående hensyn til gymnasierettede uddannelser og store uddannelser, som Kandidatudvalget har anbefalet. Endelig er der i trin 3 taget højde for på hvilke områder, der kan være potentiale for erhvervskandidatuddannelser, hvilket varierer mellem de forskellige hovedområder.

Virkingen af at tilføje de enkelte trin varierer væsentligt mellem hovedområderne og uddannelsesgrupper, fordi de forskellige typer af uddannelser, der tages hensyn til, fylder mere og mindre på de forskellige hovedområder og inden for de enkelte uddannelsesgrupper.

I *trin 1* undtages autorisationsuddannelserne som det første fra omlægning, hvilket medfører, at øvrige uddannelsesområder på det sundhedsvidenskabelige område udbyder en større andel af nye uddannelses typer, så omlægningsprocenten for hovedområdet fortsat indfries. Dernæst implementeres hensynet til, at hele omlægningen på ingeniøruddannelserne sker gennem udbud af erhvervskandidatuddannelser (10 pct.). Dette hensyn får betydning for andre uddannelsesgrupper på tværs af hovedområder, hvor andelen af erhvervskandidater falder. Det skal ses i lyset af, at ingeniøruddannelserne ender med at "bære" en relativt stor del af den samlede omlægning til erhvervskandidater – både på det tekniske hovedområde og på tværs af hovedområder.

I *trin 2* er det særligt effekten af hensynene til gymnasierettede uddannelser, der ændrer på omlægningerne mellem uddannelsesgrupperne. Hensynet til de gymnasierettede uddannelser er indarbejdet ved, at der fastholdes en høj andel kandidatuddannelser på 120 ECTS. Mens hensynet ikke ændrer det store mellem hovedområderne, har det en effekt på fordelingen mellem uddannelsesgrupperne under for eksempel det humanistiske hovedområde. Effekten er særligt synlig for uddannelsesgruppen "Historie, religion, filosofi og arkæologi", hvis omlægningsprocent falder som følge af en stor andel af gymnasierettede uddannelser. Den modsatrettede effekt af det faglige hensyn til gymnasierettede uddannelser finder sted på uddannelsesgruppen "Pædagogik og didaktik", hvor der er færre gymnasierettede uddannelser.

I *trin 3* tages der hensyn til, at der i Kandidatudvalgets kommissorium er beskrevet forventninger til, hvordan potentialet for erhvervskandidatuddannelser fordeler sig på hovedområderne. Her fremgår det blandt andet, at der vurderes at være et særligt potentiale for erhvervskandidatuddannelser på det naturvidenskabelige hovedområde. Modsat er det vurderingen, at potentialet for erhvervskandidatuddannelser er mindre på det humanistiske hovedområde. I trin 3 udmønter dette hensyn sig konkret i, at der for en given samlet omlægning på det humanistiske område udbydes relativt *flere* kandidatuddannelser på 75 ECTS frem for erhvervskandidatuddannelser, mens der for en given samlet omlægning på det naturvidenskabelige område udbydes relativt *færre* kandidatuddannelser på 75 ECTS og *flere* erhvervskandidatuddannelser. Effekten af at indarbejde hovedområdespecifikke potentialer for erhvervskandidatuddannelser har således betydning for begge disse hovedområder, men i hver sin retning.

Tabel 5

Scenarier for fremtidens kandidatlandskab med trinvis indarbejdelse af hensyn fra Kandidatudvalgets kommissorium, pct., 2028

	Trin 0		Trin 1				Trin 2				Trin 3	
	I alt	EKA/EKV	I alt	EKA/EKV	I alt	EKA/EKV	I alt	EKA/EKV	I alt	EKA/EKV	I alt	EKA/EKV
Fuld mekanisk												
Autorisationsuddannelser												
Ingeniør-uddannelser												
Gymnasie-rettede uddannelser												
Store uddannelser												
Potentiale for EKA												
Humanistisk	24	12	24	12	24	11	24	10	24	10	24	4
Historie, religion, filosofi og arkæologi	24	12	24	12	24	11	21	7	21	6	21	2
Journalistik, it, kommunikation og formidling	24	12	24	12	24	11	25	12	25	12	25	6
Kunst-, kultur- og mediestudier	24	12	24	12	24	11	24	11	24	10	24	3
Pædagogik og didaktik	24	12	24	12	24	11	25	12	25	12	25	5
Sprog og områdestudier	24	12	24	12	24	11	21	6	20	6	20	2
Naturvidenskabeligt	20	10	20	10	20	9	20	8	20	8	20	11
Biologi, biomedicin og biokemi	20	10	20	10	20	9	21	10	22	11	22	15
Fødevarer, ernæring og idræt	20	10	20	10	20	9	18	5	18	4	18	6
Landbrug, naturressourcer og miljø	20	10	20	10	20	9	21	10	21	9	21	12
Matematik, fysik, kemi og statistik	20	10	20	10	20	9	18	5	18	4	18	5
Naturvidenskabelige IT-uddannelser	20	10	20	10	20	9	21	10	21	10	21	14
Samfundsvidenskabeligt	27	13	27	13	27	12	27	13	27	13	27	14
Erhvervsøkonomi	27	13	29	14	29	13	29	14	29	14	29	16
Forvaltning, planlægning, økonomi og jura	27	13	29	14	29	13	29	14	29	14	29	16
Sociale studier	27	13	17	8	17	8	17	8	17	8	17	8
Sundhedsvidenskabeligt	7	3	7	3	7	3	7	3	7	3	7	3
Autorisationsuddannelser	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biomedicin og lægemiddelvidenskab	7	3	23	11	23	10	23	11	23	10	23	8
Folkesundhed	7	3	23	11	23	10	23	11	23	11	23	11
Teknisk	10	5	10	5	10	10	10	10	10	10	10	10
Ingeniøruddannelser	10	5	10	5	10	10	10	10	10	10	10	10
Øvrige tekniske uddannelser	10	5	10	5	10	5	10	5	9	4	9	3
Total	20	10	20	10	20	10	20	10	20	10	20	10

Anm: I tabellen tages udgangspunkt i hovedscenariet med middel vægtning af de tværgående hensyn. Der er udarbejdet yderligere to scenarier med en henholdsvis høj og lav vægtning, som dekangrupperne har fået udleveret i forbindelse med deres arbejde.

Boks 20**Illustration af den trinvis tilgang for det naturvidenskabelige hovedområde**

Den trinvis indarbejdelse af hensyn fra Kandidatudvalgets kommissorium er nedenfor illustreret for uddannelsesgrupper under det naturvidenskabelige hovedområde.

Trin 0: I 2028 er den samlede omlægningsprocent på det naturvidenskabelige hovedområde fastsat til 20 pct., svarende til 2/3 af omlægningsprocenten på 30 pct. i 2032 – i overensstemmelse med Kandidatudvalgets kommissorium. I den mekaniske fordeling (trin 0) har alle uddannelsesgrupper under det naturvidenskabelige hovedområde samme omlægningsprocent på 20 pct. og samme andel erhvervskandidater på 10 pct.

Trin 1: På dette trin reduceres omlægningsandelen for erhvervskandidater fra 10 pct. til 9 pct. for alle de naturvidenskabelige uddannelsesgrupper. Det afspejler, at der i trin 1 indregnes hensynet til, at hele omlægningen på ingeniøruddannelserne skal ske via omlægning til erhvervskandidater. Dette hensyn får betydning for andre uddannelsesgrupper på tværs af hovedområder (herunder det naturvidenskabelige), hvor andelen af erhvervskandidater falder, således at den samlede omlægning til erhvervskandidater på tværs af hovedområder fastholdes på 10 pct.

Trin 2: På dette trin indarbejdes de overordnede tværgående hensyn til gymnasierettede uddannelser og store uddannelser, som Kandidatudvalget har arbejdet med. Konkret er det for de gymnasierettede uddannelser antaget, at 85 pct. af tilgangen fastholdes til kandidatuddannelser på 120 ECTS, mens 15 pct. mekanisk forudsættes omlagt til kandidatuddannelser på 75 ECTS. Det står dog dekangrupperne frit for at arbejde med, at en andel af pladserne i stedet omlægges til erhvervskandidatuddannelser. Indregningen af dette hensyn indebærer for de naturvidenskabelige uddannelsesgrupper, at omlægningsprocenten for henholdsvis "Fødevarer, ernæring og idræt" og "Matematik, fysik, kemi og statistik" reduceres, fordi de gymnasierettede uddannelser her udgør en relativ stor andel af uddannelsesgruppen. Derimod øges omlægningsprocenten (mekanisk) for de øvrige uddannelsesgrupper under det naturvidenskabelige hovedområde for at indfri den samlede omlægning på 20 pct. for hovedområdet.

Indregningen af hensynet til store uddannelser indebærer, at omlægningsandelen øges lidt for uddannelsesgruppen "Naturvidenskabelige IT-uddannelser", fordi de beslægtede uddannelser inden for datalogi her indgår som en stor uddannelse. For de øvrige uddannelsesgrupper under det naturvidenskabelige hovedområde reduceres omlægningsandelen derimod lidt ved indregning af hensynet til store uddannelser (men det fremgår ikke af tabel 5 pga. afrunding).

Trin 3: På dette trin indregnes hensynet til, at det af Kandidatudvalget kommissorium fremgår, at der vurderes at være et særligt potentiale for erhvervskandidatuddannelser på det naturvidenskabelige hovedområde. Dette hensyn er konkret indregnet ved at fastsætte andelen af erhvervskandidater på det naturvidenskabelige hovedområde til 11 pct. og indebærer dermed et løft i andelen af erhvervskandidater for alle uddannelsesgrupperne under det naturvidenskabelige hovedområde sammenlignet med trin 2.

3.3 Det videre arbejde: Dekangrupper og institutionsplaner

Scenarierne for fremtidens kandidatlandskab, som udvalget i efteråret 2024 har arbejdet med, giver en første indikation af, hvordan fremtidens kandidatlandskab kan komme til at se ud på uddannelsesgruppeniveau, når de politiske ambitioner og hensyn appliceres på de eksisterende kandidatuddannelser.

Scenarierne er sammen med dekangruppernes opgavebeskrivelse tænkt som et udgangspunkt for det videre arbejde med kandidatoplægningen. Der vil dog – som nævnt – være behov for at kvalificere og videreudvikle scenarierne.

Kandidatudvalget har på den baggrund nedsat en dekangruppe for hvert hovedområde, som blandt

andet skal bidrage til at sikre inddragelse af de faglige miljøer samt koordination på tværs af uddannelser/områder, som udbydes på flere universiteter.

I arbejdet vil dekangrupperne – som det fremgår af opgavebeskrivelsen i boks 16 – endvidere skulle tage højde for særlige geografiske hensyn og små fagmiljøer, ligesom grupperne vil skulle forholde sig til de tilknyttede forskningsmiljøer. Samtidig kan der være en række øvrige hovedområdespecifikke hensyn, som ikke er opfanget i forbindelse med Kandidatudvalgets arbejde.

Dekangrupperne forventes at afslutte deres arbejde senere på året. På baggrund af Kandidatudvalgets afrapportering og dekangruppernes arbejde vil universiteterne skulle udarbejde egentlige institutionsplaner, som indsendes til Uddannelses- og Forskningsministeriet i januar 2025.

Institutionsplanerne vil give yderligere information om, hvilke typer af kandidatuddannelser universiteterne vil udbyde i 2028. Universiteterne vil i forlængelse heraf kunne informere uddannelsessøgende, som søger ind på en bacheloruddannelse i 2025, om det nye kandidatlandskab på universitet.

Der kan læses mere om dekangruppernes arbejde og opgavebeskrivelse på Kandidatudvalgets hjemmeside og i appendiks 3.

4. Nye kunstneriske kandidatuddannelser

Det fremgår af kommissoriet for Kandidatudvalget, at der etableres et udvalg for de kunstneriske kandidatuddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område. Medlemmerne af Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser fremgår af appendiks 1.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har haft til opgave at behandle de samme emner som Kandidatudvalget og ud fra samme hensyn. Der skal på de kunstneriske kandidatuddannelser på designområdet således som udgangspunkt ske en omlægning på niveau med omlægningen af universiteternes kandidatuddannelser. Det vil sige, at ca. 30 pct. af pladserne i udgangspunktet skal omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidatuddannelser eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, mens ca. 70 pct. af de kandidatstuderende fortsat kan optages på en kandidatuddannelse på 120 ECTS.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har i efteråret 2024 afholdt et aftagermøde om designuddannelsen og kandidatreformen med deltagelse af erhvervs- og brancheorganisationer og virksomheder i designbranchen. Her blev det blandt andet fremført, at det er vigtigt for den danske konkurrenceevne, at de danske designuddannelser er på højde med de tilsvarende, førende internationale uddannelser. Det blev også påpeget, at forskningsbaserede designuddannelser og forskeruddannelser bidrager til, at branchen er rustet til den grønne omstilling og digitalisering.

4.1 Overvejelser om en ny kandidatuddannelse på designområdet

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har med udgangspunkt i kommissoriets formuleringer drøftet flere forskellige modeller for, hvordan kandidatuddannelsen i design kan omlægges, så omlægningen svarer til, at ca. 30 pct. af pladserne vil være omlagt til kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Et væsentligt hensyn i udvalgets arbejde har været, at det af Kandidatudvalgets kommissorium fremgår, at der som udgangspunkt skal ske omlægning af hele uddannelser til kandidatuddannelser på 75 ECTS. Kandidatudvalget skal samtidig vurdere, om en række store uddannelser/uddannelsesområder med fordel kan omlægges til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS, hvis der kan sandsynliggøres en efterspørgsel fra arbejdsmarkedet herpå. Det kan eksempelvis være uddannelser, der i dag uddanner til et relativt bredt arbejdsmarked, hvor to parallelle uddannelser giver mulighed for en tydeligere toning/fagretning.

Som det fremgår af kapitel 3, har Kandidatudvalget i den forbindelse defineret en stor uddannelse som en uddannelse, der har en samlet kandidattilgang på landsplan på over 250 studerende årligt. Det bemærkes i den forbindelse, at der er henholdsvis ca. 80 og 60 studerende fordelt på Det Kongelige Akademi og Designskolen Kolding, som er de to institutioner, der udbyder en kandidatuddannelse i design. Kandidatuddannelsen i design har således en samlet tilgang på ca. 140 studerende årligt på landsplan og falder derfor ikke inden for denne definition.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser finder, at dette taler for ikke at omlægge kandidatuddannelsen i design til flere spor, men i stedet arbejde med en fuld omlægning af uddannelsen, ligesom tilfældet er for en stor del af de omlagte kandidatuddannelser på universiteterne.

Drøftelserne i udvalget har på den baggrund taget udgangspunkt i modeller, hvor alle pladser på kandidatuddannelsen i design omlægges. Det skal også ses i lyset af, at rektorerne og studentrepræsentanten i udvalget har rejst, at institutionerne vil kunne opleve udfordringer med at drive flere

parallelle kandidatuddannelser i design. Det gælder både i forhold til vejlednings- og undervisnings-timer samt administrationen af flere typer kandidatuddannelser på et relativt begrænset fagfelt.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har i sit arbejde drøftet en række modeller for en ny kandidatuddannelse i design, hvor tilrettelæggelsen og antallet af ECTS varierer. Rektorerne og de studerende i udvalget har vurderet, at en omlægning af designuddannelsen til en ny, fleksibel erhvervskandidatuddannelse ikke vil være realistisk eller hensigtsmæssig. Det skyldes blandt andet, at designere tidligt i karrieren ofte møder et arbejdsmarked med korte ansættelsesforløb. Rektorerne og studenterrepræsentanten i udvalget har heller ikke fundet de modeller for en erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb, som Kandidatudvalget har arbejdet med på universitetsområdet (og som fremgår af delafrapporteringen), relevante på designområdet.

Udvalget har på den baggrund dels arbejdet med en omlægningsmodel, hvor alle kandidatuddannelsespladser i design fremover tilrettelægges med 105 ECTS, dels med en model hvor alle kandidatuddannelsespladser i design fortsat tilrettelægges med 120 ECTS, men hvor uddannelsen får en større erhvervsretning. De to modeller beskrives nærmere i det følgende.

Det er værd at bemærke, at omlægningen af de videregående kunstneriske kandidatuddannelser opgøres særskilt fra reformøkonomien på universitetsområdet, jf. boks 21.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har således ikke arbejdet inden for de reformøkonomiske bindinger, som gælder for universitetsområdet. Jævnfør kommissoriet har udvalget dog arbejdet med, at de nye kandidatuddannelser på designområdet skal svare til en omlægning af ca. 30 pct. af pladserne til kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Boks 21

Særskilt reformøkonomi for de videregående kunstneriske uddannelser

Omlægningen af de videregående kunstneriske kandidatuddannelser er i reformøkonomien i den politiske aftale opgjort særskilt fra den øvrige reformøkonomi på universitetsområdet. Det indebærer, at der ikke på forhånd er indregnet et provenu eller en strukturel beskæftigelseseffekt af omlægningen af de kunstneriske kandidatuddannelser i økonomien i aftalen.

Omvendt er der heller ikke på forhånd – som på universitetsområdet – indregnet eksempelvis forhøjet takst (uddannelsesstilskud) eller nye muligheder for efter/videreuddannelse for personer, der har gennemført en af de nye kandidatuddannelser i design.

Dertil kommer, at de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner har en anden økonomisk styring end universiteterne, da institutionerne ikke er taxameterstyret, men har en fast ramme på finansloven.

4.1.1 Uddannelsesmodel A: Ny kandidatuddannelse i design på 105 ECTS

Udvalget har drøftet en omlægning af hele kandidatuddannelsen i design til en ny kandidatuddannelse på 105 ECTS samt mulighed for, at der parallelt tænkes i, at dimittenderne fra uddannelsen i løbet af deres arbejdsliv kan vende tilbage til de videregående kunstneriske uddannelser og tage eksempelvis fag og moduler.

I model A er alle pladser på kandidatuddannelsen i design omlagt, så uddannelsen fremover tilrettelægges som en heltidsuddannelse på 105 ECTS, jf. figur 1. Omlægningen af 15 ECTS for alle kandidatuddannelsespladserne indebærer, at dimittenderne fra designuddannelser vil træde ud på arbejdsmarkedet tre måneder tidligere end i dag. Det svarer stort set til en omlægning af 45 ECTS for 30 pct. af kandidatuddannelsespladserne på design, som fremgår af udvalgets kommissorium, jf. tabel 6.

Figur 1

Eksempel på ny kandidatuddannelse i design på 105 ECTS med mulighed for senere videreuddannelse

Kandidatuddannelsen på 105 ECTS kan eksempelvis være opbygget med 75 ECTS obligatoriske og valgfri moduler samt et afsluttende speciale på 30 ECTS. Sammenlignet med den nuværende kandidatuddannelse i design vil uddannelsen dermed primært blive ændret gennem et tilpasset fagudbud af obligatoriske eller valgfrie moduler. Som hidtil vil kandidatuddannelsen i design kunne tilrettelægges sådan, at der kan indgå virksomhedsprojekter i enkelte dele af den designstuderendes uddannelsesforløb.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har drøftet, at tilrettelæggelsen i model A imødekommer de politiske intentioner med universitetsreformen, idet der i modellen er tale om en egentlig omlægning af kandidatuddannelsen i design, svarende til ca. 30 pct. af kandidatpladserne på uddannelserne. Modellen øger tilsvarende den strukturelle beskæftigelse, ligesom tilfældet er, når universitetsdimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS træder tidligere ud på arbejdsmarkedet.

Det har i udvalgets drøftelser været rejst, at en kandidatuddannelse på 105 ECTS kan betyde, at aftagerne vil have sværere ved at skelne kandidatuddannelser i design fra designuddannelser på professionsbachelorområdet. Derudover er det blevet rejst, at en uddannelseslængde på 105 ECTS vil have betydning for mulighederne for at have tværfaglige samarbejder med universiteter om kandidatuddannelser.

Udvalget har endvidere drøftet, at det – tilsvarende omlægningen af universiteternes kandidatuddannelser, hvor de omlagte ECTS kan tages senere i livet – vil være relevant at geninvestere det provenu, som modellen genererer, i øget kvalitet og/eller i at udvikle videreuddannelsesmulighederne på området, herunder inden for eksempelvis ny teknologi, nye materialer, grøn omstilling mv. Det vil give dimittenderne en række nye videreuddannelsesmuligheder, idet de senere i arbejdslivet kan vende tilbage til de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner og tage fag og moduler (i det omfang, der er ledige pladser).

Udvalget har drøftet, at der skal være mulighed for, at dimittender, som på et tidspunkt ønsker det, kan forfølge en forskerkarriere. Udvalget har i den forbindelse drøftet, at der med kandidatuddannelsen på 105 ECTS kan være et opmærksomhedspunkt ift. dimittendernes forskningsfaglige forudsætninger. Formanden for Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser vurderer dog, at der – alt andet lige – er tale om en mindre problematik end på universitetsområdet, da omlægningen svarer til et halvt semester, hvilket er markant mindre end omlægningen på universitetsområdet. En kandidatuddannelse på 105 ECTS vil således i en del tilfælde kunne forberede den studerende på en forskerkarriere på nogenlunde samme vis som en kandidatuddannelse på 120 ECTS. Der kan dog tænkes i, at de veje til en forskeruddannelse, som er beskrevet i afsnit 2.4, ligeledes vil kunne finde anvendelse på det kunstneriske område. Rektorerne og studentrepræsentanten bemærker, at der kan være forskellige modeller for adgang til ph.d.-uddannelsen, men finder det væsentligt, at det i alle modeller sikres, at den samlede ECTS-mængde, man har opnået gennem bachelor-, kandidat- og ph.d.-uddannelse, udgør 480 ECTS.

4.1.2 Uddannelsesmodel B: Ny 120 ECTS-kandidatuddannelse i design med større erhvervsretning

Rektorerne og studentrepræsentanten i Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har – som et alternativ til omlægning af ECTS – foreslået en uddannelsesmodel, hvor kandidatuddannel-

sen i design fortsat er tilrettelagt med 120 ECTS, men hvor uddannelsen får en større erhvervsretning. I modellen sker dette blandt andet gennem øget virksomhedssamarbejde i undervisningen, et obligatorisk praktikforløb på 30 ECTS med mål for læringsudbytte samt obligatorisk samarbejde med en virksomhed i det afsluttende speciale, jf. figur 2.

Rektorerne og studentrepræsentanten i udvalget har i den forbindelse fremhævet, at designuddannelsen har erfaring med, at erhvervsarbejder er det mest sikre middel til lavere dimittendledighed, fordi de studerende opnår større erhvervsrettede kompetencer og opbygger et personligt netværk i branchen. Samtidig kan studerende bringe ny forskningsbaseret viden i spil i virksomhederne.

Figur 2

Eksempel på ny 120 ECTS-kandidatuddannelse i design med større erhvervsretning

Udvalget finder på den baggrund, at der kan være en række fordele ved modellen. Formanden for Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser bemærker dog, at modellen ikke indebærer en egentlig ECTS-omlægning af kandidatuddannelserne i design, samt at modellen i sig selv ikke genererer et provenu, som kan geninvesteres i eksempelvis livslang læring. Modellen vurderes derfor – isoleret set – i mindre grad at levere på opgaven i udvalgets kommissorium, når der sammenlignes med uddannelsesmodel A.

Tidligere studieafslutning på de kunstneriske uddannelser som alternativt reformgreb

Som følge af *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* skal universiteternes kandidatuddannelser fremover tilrettelægges, så de studerende afslutter deres kandidatuddannelse en måned tidligere. De kunstneriske kandidatuddannelser er i udgangspunktet ikke omfattet af initiativet om tidligere studieafslutning.

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har dog drøftet, at det kan overvejes, at en ny kandidatuddannelse i design på 120 ECTS (uddannelsesmodel B) – i tillæg til en ny og mere erhvervsrettet profil – kan tilrettelægges, sådan at de studerende fremover afslutter deres uddannelse en måned tidligere (tilsvarende kandidatuddannelserne på universiteterne).

En tidligere studieafslutning vil generere et provenu gennem en højere strukturel beskæftigelse samt mindre udgifter til SU, som aftalepartierne vil kunne disponere over. Udvalget bemærker, at et sådant initiativ – forudsat at det omfatter alle kunstneriske kandidatuddannelser, herunder arkitektuddannelsen (som er undtaget kandidatoplægningen) – vil skabe et provenu, som tilnærmelsesvis svarer til provenuet ved en omlægning af ca. 30 pct. af pladserne til kandidatuddannelser på 75 ECTS, jf. tabel 6. Alle tre kunstneriske institutioner – herunder Arkitektskolen Aarhus – kan tilslutte sig initiativet.

4.1.3 Provenu ved ny kandidatuddannelse i design

Det vil være forligskredsen, der disponerer over provenuet fra en omlægning på designuddannelsen.

Udvalget har dog drøftet muligheden for at anvende provenuet på nye videreuddannelsesmuligheder målrettet dimittender fra de kunstneriske kandidatuddannelser samt understøttelse af øget virksomhedssamarbejde. Det kan således overvejes at anvende hele eller dele af provenuet til at give de kunstneriske institutioner et bedre økonomisk grundlag for at udvikle fag og moduler, der giver dimittenderne mulighed for, efter en årrække på arbejdsmarkedet, at vende tilbage og tage nye fag og moduler.

Tabel 6

Provenu som følge af omlægning m.v. af pladserne på kandidatuddannelsen i design, mio. kr. (2024-pl)

	Omlægning af 30 pct. af pladserne til kandidatuddannelser på 75 ECTS	Omlægning af alle pladser til kandidatuddannelser på 105 ECTS	Tidligere studieafslutning ifm. kandidatuddannelse på 120 ECTS med større erhvervsretning
Samlet provenu	7	6*	6
- heraf SU	1	1	1
- heraf arbejdsudbud	6	4	5

Anm: Afrundet til nærmeste million. Modellen med mere erhvervsrettede kandidatuddannelser omfatter tidligere studieafslutning på alle kunstneriske kandidatuddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort.

*Det samlede provenu summer ikke grundet afrunding til heltal.

Boks 22

Anbefalinger fra Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser

Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser anbefaler/bemærker:

- Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser anbefaler, at der – frem for en delvis omlægning af 30 pct. af kandidatpladsen på designuddannelserne – sker en omlægning af alle kandidatpladser på designuddannelsen på henholdsvis Det Kongelige Akademi og Designskolen Kolding.
- Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har drøftet, at en omlægning af kandidatuddannelsen i design kan tage udgangspunkt i en af følgende uddannelsesmodeller:
 - o Uddannelsesmodel A: En ny kandidatuddannelse på 105 ECTS kombineret med nye muligheder for efter- og videreuddannelse for dimittenderne fra de kunstneriske uddannelser.
 - o Uddannelsesmodel B: En 120 ECTS-kandidatuddannelse med større erhvervsretning, herunder obligatorisk praktik og virksomhedssamarbejde om blandt andet det afsluttende speciale.
- Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser finder desuden, at det, hvis der arbejdes videre med en ny kandidatuddannelse i design med større erhvervsretning på 120 ECTS, vil være relevant at kombinere uddannelsesmodellen med et initiativ om, at dimittender fra alle de videregående kunstneriske kandidatuddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort træder en måned tidligere ud på arbejdsmarkedet.
- Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser anbefaler, at et eventuelt provenu fra omlægning eller ændret studieafslutning anvendes til at investere i nye videreuddannelsesmuligheder og/eller understøttelse af virksomhedssamarbejde.

Dele af Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser anbefaler/bemærker:

- Rektor for Det Kongelige Akademi, rektor for Designskolen Kolding og forperson for Danske Studerendes Fællesråd anbefaler, at kandidatuddannelsen i design fortsat tilrettelægges med 120 ECTS, men at der sker en større erhvervsretning af uddannelsen, jf. uddannelsesmodel B. Rektor for Det Kongelige Akademi, rektor for Designskolen Kolding og forperson for Danske Studerendes Fællesråd mener således, at en kandidatuddannelse på 105 ECTS kan føre til, at aftagerne vil have svært ved at skelne kandidatuddannelser i design fra designuddannelser på professionsbachelorområdet, ligesom udvalgsmedlemmerne mener, at en uddannelseslængde på 105 ECTS kan gøre det vanskeligere at have tværfaglige samarbejder om kandidatuddannelser med universiteter.

Appendiks 1

Medlemmer og organisering af Kandidatudvalget

Det fremgår af *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*, at det er afgørende for den konkrete udvikling og implementering af de nye kandidatuddannelser, at der sker tæt involvering af dem, der er tættest på uddannelserne. Forligskredsen har derfor ønsket, at udvalget sammensættes med repræsentanter fra universiteterne, de studerende samt Uddannelses- og Forskningsministeriet. Medlemmerne af Kandidatudvalget er:

- Departementschef i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Hanne Meldgaard (formand).
- Direktør i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Janus Breck (stedfortrædende formand).
- Styrelsesdirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Mikkel Leihardt.
- Vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Martin Madsen.
- Rektor på Københavns Universitet, Henrik Wegener.
- Rektor på Aarhus Universitet, Brian Bech Nielsen.
- Rektor på Syddansk Universitet, Jens Ringsmose.
- Rektor på Aalborg Universitet, Per Michael Johansen.
- Rektor på Danmarks Tekniske Universitet, Anders Bjarklev.
- Rektor på Copenhagen Business School, Peter Møllgaard.
- Rektor på Roskilde Universitet, Hanne Leth Andersen.
- Rektor på IT-Universitetet, Per Bruun Brockhoff.
- Forperson for Danske Studerendes Fællesråd, Esben Bjørn Salmonsén.
- Uddannelsespolitisk næstforperson fra Danske Studerendes Fællesråd, Lauge Lunding Bach.
- Direktør i Danske Universiteter, Jesper Langergaard (bisidder).

Udvalget har mødtes månedligt og har nedsat en forberedende arbejdsgruppe, som mødes parallelt med udvalget og behandler relaterede emner. Den forberedende arbejdsgruppe består af to repræsentanter fra hvert universitet, de studerende samt Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Den forberedende arbejdsgruppe blev nedsat i oktober 2023 og består af:

- Direktør i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Janus Breck (formand).
- Programchef i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Kirstine Brejning Skygebjerg.
- Kontorchef i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Linda Kirketoft Hansen.
- Vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Martin Madsen.
- Kontorchef i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Pernille Ulrich.
- Prorektor på Københavns Universitet, Kristian Cedervall Lautau.
- Souschef på Københavns Universitet, Peter Bøcher.
- Prorektor på Aarhus Universitet, Berit Eika.
- Vicedirektør for AU Uddannelse på Aarhus Universitet, Anna Bak Maigaard.
- Prorektor på Syddansk Universitet, Helle Waagepetersen.
- Universitetsdirektør på Syddansk Universitet, Thomas Buchvald Vind.
- Prorektor på Aalborg Universitet, Anne Marie Kanstrup.
- Universitetsdirektør på Aalborg Universitet, Søren Lind Christiansen.
- Studiechef og direktør for Afdeling for Uddannelse og Studerede på Danmarks Tekniske Universitet, Jørgen Jensen.
- Kontorchef på Danmarks Tekniske Universitet, Camilla Mørk.
- Uddannelsesdekan på Copenhagen Business School, Anna Thomasson.
- Universitetsdirektør på Copenhagen Business School, Arnold Boon.
- Vicedirektør for Uddannelse og Studerende på Roskilde Universitet, Trine Højbjerg Sand.

- Universitetsdirektør på Roskilde Universitet, Henrik Zobbe.
- Prorektor på IT-Universitetet, Jens Christian Godskesen.
- Studiechef på IT-Universitetet, Lene Rehder.
- Forperson for Danske Studerendes Fællesråd, Esben Bjørn Salmonsén.
- Uddannelsespolitisk næstforperson fra Danske Studerendes Fællesråd, Lauge Lunding Bach.
- Direktør i Danske Universiteter, Jesper Langergaard (bisidder).

I relation til arbejdet i Kandidatudvalget har udvalget desuden valgt at nedsætte en række øvrige grupper til at drøfte og belyse udvalgte faglige problemstillinger.

Derudover er der nedsat et referencepanel, der har mødtes tre gange i løbet af Kandidatudvalgets arbejde og givet input til udvalget. Referencepanelet består af repræsentanter fra erhvervsorganisationer, offentlige arbejdsgivere, faglige organisationer og relevante ministerier.

Der er endvidere nedsat et kandidatpartnerskab, der har givet input til udvalgets arbejde. Kandidatpartnerskabet har blandt andet beskæftiget sig med udbredelsen af nye fleksible erhvervs-kandidatuddannelser, ligesom partnerskabet har givet input til fordelingen af pladser til flere internationale studerende. Kandidatpartnerskabet består af Dansk Industri, Dansk Erhverv, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, KL, Danske Regioner, Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Der er som en del af Kandidatudvalgets organisering nedsat et udvalg for de kunstneriske kandidatuddannelser. Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser har arbejdet parallelt med Kandidatudvalget med at komme med input til et nyt kandidatlandskab på det kunstneriske område. Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser består af:

- Direktør i Uddannelses- og Forskningsministeriet, Janus Breck (formand).
- Vicedirektør i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Martin Madsen.
- Rektor på Det Kongelige Akademi, Lene Dammand Lund.
- Rektor på Designskolen Kolding, Lene Tanggaard.
- Forperson for Danske Studerendes Fællesråd, Esben Bjørn Salmonsén.
- Designstuderende ved Designskolen Kolding, Simone Aslak (bisidder)
- Designstuderende ved Det Kongelige Akademi, Nis Kongsgaard (bisidder)
- Chef for uddannelse på Designskolen Kolding, Eva Kappel (bisidder)
- Prorektor på Designskolen Kolding, Anne-Mette Hummel Holm (bisidder)
- Dekan for design på Det Kongelige Akademi, Mathilde Aggebo (bisidder)
- Prorektor på Det Kongelige Akademi, Svend Lawaetz (bisidder)
- Specialkonsulent i Danske Universiteter, Lisa Maria Hindsgaul (bisidder).

Organiseringen af Kandidatudvalget og tilhørende arbejds- og universitetsgrupper, samt Udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser fremgår af figur 1.

Figur 1
Kandidatudvalgets organisering

Appendiks 2

Administration og undervisningstilrettelæggelse i fremtidens kandidatlandskab

Nedenfor fremgår en sammenligning af de fremlagte illustrative eksempler på undervisningstilrettelæggelse i fremtidens kandidatlandskab, jf. tabel 1.

Tabel 1

Illustrative eksempler for undervisningstilrettelæggelse

Eksempel	A	B	C	D
Studiestart 75 ECTS	1. august	15. august	1. september	1. august
Dimission 75 ECTS	1. august	1. august	1. august	1. august
Studiestart 120 ECTS	1. august	15. august	1. september	År 1: 1. sep. År 2: 1. august
Dimission 120 ECTS	1. juni	1. juni	1. juni	1. juni
Undervisningsuger efterår	15	14	13	15
Undervisningsuger forår	14	14	13	14 ½
Eksamensuger efterår	4	3 ½	3	3
Eksamensuger forår	4	4	3	4
Afsluttende opgave 75 ECTS inkl. bedømmelse (uger)	9 ½	9 ½	11	12
Speciale inkl. bedømmelse (uger)	21	21	21	21

Appendiks 3

Opgavebeskrivelse for dekangrupper, som den er udleveret

Indledning

Kandidatudvalgets endelige afrapportering vil indeholde mere detaljeret viden om fremtidens kandidatlandskab end udvalgets delafrapportering. I afrapporteringen forventes der således at indgå en række omlægningsscenarier baseret på de 18 uddannelsesgrupper, som Kandidatudvalget har drøftet i efteråret 2024.

Med henblik på at kunne intensivere arbejdet med uddannelsesomlægning på de enkelte universiteter samt koordinationen på tværs af institutionerne har Kandidatudvalget besluttet, at der skal nedsættes en dekangruppe for hvert hovedområde.

Dekangrupperne får blandt andet til opgave at arbejde videre med Kandidatudvalgets scenarier for fremtidens kandidatlandskab, herunder på tværs af universiteterne.

Uddybende om opgaven i dekangrupperne

Dekangrupperne får følgende opgave:

1. Beslægtede uddannelser

Som det fremgår af Kandidatudvalgets kommissorium, skal omlægningen af kandidatuddannelser i udgangspunktet ske, så hele uddannelser samt beslægtede uddannelser uafhængigt af udbudssted omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS eller til erhvervs-kandidatuddannelser (EKA/EKV), se dog pkt. 2b fsva. store uddannelser.

Som en del af arbejdet vil dekangrupperne skulle kvalificere det oplæg til kategorisering af beslægtede uddannelser, som er vedlagt opgavebeskrivelsen. Dekangrupperne skal melde resultatet tilbage til Rektorkollegiet senest den 10. oktober 2024.

2. Arbejde videre med Kandidatudvalgets scenarier for fremtidens kandidatlandskab

Dekangrupperne skal kvalificere de scenarier, der indgår i Kandidatudvalgets afrapportering med henblik på, at Kandidatudvalgets afrapportering og dekangruppernes videre arbejde kan ligge til grund for udarbejdelsen af institutionsplaner for de enkelte universiteter. Dekangrupperne skal afslutte denne opgave senest den 22. november 2024 og videreformidle resultatet til Rektorkollegiet. I arbejdet skal dekangrupperne tage højde for følgende:

- a. De politiske ambitioner for fremtidens kandidatlandskab skal søges indfriet. Dette indebærer, at de scenarier som grupperne arbejder med, vil skulle søge at indfri de i kommissoriet angivne omlægningsambitioner, hvad angår fordeling mellem uddannelsestyper (75 ECTS og EKA/EKV) i henholdsvis 2028 (10 og 10 pct.), 2030 (10 og 15 pct.) og 2032 (10 og 20 pct.).
- b. Hensyn til kategorisering af uddannelser i forlængelser af drøftelser i Kandidatudvalget:
 - i. Store uddannelser med en samlet beregnet kandidattilgang i 2032 på over 250 studerende på landsplan, som kan omlægges til både 75 og 120 ECTS, hvis det kan ske hensigtsmæssigt med hensyn til faglige toninger eller efterspørgslen på arbejdsmarkedet.
 - ii. De gymnasierettede uddannelser, som kan omlægges delvist, således at der er mulighed for at opsplitte nuværende gymnasierettede kandidatuddannelser i ikkegymnasierettede og gymnasierettede kandidatuddannelser. Den gymnasierettede kandidatuddannelse vil fortsat være 120 ECTS, mens den ikke-gymnasierettede kandidatuddannelse vil være tilgængelig for omlægning til én af de nye typer kandidatuddannelser. I

hjelpearket fremgår en indikator, der viser de gymnasierettede uddannelser. Derudover fremgår det, hvor stor en andel af dimittenderne fra disse uddannelser, der 2-4 år efter uddannelsens afslutning har været beskæftiget med undervisning på gymnasieniveau i perioden 2020-2022, jf. vejledning til hjælpeværktøj.

- iii. Autorisationsgivende uddannelser, som ikke omlægges.
- iv. Ingeniøruddannelser, hvor omlægning skal ske til EKA/EKV.
- v. Uddannelser, som ikke falder under punkt i, ii, iii eller iv, men som er beslægtede med andre udbud, og hvor omlægningen skal koordineres på tværs af landet.
- vi. Uddannelser, som ikke falder under punkt i, ii, iii eller iv og som ikke er beslægtede med andre udbud, og hvor omlægningen ikke skal koordineres på tværs af landet.

Beskrivelse af rammerne for arbejdet med scenariet

Af hjælpeværktøjet fremgår det, hvor mange pladser på kandidatuddannelser på 120 ECTS, 75 ECTS og EKA/EKV, kandidatlandskabet i 2028, 2030 og 2032 forventes at bestå af, når der foretages en mekanisk fordeling af ambitionerne i den politiske aftale. Datagrundlaget er det samme, som blev anvendt af universitetsrektorerne i de indmeldte grovskitser forud for Kandidatudvalgets delafrapportering.

Et sigtepunkt for andelen af omlagte kandidatpladser (til 75 ECTS eller EKA/EKV) for 2028 angives i nedenstående tabel (pba. det foreløbige datagrundlag). Derudover angives for hvert hovedområde et sigtepunkt for andelen af pladser omlagt til 75 ECTS. Dekanerne skal søge at indfri ambitionerne for disse omlægningsprocenter for hovedområderne – og dermed i udgangspunktet også fordelingen mellem kandidatuddannelser på 75 ECTS og EKA/EKV på hovedområdeniveau.

Tabel 1

Sigtepunkter for fordeling af omlagte kandidatpladser (til 75 ECTS og EKA/EKV) for hvert hovedområde i henhold til den politiske ambition, pct., 2028

	HUM	NAT	SAMF	SUND	TEK
Samlet omlægning	24	20	27	7	10
Heraf 75 ECTS	13	11	15	4	1

Med omlægningsprocenterne i tabel 1 vil sektoren opfylde de politiske målsætninger om 10 pct. kandidatuddannelser på 75 ECTS og 10 pct. EKA/EKV-uddannelser i 2028.

Der kan være tilfælde, hvor der er faglige argumenter for, at der bør ske ændringer mellem fordelingen af den samlede omlægningsprocent på hovedområderne. Ligeledes vil det være gældende, at såfremt der ønskes en højere andel af 75 ECTS-kandidatuddannelser på et hovedområde, vil der skulle ske modsvarende forøgelse af EKA/EKV-pladser på andre hovedområder. I begge tilfælde skal dekanerne forelægge ønsket om ændringerne for universiteternes rektorer. Eventuelle ændringer kan udelukkende forekomme, såfremt der er enighed på tværs af universiteterne. Derudover kan der kun ske ændringer, såfremt de politiske ambitioner samlet set opfyldes, jf. pkt. 2a.

Det er den politiske ambition, at EKA/EKV i 2030 og 2032 udgør henholdsvis 15 pct. og 20 pct. af de samlede uddannelsespladser. Af tabel 2 fremgår andelen af omlagte kandidatpladser i 2030 og 2032 fordelt på hovedområder.

Tabel 2

Sigtepunkter for fordeling af omlagte kandidatuddannelser (til 75 ECTS eller EKA/EKV) for hvert hovedområde i henhold til den politiske ambition, pct., 2030 og 2032

Samlet omlægning	HUM	NAT	SAMF	SUND	TEK
2030	30	25	34	9	13
2032	35	30	40	10	15

Dekangruppernes indmelding på 2028-scenariernes skal som minimum være på uddannelsesgruppeniveau. Omlægningen i 2030 og 2032 skal som minimum være på hovedområdeniveau.

Hensyn og forudsætninger

I arbejdet skal dekanerne være opmærksom på følgende hensyn og forudsætninger:

1. *Geografiske hensyn*
Dekangrupperne skal i deres arbejde tage højde for, at der i det nye kandidatuddannelseslandskab fortsat skal være gode muligheder for at tage en kandidatuddannelse i alle dele af Danmark, herunder uden for de største byer.
2. *Små forskningsmiljøer og gymnasierettede uddannelser*
Dekangrupperne skal i deres arbejde tage hensyn til små forskningsmiljøer, små- og sprog-fag samt Kandidatudvalgets anbefalinger om en delvis omlægning af de gymnasierettede uddannelser.
3. *Forskerveje for kandidatuddannelser på 75 ECTS*
Som det fremgår af kommissoriet, må der ikke opstå blindgyder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS, som på et tidspunkt ønsker at forfølge en forskerkarriere. Kandidatudvalget vil udforme en eller flere relevante modeller for forskerspor for dimittender fra de nye kandidatuddannelser. Dekangrupperne kan arbejde under den forudsætning, at denne problematik er løst.
4. *Retskrav*
For uddannelser, der udbydes både i en 75-ECTS- og en 120-ECTS-version, gives ved bacheloptag retskrav til 75-ECTS-versionen. Senere i studiet kan den studerende søge optagelse på 120-ECTS-uddannelsen.

Dekangrupperne får til brug for arbejdet udleveret:

- Hjælpeværktøj (Excel-ark) til at udarbejde scenarier for fremtidens kandidatlandskab.
- Teknisk vejledning til brug af hjælpeværktøjet.
- Oplæg til kategorisering af beslægtede uddannelser.
- Oversigt over uddannelsesgrupper med dertil hørende uddannelser.

Proces og organisering

Rektorkollegiet nedsætter dekangrupperne. Kontakten mellem dekangrupper og Rektorkollegiet varetages af Danske Universiteters sekretariat. Den enkelte dekan forudsættes at være i tæt dialog med vedkommendes rektor.

Dekanerne skal som forberedelse til drøftelserne i deres dekangruppe udarbejde et scenarie for deres hovedområde på deres universitet, hvor de lever op til måltallene angivet ovenfor – alternativt de måltal, de har aftalt med deres rektor (som stadig respekterer, at det samlede antal 120-ECTS-pladser ligger fast, samt at de politiske ambitioner for EKA/EKV skal søges indfriet).

Flere steder deles ansvaret for uddannelserne på et hovedområde (som defineret i Kandidatudvalget) af flere dekaner. I det tilfælde udarbejdes scenariet af den dekan, der har de fleste uddannelser under hovedområdet i dialog med de andre dekaner.

Dekangrupperne udnævner en tovholder, der varetager den daglige kontakt med sekretariatet i Danske Universiteter. Grupperne sekretariatsbetjenes af Danske Universiteter. På basis af de udarbejdede hovedområdescenarierne for de forskellige universiteter skal dekangrupperne tilse, at der opnås enighed om, hvorledes beslægtede uddannelser omlægges. Eventuelle uenigheder, der ikke kan løses af gruppen, forelægges dekanernes rektorer til beslutning.

Tovholderne skal løbende (ca. hver anden uge) afrapportere fremskridt til rektorerne og til sekretariatet i Danske Universiteter.

Som slutprodukt skal dekangrupperne udfylde de fremsendte skemaer med de omlægninger, der er opnået enighed om og viderebringe dem til Rektorkollegiet senest den 22. november 2024.

Rektorkollegiet kvalificerer de forskellige input og videreformidler det samlede resultat til Uddannelses- og Forskningsministeriet senest den 2. december 2024.

I forlængelse heraf inviterer Uddannelses- og Forskningsministeriet primo december 2024 Rektorkollegiet og Danske Studerendes Fællesråd til drøftelse af dekangruppernes arbejde. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil endvidere drøfte dekangruppernes omlægningsscenarier i kandidatpartnerskabet, hvor de private og offentlige arbejdsgivere er repræsenteret.

Dog skal dekangruppernes input til kategoriseringen af beslægtede uddannelser afleveres til Rektorkollegiet senest den 10. oktober 2024 mhp., at gruppernes input kan oversendes til Kandidatudvalgets sekretariat samt forventeligt indgå i Kandidatudvalgets endelige afrapportering.

Der vil i dekangruppernes arbejde være behov for transparens og åbenhed mellem deltagerne. Det forventes i den sammenhæng, at der udvises en høj grad af fortrolighed i dekangrupperne. Dekanerne kan således dele egne uddannelsesplaner med deres bagland, mens det omvendt forventes, at konkrete informationer om andre universiteters uddannelsesplaner holdes fortroligt.

Eventuelle spørgsmål og behov for afklaringer under dekangruppernes arbejde koordineres via Danske Universiteter.

Inddragelse

Dekangruppernes medlemmer er hver især ansvarlige for at sørge for behørig inddragelse af studerende og medarbejdere. Dekanerne forventes desuden – i det omfang dette er muligt – at inddrage relevante aftagere i arbejdet.

Studentrepræsentanterne fra Danske Studerendes Fællesråd har mulighed for at sende skriftligt input til dekangrupperne tidligt i deres arbejde. Inputtet kan blandt andet indeholde hovedområde-specifikke hensyn – set fra de studerendes perspektiv – der kan indgå i dekangruppernes arbejde. Input sendes til Rektorkollegiet, der videreformidler til dekangrupperne samt til Kandidatudvalgets sekretariat.

Appendiks 4

Uddannelsesgrupper

Det fremgår af *Forligstillæg om et kommissorium for et nyt kandidatudvalg*, at Kandidatudvalget skal præsentere et oplæg til en samlet plan for kandidatuddannelserne på tværs af universiteterne.

Til arbejdet har Kandidatudvalget foretaget en underopdeling af hovedområderne i uddannelsesgrupper. Kandidatudvalget har inddelt hvert hovedområde i to til fem uddannelsesgrupper.

Inden for det humanistiske hovedområde er kandidatuddannelserne inddelt i grupperne "Historie, religion, filosofi og arkæologi", "Journalistik, it, kommunikation og formidling", "Kunst-, kultur- og mediastudier", "Pædagogik og didaktik" samt "Sprog og områdestudier".

Det naturvidenskabelige hovedområde er inddelt i grupperne "Biologi, biomedicin og biokemi", "Fødevarer, ernæring og idræt", "Landbrug, naturressourcer og miljø", "Matematik, fysik, kemi og statistik" samt "Naturvidenskabelige IT-uddannelser".

Inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde er kandidatuddannelserne inddelt i grupperne "Erhvervsøkonomi", "Forvaltning, planlægning, økonomi og jura" samt "Sociale studier".

Det sundhedsvidenskabelige hovedområde er inddelt i "Autorisationsuddannelser", "Biomedicin og lægemiddelvidenskab" samt "Folkesundhed".

Det tekniske hovedområde er inddelt i de to grupper "Ingeniøruddannelser" og "Øvrige tekniske uddannelser".

Humaniora*Historie, religion, filosofi og arkæologi*

Arkæologi forhistorisk, kand.2år	Københavns Universitet
Arkæologi klassisk, kand.2år	Københavns Universitet
Europas religiøse rødder, kand.2år	Københavns Universitet
Europæisk etnologi, kand.2år	Københavns Universitet
Filosofi, kand.2år	Københavns Universitet
Historie, kand.2år	Københavns Universitet
Interreligiøse islamstudier, kand.2år	Københavns Universitet
Nærorientalsk arkæologi, kand.2år	Københavns Universitet
Religionsvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Teologi, kand.2år	Københavns Universitet
Filosofi og videnskabsteori, kand.2år	Roskilde Universitet
Historie, kand.2år	Roskilde Universitet
Filosofi, kand.2år	Syddansk Universitet
Historie, kand.2år	Syddansk Universitet
Religion studier/religionsvidenskab, kand.2år	Syddansk Universitet
Anvendt filosofi, kand.2år	Aalborg Universitet
Historie, kand.2år	Aalborg Universitet
Arkæologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Bæredygtig kulturarvsmanagement, kand.2år	Aarhus Universitet
Diakoni, kand.2år	Aarhus Universitet
Filosofi, kand.2år	Aarhus Universitet
Historie, kand.2år	Aarhus Universitet
Idehistorie, kand.2år	Aarhus Universitet
Religion studier/religionsvidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet
Teologi, kand.2år	Aarhus Universitet

Journalistik, it, kommunikation og formidling

Informationsvidenskab og kulturformidling, kand.2år	Københavns Universitet
IT og kognition, kand.2år	Københavns Universitet
Kognition og kommunikation, kand.2år	Københavns Universitet
Kommunikation og IT, kand.2år	Københavns Universitet
Retorik, kand.2år	Københavns Universitet
Journalistik, kand.2år	Roskilde Universitet
Kommunikation, kand.2år	Roskilde Universitet
Media and Communication, kand.2år	Roskilde Universitet
International virksomhedskommunikation, kand.2år	Syddansk Universitet
Journalistik, cand.mag.2år	Syddansk Universitet
Journalistik, kand.2år	Syddansk Universitet
Information Science, kand.2år	Aalborg Universitet
Informationsvidenskab, kand.2år	Aalborg Universitet
Interaktive digitale medier, kand.2år	Aalborg Universitet
It og læring, organisatorisk omstilling, kand.2år	Aalborg Universitet
Kommunikation, kand.2år	Aalborg Universitet
Digital design, kand.2år	Aarhus Universitet
Informationsvidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet
Journalistik, kand.2år	Aarhus Universitet
Journalistik, medier og globalisering, kand.2år	Aarhus Universitet
Kognitiv semiotik, kand.2år	Aarhus Universitet
Oplevelsesøkonomi, kand.2år	Aarhus Universitet
Retorik, kand.2år	Aarhus Universitet

Kunst-, kultur- og mediastudier

Anvendt kulturanalyse, kand.2år	Københavns Universitet
Film- and Media Studies, kand.2år	Københavns Universitet
Film- og medievidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Kunsthistorie, kand.2år	Københavns Universitet
Litteraturvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Moderne kultur, kand.2år	Københavns Universitet
Musikvidenskab/Musik, kand.2år	Københavns Universitet
Teatervidenskab og performancestudier, kand.2år	Københavns Universitet
Tværkulturelle studier, kand.2år	Københavns Universitet
Urban Studies, kand.2år	Københavns Universitet
Visuel kultur, kand.2år	Københavns Universitet
Designledelse, kand.2år	Syddansk Universitet
Designstudier, kand.2år	Syddansk Universitet
Kultur og kulturformidling, kand.2år	Syddansk Universitet
Litteraturvidenskab, kand.2år	Syddansk Universitet
Medievidenskab, kand.2år	Syddansk Universitet
Kultur, kommunikation og globalisering, kand.2år	Aalborg Universitet
Media Arts Cultures, kand.2år	Aalborg Universitet
Musikterapi, kand.2år	Aalborg Universitet
Musikvidenskab/Musik, kand.2år	Aalborg Universitet
Oplevelsesdesign, kand.2år	Aalborg Universitet
Turisme, kand.2år	Aalborg Universitet
Children's Literature, Media and Culture, kand.2år	Aarhus Universitet
Dramaturgi, kand.2år	Aarhus Universitet
Kunsthistorie, kand.2år	Aarhus Universitet
Litteraturhistorie, kand.2år	Aarhus Universitet
Medievidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet
Musikvidenskab/Musik, kand.2år	Aarhus Universitet
Æstetik og kultur, kand.2år	Aarhus Universitet

Pædagogik og didaktik

Audiologopædi, kand.2år	Københavns Universitet
Pædagogik, kand.2år	Københavns Universitet
Socialpsykologi og læring, kand.2år	Roskilde Universitet
Audiologi, kand.2år	Syddansk Universitet
Audiologopædi, kand.2år	Syddansk Universitet
Pædagogik, kand.2år	Syddansk Universitet
Læring og forandringsprocesser, kand.2år	Aalborg Universitet
Didaktik, dansk, kand.2år	Aarhus Universitet
Didaktik, matematik, kand.2år	Aarhus Universitet
Didaktik, materiel kultur, kand.2år	Aarhus Universitet
Didaktik, musikpædagogik, kand.2år	Aarhus Universitet
Generel pædagogik, kand.2år	Aarhus Universitet
IT-didaktisk design, kand.2år	Aarhus Universitet
Pædagogisk antropologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Pædagogisk filosofi, kand.2år	Aarhus Universitet
Pædagogisk psykologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Pædagogisk sociologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Uddannelsesantropologi og globalisering, kand.2år	Aarhus Universitet

Sprog og områdestudier

Afrikastudier, kand.2år	Københavns Universitet
Asienstudier, kand.2år	Københavns Universitet
Assyriologi, kand.2år	Københavns Universitet
Dansk, kand.2år	Københavns Universitet
Engelsk, kand.2år	Københavns Universitet
Fransk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	Københavns Universitet
Græsk, klassisk, kand.2år	Københavns Universitet
Grønlandske og arktiske studier, kand.2år	Københavns Universitet
Interkulturelle markedsstudier, kand.2år	Københavns Universitet
Italiensk sprog og kultur, kand.2år	Københavns Universitet
Latin, klassisk, kand.2år	Københavns Universitet
Lingvistik, kand.2år	Københavns Universitet
Mellemøstens sprog og samfund, kand.2år	Københavns Universitet
Migrationsstudier, kand.2år	Københavns Universitet
Spansk- og latinamerikansk sprog og kultur, kand.2år	Københavns Universitet
Sprogpsykologi, kand.2år	Københavns Universitet
Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	Københavns Universitet
Østeuropastudier, kand.2år	Københavns Universitet
Dansk, kand.2år	Roskilde Universitet
Kulturmødestudier, kand.2år	Roskilde Universitet
Amerikanske studier, kand.2år	Syddansk Universitet
Dansk, kand.2år	Syddansk Universitet
English, kand.2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøkonomi og erhvervsprog, kand.2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøkonomi-erhvervsprog, engelsk, kand.2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøkonomi-erhvervsprog, tysk, kand.2år	Syddansk Universitet
Mellemøststudier, kand.2år	Syddansk Universitet
Oldtidskundskab, kand.2år	Syddansk Universitet
Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	Syddansk Universitet
Dansk, kand.2år	Aalborg Universitet
Engelsk, kand.2år	Aalborg Universitet
Internat. Virksomhedskommunikation, engelsk, kand.2år	Aalborg Universitet
Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	Aalborg Universitet
Arabisk- og islamstudier, kand.2år	Aarhus Universitet
Engelsk, kand.2år	Aarhus Universitet
Erhvervspr.-internat. Erhvervskomm, engelsk, kand.2år	Aarhus Universitet
Erhvervspr.-internat. Erhvervskomm, fransk, kand.2år	Aarhus Universitet
Erhvervspr.-internat. Erhvervskomm, spansk, kand.2år	Aarhus Universitet

Erhvervspr.-internat. Erhvervskomm, tysk, kand.2år	Aarhus Universitet
Europastudier, kand.2år	Aarhus Universitet
Fransk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	Aarhus Universitet
Globale områdestudier, kand.2 år	Aarhus Universitet
Interkulturelle studier i fransk, kand.2år	Aarhus Universitet
Interkulturelle studier i Latinamerika og Spanien, kand.2år	Aarhus Universitet
Interkulturelle studier i tysk, kand.2år	Aarhus Universitet
Interkulturelle studier, kand.2år	Aarhus Universitet
Klassisk filologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Linguistics, kand.2år	Aarhus Universitet
Nordisk sprog og litteratur, kand.2år	Aarhus Universitet
Spansk- og spanskamerikansk sprog, litteratur og kultur (AU), kand.2år	Aarhus Universitet
Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	Aarhus Universitet

Naturvidenskab*Biologi, biomedicin og biokemi*

Bioinformatik, kand.2år	Københavns Universitet
Biokemi, kand.2år	Københavns Universitet
Biology, kand.2år	Københavns Universitet
Bioteknologi (NAT), kand.2år	Københavns Universitet
Medicinalkemi, kand.2år	Københavns Universitet
Molecular Biomedicine, kand.2år	Københavns Universitet
Neuroscience, kand.2år	Københavns Universitet
Chemical Biology, kand.2år	Roskilde Universitet
Molecular Health Science, kand.2år	Roskilde Universitet
Biochemistry and Molecular Biology, kand.2år	Syddansk Universitet
Biology, kand.2år	Syddansk Universitet
Biomedicin, kand.2år	Syddansk Universitet
Biomedicinsk informatik, kand.2år	Syddansk Universitet
Medicinalkemi, kand.2år	Syddansk Universitet
Biologi, kand.2år	Aalborg Universitet
Bioinformatik, kand.2år	Aarhus Universitet
Biology, kand.2år	Aarhus Universitet
Medicinalkemi, kand.2år	Aarhus Universitet
Molecular Biology, kand.2år	Aarhus Universitet
Molekylær biomedicin /Molekylær medicin, kand.2år	Aarhus Universitet

Fødevarer, ernæring og idræt

Fødevareinnovation og sundhed, kand.2år	Københavns Universitet
Fødevarevidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Human ernæring, kand.2år	Københavns Universitet
Humanfysiologi, kand.2år	Københavns Universitet
Humanistisk-samfundsvidenskabelig idrætsvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Mejeribrug, kand.2år	Københavns Universitet
Idræt/Idræt og sundhed, kand.2år	Syddansk Universitet
Idræt/Idræt og sundhed, kand.2år	Aalborg Universitet
Klinisk videnskab og teknologi, kand.2år	Aalborg Universitet
Idræt/Idræt og sundhed, kand.2år	Aarhus Universitet
Molekylær ernæring og fødevareteknologi, kand.2år	Aarhus Universitet

Landbrug, naturressourcer og miljø

Agricultural Development, kand.2år	Københavns Universitet
Agronomi, kand.2år	Københavns Universitet
Geography/Geography and Geoinformatics, kand.2år	Københavns Universitet
Husdyrvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Jordbrugsøkonomi, kand.2år	Københavns Universitet
Klimaforandringer, kand.2år	Københavns Universitet
Landskabsarkitektur, kand.2år	Københavns Universitet
Miljø- og naturressourceøkonomi, kand.2år	Københavns Universitet
Miljøvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Naturforvaltn. Landskab-biodiversitet-planlægning, kand.2år	Københavns Universitet
Skovbrugsvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Sustainable Forest and Nature Management, kand.2år	Københavns Universitet
Environmental Science, kand.2år	Roskilde Universitet
Geography/Geography and Geoinformatics, kand.2år	Aalborg Universitet
Agrobiologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Jordbrug, natur og miljø, kand.2år	Aarhus Universitet
Dyrevidenskab	Aarhus Universitet
Plante- og fødevarevidenskab	Aarhus Universitet

Matematik, fysik, kemi og statistik

Forsikringsmatematik, kand.2år	Københavns Universitet
Chemistry, kand.2år	Københavns Universitet
Geologi/Geologi-geoscience, kand.2år	Københavns Universitet
Mathematics, kand.2år	Københavns Universitet
Mathematics-Economics, kand.2år	Københavns Universitet
Nanoscience, kand.2år	Københavns Universitet
Physics, kand.2år	Københavns Universitet
Statistik, kand.2år	Københavns Universitet
STEM-undervisning	Københavns Universitet
Mathematics, kand.2år	Roskilde Universitet
Mathematical Bioscience, kand.2år	Roskilde Universitet
Physics and Scientific Modelling, kand.2år	Roskilde Universitet
Anvendt matematik, kand.2år	Syddansk Universitet
Chemistry, kand.2år	Syddansk Universitet
Matematik-økonomi, kand.2år	Syddansk Universitet
Mathematics, kand.2år	Syddansk Universitet
Physics, kand.2år	Syddansk Universitet
Fysik, kand.2år	Aalborg Universitet
Matematik, kand.2år	Aalborg Universitet
Matematik-økonomi, kand.2år	Aalborg Universitet
Astronomi, kand.2år	Aarhus Universitet
Chemistry, kand.2år	Aarhus Universitet
Geofysik, kand.2år	Aarhus Universitet
Geologi/Geologi-geoscience, kand.2år	Aarhus Universitet
Kemi, kand.2år	Aalborg Universitet
Mathematics, kand.2år	Aarhus Universitet
Mathematics-Economics, kand.2år	Aarhus Universitet
Nanoscience, kand.2år	Aarhus Universitet
Physics, kand.2år	Aarhus Universitet
Statistik, kand.2år	Aarhus Universitet
Videnskabsstudier, kand.2år	Aarhus Universitet

Naturvidenskabelige it-uddannelser

Computer Science, kand.2år	IT-universitetet i København
Data Science, kand.2år	IT-universitetet i København
Digital design og interaktive teknologier, kand.2år	IT-universitetet i København
Digital innovation og management, kand.2år	IT-universitetet i København
Softwaredesign, kand.2år	IT-universitetet i København
Spil, kand.2år	IT-universitetet i København
Computer Science, kand.2år	Københavns Universitet
Computer Science, kand.2år	Roskilde Universitet
Digital transformation, kand.2år	Roskilde Universitet
Computer Science, kand.2år	Syddansk Universitet
Datavidenskab, kand.2år	Syddansk Universitet
STEM/IT, Vejle	Syddansk Universitet
Datalogi (IT), kand.2år	Aalborg Universitet
Datalogi, kand.2år	Aalborg Universitet
Datavidenskab og machine learning, kand.2år	Aalborg Universitet
Digitalisering og applikationsudvikling, kand.2år	Aalborg Universitet
Interaktionsdesign, kand.2år	Aalborg Universitet
Ledelse af digital kommunikation, kand.2år	Aalborg Universitet
Lysdesign, kand.2år	Aalborg Universitet
Medialogi, kand.2år	Aalborg Universitet
Service systems design, kand.2år	Aalborg Universitet
Cognitive Science, kand.2år	Aarhus Universitet
Computer Science, kand.2år	Aarhus Universitet
Datavidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet
IT-produktudvikling, kand.2år	Aarhus Universitet

Samfundsvidenskab*Erhvervsøkonomi*

Business Administration and Data Science, kand.2år	CBS
Business Administration and Digital Business, kand.2år	CBS
Economics and Business Administration, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi og bioentrepreneurskab, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi og informationsteknologi, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi og jura, cand.merc.(jur.)2år	CBS
Erhvervsøkonomi og matematik, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi og politik, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi og psykologi, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi-business, language and culture, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi-filosofi, kand.2år	CBS
Erhvervsøkonomi-virksomhedskommunikation, kand.2år	CBS
Human resource management, kand.2år	CBS
Management creative business processes, kand.2år	CBS
Organisation, innovation og entrepreneurship, kand.2år	CBS
Politisk kommunikation og ledelse, kand.2år	CBS
Revision, kand.2år	CBS
Sundhedsinnovation, kand.2år	CBS
Business Administration and Leadership, kand.2år	Roskilde Universitet
Social Entrepreneurship and Management, kand.2år	Roskilde Universitet
Virksomhedsledelse, kand.2år	Roskilde Universitet
Economics and Business Administration, kand.2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøk-erhv.spr, internat. turisme-fritidsman, kand.2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøkonomi og jura, cand.merc.(jur.)2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøkonomi, kand.2år	Syddansk Universitet
Revision, kand.2år	Syddansk Universitet
Erhvervsøkonomi og jura, cand.merc.(jur.)2år	Aalborg Universitet
Erhvervsøkonomi, kand.2år	Aalborg Universitet
Revision, kand.2år	Aalborg Universitet
Economics and Business Administration, kand.2år	Aarhus Universitet
Erhvervsøkonomi og jura, cand.merc.(jur.)2år	Aarhus Universitet
Erhvervsøkonomi, cand.soc.2år	Aarhus Universitet
It, kommunikation og organisation, kand.2år	Aarhus Universitet
Revision, kand.2år	Aarhus Universitet

Forvaltning, økonomi, planlægning og jura

Avanceret økonomi og finansiering, kand.2år	CBS
Economics, kand.2år	Københavns Universitet
Jura, cand.soc.2år	Københavns Universitet
Jura, kand.2år	Københavns Universitet
Samfundsfag, cand.soc.2år	Københavns Universitet
Sikkerheds- og risikolelse, kand.2år	Københavns Universitet
Statskundskab, kand.2år	Københavns Universitet
Økonomi, kand.2år	Københavns Universitet
By og plan, kand.2år	Roskilde Universitet
International Politics and Governance, kand.2år	Roskilde Universitet
Nordic Urban Planning Studies, kand.2år	Roskilde Universitet
Politik og forvaltning, kand.2år	Roskilde Universitet
Economics, kand.2år	Syddansk Universitet
International sikkerhed og folkeret, kand.2år	Syddansk Universitet
Jura, kand.2år	Syddansk Universitet
Komparativ politik og velfærdsstudier, kand.2år	Syddansk Universitet
Miljø og ressource management, kand.2år	Syddansk Universitet
Samfundsfag, cand.soc.2år	Syddansk Universitet
Statskundskab, kand.2år	Syddansk Universitet
Jura, kand.2år	Aalborg Universitet
Politik og administration, kand.2år	Aalborg Universitet
Samfundsfag, cand.soc.2år	Aalborg Universitet
Økonomi, kand.2år	Aalborg Universitet
Economics, kand.2år	Aarhus Universitet
Human security, kand.2år	Aarhus Universitet
Jura, kand.2år	Aarhus Universitet
Samfundsfag, cand.soc.2år	Aarhus Universitet
Statskundskab, kand.2år	Aarhus Universitet

Sociale studier

Anthropology, kand.2år	Københavns Universitet
Antropologi, kand.2år	Københavns Universitet
Global udvikling, kand.2år	Københavns Universitet
Psykologi, kand.2år	Københavns Universitet
Social Data Science, kand.2år	Københavns Universitet
Sociologi, kand.2år	Københavns Universitet
Arbejdsliv, kand.2år	Roskilde Universitet
Global and Development Studies, kand.2år	Roskilde Universitet
Social intervention, kand.2år	Roskilde Universitet
Socialvidenskab, kand.2år	Roskilde Universitet
Kultursociologi, kand.2år	Syddansk Universitet
Psykologi, kand.2år	Syddansk Universitet
Avanceret udvikling i socialt arbejde, kand.2år	Aalborg Universitet
Internationale forhold, kand.2år	Aalborg Universitet
IT-ledelse, kand.2år	Aalborg Universitet
Kriminologi, kand.2år	Aalborg Universitet
Psykologi, kand.2år	Aalborg Universitet
Socialt arbejde, kand.2år	Aalborg Universitet
Sociologi, kand.2år	Aalborg Universitet
Anthropology, kand.2år	Aarhus Universitet
Antropologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Internationale studier, kand.2år	Aarhus Universitet
Psykologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Uddannelsesvidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet

Sundhedsvidenskab*Autorisationsuddannelser*

Farmaci, kand.2år	Københavns Universitet
Medicin, kand.3år	Københavns Universitet
Odontologi, kand.2år	Københavns Universitet
Veterinærmedicin, kand.2½år	Københavns Universitet
Farmaci, kand.2år	Syddansk Universitet
Klinisk biomekanik, kand.2år	Syddansk Universitet
Medicin, kand.3år	Syddansk Universitet
Medicin, kand.3år	Aalborg Universitet
Medicin, kand.3år	Aarhus Universitet
Odontologi, kand.2år	Aarhus Universitet
Veterinærmedicin, kand.2½år	Aarhus Universitet

Biomedicin og lægemiddelvidenskab

Farmaceutisk videnskab, kand.2år	Københavns Universitet
Humanbiologi, kand.2år	Københavns Universitet
Immunologi og inflammation, kand.2år	Københavns Universitet
Lægemiddelvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Medicin med industriel specialisering, kand.2år	Aalborg Universitet
Biomedicinsk teknik, kand.2år	Aarhus Universitet

Folkesundhed

Optometri og synsvidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet
Folkesundhedsvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet
Global sundhed, kand.2år	Københavns Universitet
Sundhed og informatik, kand.2år	Københavns Universitet
Sundhedsfaglig kandidatuddannelse, kand.2år	Københavns Universitet
Sygepleje, kand. 2 år.	Roskilde Universitet
Tværvideenskabelige sundhedsstudier, kand.2år	Roskilde Universitet
Ergoterapi, kand.2år	Syddansk Universitet
Fysioterapi, kand.2år	Syddansk Universitet
Jordemodervidenskab, kand.2år	Syddansk Universitet
Klinisk sygepleje, kand.2år	Syddansk Universitet
Public Health, kand.2år	Syddansk Universitet
Sundhedsfaglig kandidatuddannelse, kand.2år	Syddansk Universitet
Folkesundhedsvidenskab, kand.2år	Aalborg Universitet
Muskuloskeletal fysioterapi, kand.2år	Aalborg Universitet
Folkesundhedsvidenskab, kand.2år	Aarhus Universitet
Sundhedsfaglig kandidatuddannelse, kand.2år	Aarhus Universitet
Sygepleje, kand.2år	Aarhus Universitet

Teknisk videnskab*Ingeniøruddannelser*

Anvendt kemi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Autonome systemer, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Bioinformatik og systembiologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Bioteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Business analytics, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Byggeteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Bygningsdesign, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Bæredygtig energi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Design og innovation, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Elektroteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Engineering (Biomaterial Engineering for Medicine), civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Engineering (Engineering Light), civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Engineering (Engineering Physics), civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Engineering (Sustainable Fisheries and Aquaculture), civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Farmateknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Fødevareteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Geofysik og rumteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Industriel økonomi og teknologiledelse, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Informationsteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Kemisk og biokemisk teknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Kommunikationsteknologier og systemdesign, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Konstruktion og mekanik, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Kvantitativ biologi og sygdomsmodellering, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Lyd og akustisk teknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Matematisk modellering og computing, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Materiale- og procesteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Medicin og teknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Menneskeorienteret kunstig intelligens, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Miljøteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Olie- og gasteknologi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Technology Entrepreneurship, kand.2år	Danmarks Tekniske Universitet
Transport og logistik, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Vindenergi, civilingeniør 2år	Danmarks Tekniske Universitet
Elektronik, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Energisystemer, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Engineering, Innovation and Business, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet

Kemi og bioteknologi (SDU), civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Konstruktionsteknik, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Mekatronik, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Miljøteknologi, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Operations Management, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Physics and Technology (SDU, Odense), civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Produktudvikling og innovation, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Robotteknologi, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Software Engineering, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Spiludvikling og læringsteknologi, civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Sundheds- og velfærdsteknologi (teknisk videnskab), civilingeniør 2år	Syddansk Universitet
Advanced Power Electronics, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Arkitektur, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Bioengineering, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Bioteknologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
By-, energi- og miljøplanlægning, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Bygge- og anlægskonstruktion, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Byggeledelse, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Bæredygtig byudvikling, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Bæredygtig energiteknik, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Bæredygtigt design, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Communication Technologies, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Computer Engineering (AAU), civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Cyber Security, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Electronic Systems, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Energiteknik, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Indeklima og energi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Industrielt design, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Innovativ kommunikationsteknik-entreprenørsk., civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Intelligente pålidelige systemer, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Kemi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Kemiteknik, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Lyd- og musikteknologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Management Engineering, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Matematik-teknologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Materials and Nanotechnology, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Mechanical Engineering, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Nanobioteknologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Produkt og designpsykologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet

Robotteknologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Software, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Sundhedsteknologi, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Urbant design, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Vand og miljø, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Veje og trafik, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Vision, grafik og interaktive systemer, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet
Biomedicinsk teknologi, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet
Byggeri, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet
Computerteknologi, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet
Elektroteknologi, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet
Kemi og bioteknologi, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet
Mekanik, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet
Teknologibaseret forretningsudvikling, civilingeniør 2år	Aarhus Universitet

Øvrige tekniske uddannelser

Integrerede fødevestudier, kand.2år	Københavns Universitet
Bæredygtig omstilling (Tek-Sam), kand.2år	Roskilde Universitet
Information Technology in IT, Communication and Organisation, kand.2år	Syddansk Universitet
IT-produktdesign, kand.2år	Syddansk Universitet
Webkommunikation, kand.2år	Syddansk Universitet
Byggeledelse og bygningsinformatik, kand.2år	Aalborg Universitet
Bygningers energidesign, kand.2år	Aalborg Universitet
Landinspektørvidenskab, cand.geom.2år	Aalborg Universitet
Landinspektørvidenskab, cand.scient.tech.2år	Aalborg Universitet
Ledelse og informatik i byggeriet, kand.2år	Aalborg Universitet
Miljøvidenskab, cand.tech.2år	Aalborg Universitet
Produktion, kand.2år	Aalborg Universitet
Sikkerhed og risikostyring, kand.2år	Aalborg Universitet
Technology (Entrepreneurial Business Engineering), kand.2år	Aalborg Universitet
Teknoantropologi, kand.2år	Aalborg Universitet
Urbant design, cand.scient.tech.2år	Aalborg Universitet

Appendiks 5

Kategorisering af beslægtede uddannelser

I nedenstående oversigt fremgår de kandidatuddannelser, der har en eller flere beslægtede uddannelser, samt hvor mange udbud der findes af de enkelte uddannelser.

Kategoriseringen af beslægtede uddannelser er foretaget ved, at Kandidatudvalget har drøftet et oplæg, som efterfølgende er blevet fagligt kvalificeret af de nedsatte dekangrupper.

For nogle af grupperne er uddannelsesnavnene identiske på tværs af universiteterne, ligesom der er uddannelser, som på samme universitet udbydes forskellige steder. Disse uddannelser fremgår kun med et enkelt uddannelsesnavn med angivelse af det samlede antal udbud.

Kandidatuddannelser, der ikke er kategoriseret som beslægtede med andre, fremgår ikke af oversigten.

Humaniora

Uddannelse	Antal udbud	Tilgang (2022)
Anvendt filosofi, kand.2år	1	27
Filosofi og videnskabsteori, kand.2år	1	19
Filosofi, kand.2år	3	61
Historie (RUC), kand.2år	1	16
Historie, kand.2år	4	204
Dansk (RUC), kand.2år	1	8
Dansk, kand.2år	3	132
Nordisk sprog og litteratur, kand.2år	1	45
Engelsk, kand.2år	3	137
English, kand.2år	1	32
Interkulturelle studier i fransk, kand.2år	1	-
Interkulturelle studier i Latinamerika og Spanien, kand.2år	1	6
Interkulturelle studier i tysk, kand.2år	1	6
Interkulturelle studier, kand.2år	1	31
Arkæologi forhistorisk, kand.2år	1	18
Arkæologi klassisk, kand.2år	1	-
Arkæologi, kand.2år	1	27
Nærorientalsk arkæologi, kand.2år	1	-
Generel pædagogik, kand.2år	2	62
Pædagogik, kand.2år	1	54
Information Science, kand.2år	1	30
Informationsvidenskab, kand.2år	2	59
Erhvervspr.-internat. erhvervskomm, engelsk, kand.2år	1	53
Erhvervspr.-internat. erhvervskomm, fransk, kand.2år	1	-
Erhvervspr.-internat. erhvervskomm, spansk, kand.2år	1	13
Erhvervspr.-internat. erhvervskomm, tysk, kand.2år	1	12
Journalistik (RUC), kand.2år	1	124
Journalistik, cand.mag.2år	1	56
Journalistik, kand.2år	2	96
Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	4	22
Musikvidenskab/Musik, kand.2år	3	60
Litteraturhistorie, kand.2år	1	16
Litteraturvidenskab, kand.2år	2	46
Religion studier/religionsvidenskab, kand.2år	2	27
Religionsvidenskab, kand.2år	1	21
International virksomhedskommunikation, kand.2år	1	84

Kommunikation, kand.2år	2	99
Kommunikation (RUC), kand.2år	1	128
Media and Communication, kand.2år	1	46
Medievidenskab, kand.2år	2	84
Erhvervsøkonomi-erhvervsprog, engelsk, kand.2år	1	43
Erhvervsøkonomi-erhvervsprog, tysk, kand.2år	1	-
Pædagogisk filosofi, kand.2år	2	49
Linguistics, kand.2år	1	17
Lingvistik, kand.2år	1	8
Fransk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	2	15
Spansk- og latinamerikansk sprog og kultur, kand.2år	1	11
Spansk- og spanskamerikansk sprog, litteratur og kultur (AU), kand.2år	1	-
Film- and Media Studies, kand.2år	1	-
Film- og medievidenskab, kand.2år	1	65
Pædagogisk sociologi, kand.2år	2	136
Kunsthistorie, kand.2år	2	46
Klassisk filologi, kand.2år	1	-
Latin, klassisk, kand.2år	1	-
Teologi, kand.2år	2	70
Mellemøstens sprog og samfund, kand.2år	1	24
Mellemøststudier, kand.2år	1	6
Pædagogisk antropologi, kand.2år	2	102
Turisme, kand.2år	2	86
Pædagogisk psykologi, kand.2år	2	260
Socialpsykologi og læring, kand.2år	1	94
Audiologopædi, kand.2år	2	67
It og læring, organisatorisk omstilling, kand.2år	2	75
Læring og forandringsprocesser, kand.2år	2	123

Anm: Uddannelser hvor tilgangen er 5 eller derunder vil ikke indgå med den præcise tilgangsværdi grundet diskretionsgrænse. Det kan samtidig være udtryk for, at der ikke var tilgang på uddannelsen i 2022.

Naturvidenskab

Uddannelse	Antal udbud	Tilgang (2022)
Computer Science (RUC), kand.2år	1	44
Computer Science, kand.2år	4	386
Data Science (ITU), kand.2år	1	37
Datalogi (IT), kand.2år	1	15
Datalogi, kand.2år	1	34
Datavidenskab (AU), kand.2år	1	17
Humanfysiologi, kand.2år	1	60
Humanistisk-samfundsvidenskabelig idrætsvidenskab, kand.2år	1	24
Idræt/Idræt og sundhed, kand.2år	3	193
Matematik, kand.2år	1	12
Mathematics, kand.2år	3	94
Biologi, kand.2år	1	25
Biology, kand.2år	3	250
Fysik, kand.2år	1	-
Physics, kand.2år	3	177
Chemistry, kand.2år	3	85
Kemi, kand.2år	1	-
Matematik-økonomi, kand.2år	2	28
Mathematics-Economics, kand.2år	2	62
Medicinalkemi, kand.2år	3	44
Biochemistry and Molecular Biology, kand.2år	1	17
Biokemi, kand.2år	1	55
Biomedicin, kand.2år	1	47
Molecular Biology, kand.2år	1	41
Molecular Biomedicine, kand.2år	1	62
Molecular Health Science, kand.2år	1	13
Molekylær biomedicin /Molekylær medicin, kand.2år	1	36
Bioinformatik, kand.2år	2	72
Biomedicinsk informatik, kand.2år	1	14
STEM-undervisning, kand.2år	2	7

Statistik, kand.2år	2	29
Environmental Science, kand.2år	1	16
Miljøvidenskab, kand.2år	1	35
Agrobiologi, kand.2år	1	21
Agronomi, kand.2år	1	40
Medialogi, kand.2år	2	62
Geography/Geography and Geoinformatics, kand.2år	2	64
Geologi/Geologi-geoscience, kand.2år	2	34
Nanoscience, kand.2år	2	40

Anm: Uddannelser hvor tilgangen er 5 eller derunder vil ikke indgå med den præcise tilgangsværdi grundet diskretionsgrænse. Det kan samtidig være udtryk for, at der ikke var tilgang på uddannelsen i 2022.

Samfundsvidenskab

Uddannelse	Antal udbud	Tilgang (2022)
Business Administration and Leadership, kand.2år	1	100
Economics and Business Administration, kand.2år	4	2258
Erhvervsøkonomi, kand.2år	3	561
Virksomhedsledelse, kand.2år	1	46
Avanceret økonomi og finansiering, kand.2år	1	51
Economics, kand.2år	3	243
Økonomi, kand.2år	2	305
Jura, cand.soc.2år	1	73
Jura, kand.2år	5	1158
It, kommunikation og organisation, kand.2år	2	189
Politik og administration, kand.2år	1	55
Politik og forvaltning, kand.2år	1	64
Statskundskab, kand.2år	3	549
Psykologi, kand.2år	4	732
Revision, kand.2år	4	665
Erhvervsøkonomi og jura, cand.merc.(jur.)2år	4	307
Samfundsfag, cand.soc.2år	4	36
Anthropology, kand.2år	2	49
Antropologi, kand.2år	2	31
Socialt arbejde, kand.2år	2	135
Global and Development Studies, kand.2år	1	66
Global Studies, kand.2år	1	21
Global udvikling, kand.2år	1	49
Internationale forhold, kand.2år	2	122
Internationale studier, kand.2år	1	27
Erhvervsøk-erhv.spr, internat. turisme-fritidsman, kand.2år	1	12
Erhvervsøkonomi-business, language and culture, kand.2år	1	98
Uddannelsesvidenskab, kand.2år	2	102

Sociologi, kand.2år	2	118
Socialvidenskab (RUC), kand.2år	1	34

Sundhedsvidenskab

Uddannelse	Antal udbud	Tilgang (2022)
Ergoterapi, kand.2år	1	17
Fysioterapi, kand.2år	1	17
Jordemodervidenskab, kand.2år	1	-
Klinisk sygepleje, kand.2år	1	48
Muskuloskeletal fysioterapi, kand.2år	1	19
Optometri og synsvidenskab, kand.2år	1	12
Sundhedsfaglig kandidatuddannelse, kand.2år	3	153
Sygepleje, kand.2år	2	135
Folkesundhedsvidenskab, kand.2år	3	139
Global sundhed, kand.2år	1	38
Public Health, kand.2år	2	67
Sundhed og informatik, kand.2år	1	25
Tværvideenskabelige Sundhedsstudier, kand.2år	1	71

Anm: Autorisationsuddannelserne fremgår ikke af ovenstående oversigt, da de er kategoriseret i en samlet uddannelsesgruppe.

Teknisk videnskab

Uddannelse	Antal udbud	Tilgang (2022)
Landinspektørvidenskab, cand.scient.tech.2år	2	-
Landinspektørvidenskab, cand.geom.2år	2	48
Teknoantropologi, kand.2år	2	42

Anm: Ingeniøruddannelserne fremgår ikke af ovenstående oversigt, da de er kategoriseret i en samlet uddannelsesgruppe. Uddannelser hvor tilgangen er 5 eller derunder vil ikke indgå med den præcise tilgangsværdi grundet diskretionsgrænse. Det kan samtidig være udtryk for, at der ikke var tilgang på uddannelsen i 2022.

Appendiks 6

Metodebeskrivelse for scenarier

Kandidatudvalgets hovedscenarie for fremtidens kandidatlandskab giver et overordnet billede af, hvordan udbuddet af forskellige typer kandidatuddannelser kan fordele sig på tværs af de fem hovedområder i henholdsvis 2028, 2030 og 2032, når de politiske ambitioner i aftalen søges indfriet.

2028-scenarierne er mere detaljerede. Uddannelserne inden for de fem hovedområder er her opdelt i 18 uddannelsesgrupper, som Kandidatudvalget har fastlagt, jf. appendiks 4.

Nedenfor beskrives den metode, der er anvendt til udarbejdelsen af henholdsvis:

- Hovedscenariet i 2028 (opdelt på uddannelsesgrupper).
- Hovedscenariet i 2030 og 2032 (opdelt på hovedområder).
- Alternative scenarier i 2028 (opdelt på uddannelsesgrupper).

Hovedscenariet i 2028

Hovedscenariet tager udgangspunkt i en trinvis metode, hvor det på alle trin sikres, at scenariet søger at indfri *både* de politiske ambitioner for omlægningsprocenter i 2028, hvor 10 pct. optages på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. optages på en erhvervskandidatuddannelse (10:10) og omlægningsprocenterne på hovedområderne, som beskrevet i Kandidatudvalgets kommissorium.²

Udgangspunktet for den trinvis metode er en situation (trin 0), hvor alle uddannelsesgrupper inden for de enkelte hovedområder får samme omlægningsprocent som hovedområdet, og hvor kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervskandidatuddannelser bidrager ligeligt til omlægningen i 2028. Derefter følger trin, som i nedenstående rækkefølge medtager en række af de hensyn, som Kandidatudvalget har arbejdet med. Disse omfatter:

- Trin 1: Autorisationsuddannelser og ingeniøruddannelser.
- Trin 2: Gymnasierettede uddannelser og store uddannelser.
- Trin 3: Potentiale for erhvervskandidatuddannelser.

For hvert trin tilføjes kriterier, der kan ændre på fordelingen af de forskellige typer af kandidatuddannelser inden for (og mellem) uddannelsesgrupperne. Konkret foregår indlæggelsen af hensynene på de enkelte trin i tre beregningsstep, som (på hvert trin) *dels* sikrer, at de politiske ambitioner for typer af nye uddannelser (henholdsvis 10 pct. kandidatuddannelser på 75 ECTS og 10 pct. erhvervskandidatuddannelser, det vil sige 10:10) indfries, og *dels* at omlægningsprocenterne på hovedområderne fastholdes, jf. boks 1.

Når der i første trin for eksempel friholdes autorisationsuddannelser på det sundhedsvidenskabelige område, har det således den konsekvens, at øvrige uddannelser på det sundhedsvidenskabelige område skal udbyde en større andel nye uddannelser, så omlægningsprocenten for hovedområdet fortsat indfries.

I takt med at der bliver indregnet flere hensyn, vil flere og flere kandidatuddannelser gradvist blive "låst" og derfor som udgangspunkt ikke kunne tilpasses i efterfølgende trin.

² Omlægningsprocenterne for de enkelte hovedområder er i kommissoriet angivet for 2032. I overensstemmelse med drøftelser i Kandidatudvalget fastsættes omlægningsprocenten for 2028 og 2030 som henholdsvis 4/6 og 5/6 af omlægningsprocenten for 2032. For de samfundsvidenskabelige uddannelser, hvor omlægningsprocenten i kommissoriet, er angivet til 40 pct., svarer det i 2028 til 27 pct. Det bemærkes, at omlægningsprocenterne på de enkelte hovedområder beregningsteknisk er opjusteret med 0,4 pct.-point for at ramme målsætningen om 70 pct. 2-årige kandidatuddannelser i 2032 på baggrund af de foreløbige forventninger til kandidattilgangen i 2032.

Boks 1**Metode til indregningen af de enkelte hensyn i trin**

Indregningen af hensynene på de enkelte trin foretages i nedenstående tre beregningsstep (for hvert trin):

- 1) *Indlæggelse af hensyn:* Omlægningsprocenterne for henholdsvis kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervs kandidater fastsættes for de uddannelser, trinnet vedrører. For eksempel sættes omlægningsprocenten for autorisationsuddannelser til 0 pct. på grund af friholdelse af disse uddannelser.
- 2) *Forhold mellem kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervs kandidatuddannelser (EKA/EKV) tilpasses:* Efter beregningsstep 1 passer det samlede antal omlagte uddannelser til henholdsvis kandidatuddannelser på 75 ECTS og EKA/EKV ikke længere til den politiske ambition (10:10). Der fastsættes derfor en skaleringsfaktor, som – når den ganges på den omlagte tilgang (for de uddannelser, som kan justeres i det pågældende trin) – sikrer, at forholdet mellem kandidatuddannelser på 75 ECTS og EKA/EKV (10:10) genetableres på tværs af hovedområder.
- 3) *Tilpasning på hovedområder:* Efter beregningsstep 2 ovenfor stemmer omlægningsprocenten på de enkelte hovedområder ikke nødvendigvis med de omlægningsprocenter, der er angivet i kommissoriet for Kandidatudvalget. For at sikre dette beregnes, hvor mange pladser der er i "overskud" eller "underskud" i forhold til de enkelte hovedområder. Disse pladser tillægges/fratrækkes på hovedområdet. Den beregnede forskel (positiv eller negativ) indlægges ligeligt mellem kandidatuddannelser på 75 ECTS og EKV/EKA for at opretholde fordelingen fra beregningsstep 2 ovenfor.

Til indlæggelsen af de enkelte hensyn i step 1 er det for hver kandidatuddannelse markeret, om uddannelsen er omfattet af det pågældende hensyn i modellen. I trin 1 opgøres således for hver enkelt uddannelse, om der er tale om en autorisationsuddannelse, mens der i trin 2 opgøres, om de enkelte uddannelser er gymnasierettede og/eller store.

Scenarierne er udarbejdet på baggrund af den beregnede tilgang til de enkelte kandidatuddannelser i 2032, der ligeledes lå til grund for rektorernes foreløbige indmeldinger i delafrapporteringen.

Trin 1 – Autorisations- og ingeniøruddannelser

I trin 1 indarbejdes to hensyn, der fremgår i den politiske aftale og Kandidatudvalgets kommissorium. Autorisationsgivende kandidatuddannelser er fritaget omlægning, mens ingeniøruddannelserne fortsat skal udbydes som kandidatuddannelser på 120 ECTS (og deraf ikke omlægges). Der vurderes dog potentiale for erhvervs kandidatuddannelser på ingeniørområdet, hvilket er afspejlet i scenarierne.

I hovedscenariet er hensynene indarbejdet på følgende måde:

- Autorisationsuddannelser friholdes omlægning.
- 10 pct. af ingeniøruddannelser omlægges til erhvervs kandidatuddannelser.

Trin 2 – Gymnasierettede og store uddannelser

I trin 2 indarbejdes hensynet til de gymnasierettede uddannelser samt hensynet til store uddannelser. I hovedscenariet er hensynene indregnet på følgende måde:

- På gymnasierettede kandidatuddannelser, hvor mindst 10 pct. af dimittenderne finder ansættelse i gymnasieskolen efter endt uddannelse, sker der *ikke* omlægning for 85 pct. af optaget, mens de resterende 15 pct. omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- Store uddannelser, der uddanner til et bredt arbejdsmarked, omlægges mindst 2,5 pct.-point mere end omlægningsprocenten for hovedområdet. Omlægningen på store uddannelser antages at give plads til flere faglige toninger og fordeles derfor ligeligt mellem flere nye

uddannelses typer, henholdsvis kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervs kandidatuddannelser.

Store uddannelse er afgrænset som uddannelser (eller beslægtede uddannelser) med en samlet kandidattilgang i 2022 på over 250 studerende på landsplan.

Trin 3 – Potentiale for erhvervs kandidatuddannelser

I Kandidatudvalgets kommissorium er der angivet forskellige forventninger til potentialet for erhvervs kandidatuddannelser på tværs af hovedområder. Dette hensyn er indarbejdet i trin 3. Særligt fremgår det af Kandidatudvalgets kommissorium, at der for det naturvidenskabelige hovedområde vurderes potentiale for at omlægge pladser til erhvervs kandidatuddannelser og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb.

For det humanistiske og samfundsvidenskabelige hovedområde fremgår det, at der vurderes potentiale for både kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervs kandidatuddannelser og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb. Det skal blandt andet ses i lyset af, at der på disse områder er en relativt lav andel studerende, som efterfølgende tager en ph.d.-uddannelse.

I hovedscenariet er i trin 3 indarbejdet følgende hensyn:

- For uddannelsesgrupperne på det naturvidenskabelige hovedområde øges andelen, der omlægges til erhvervs kandidatuddannelser (målt i forhold til trin 2), således at den samlede andel erhvervs kandidater på hovedområdet bliver 11 pct. Det betyder, at der sker en større omlægning til erhvervs kandidatuddannelser end til kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- For uddannelsesgrupperne på det humanistiske hovedområde reduceres andelen, der omlægges til erhvervs kandidatuddannelser (målt i forhold til trin 2), således at den samlede andel erhvervs kandidatuddannelser på hovedområdet bliver 4 pct. Det betyder, at uddannelserne på hovedområdet i højere grad omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- For uddannelsesgrupperne på det samfundsvidenskabelige hovedområde øges andelen, der omlægges til erhvervs kandidatuddannelser (målt i forhold til trin 2), således at den samlede andel erhvervs kandidatuddannelser på hovedområdet bliver 14,5 pct. Det betyder, at der på hovedområdet omlægges en lidt større andel til erhvervs kandidatuddannelser end til kandidatuddannelser på 75 ECTS.

Hovedscenariet i 2030 og 2032

I 2030 og 2032 er hovedscenariet fastsat ud fra henholdsvis hovedscenariet for 2028 opdelt på hovedområder samt de politiske ambitioner i aftalen om yderligere 5 pct. optag på erhvervs kandidatuddannelser i henholdsvis 2030 og 2032.

Konkret er omlægningsandelen til erhvervs kandidater på de enkelte hovedområder i 2030 fastsat som andelen, der omlægges til erhvervs kandidater i 2028, tillagt 1/6 af den samlede omlægningsprocent for hovedområdet i 2032. Andelen af kandidatuddannelser på 120 ECTS reduceres tilsvarende fra 2028 til 2030. Fra 2030 til 2032 indregnes en tilsvarende forskydning på yderligere 1/6 i retning af flere erhvervs kandidatuddannelser og færre kandidatuddannelser på 120 ECTS på de enkelte hovedområder i overensstemmelse med de politiske ambitioner.

Alternative scenarier i 2028

I de alternative scenarier i afsnit 3.2.2 er det alene vægtningen af de tværgående hensyn til gymnasierettede uddannelser og store uddannelser, der varierer mellem scenarierne. Scenarierne ændrer sig således alt efter hvilken vægt, de tværgående hensyn tillægges (lav, middel og høj). De øvrige hensyn, herunder potentialet for erhvervs kandidater på de enkelte hovedområder, er indregnet på samme måde i de tre scenarier.

I scenariet med høj vægt på de tværgående hensyn er det eksempelvis indregnet, at store uddannelser har en omlægningsprocent på (mindst) 5 pct.-point mere end omlægningsprocenten for det tilhørende hovedområde. Til sammenligning er der i hovedscenariet (med middel vægt) indregnet en meromlægning på (mindst) 2½ pct.-point, jf. tabel 1.

Tabel 1

Forskelle i tværgående hensyn i de forskellige scenarier for fremtidens kandidatlandskab

	Vægt af tværgående hensyn		
	Lav	Middel (hovedscenarium)	Høj
Gymnasiale uddannelser			
- Andel kandidatuddannelser på 120 ECTS	80 pct.	85 pct.	90 pct.
- Andel kandidatuddannelser på 75 ECTS	20 pct.	15 pct.	10 pct.
Store uddannelser			
- Krav til meromlægning på store uddannelser i forhold til omlægningsprocent for hovedområdet	(mindst) 0 pct. point	(mindst) 2½ pct. point	(mindst) 5 pct. point

Anm: Tabellen viser forskelle i beregningsantagelser i scenarier for fremtidens kandidatlandskab med henholdsvis lav, middel og høj vægtning af de tværgående hensyn til gymnasierettede uddannelser og store uddannelser.

KANDIDAT
— UDVALGET —

Fælles udtalelse fra rektorerne

Kandidatudvalget har haft en stor og omfattende opgave, og de danske universiteter er gået konstruktivt ind i arbejdet med at indfri de politiske ambitioner i reformen. De danske universiteter vil naturligvis arbejde loyalt for at leve op til reformens målsætninger, og skabe nogle gode og fagligt meningsfulde uddannelser. Men det er vores vurdering, at det ikke er realistisk at kunne indfri alle de politiske ambitioner inden for reformens nuværende rammer.

Med henblik på at øge sandsynligheden for en virkeliggørelse af reformens ambitioner og sikre en succesfuld implementering heraf, har de danske universiteter en række anbefalinger angivet nedenfor.

Erhvervskandidaten skal gøres smidigere

Det er vores vurdering, at det vil være meget vanskeligt at indfri de politiske ambitioner om, at 10 procent skal tage en erhvervskandidatuddannelse i 2028 stigende til 20 procent i 2032. Resultatet af manglende målopfyldelse vil som følge af den politiske aftale blive, at andelen af 75 ECTS-kandidater væsentligt vil overstige de politiske ambitioner om 10 procent.

Erhvervskandidatuddannelsen er i udgangspunktet en god ide at udbrede og et positivt og konstruktiv bud på at bygge bro mellem uddannelse og fremtidens arbejdsmarked. Men rektorerne er også overbeviste om, at hvis antallet af erhvervskandidater skal tidobles, og der skal skabes 4.500 erhvervskandidater hvert år, så skal modellen skrues anderledes sammen end den model vi kender i dag. Det har desværre ikke været muligt inden for de begrænsninger, som reformøkonomien sætter at etablere en ny fleksibel erhvervskandidat med 120 ECTS, som vil være attraktiv for både studerende og virksomheder. Forslagene i rapporten fra Kandidatudvalget løser dermed ikke de grundlæggende udfordringer med at skabe betydeligt flere erhvervskandidater i fremtiden og dermed øge arbejdsudbuddet.

Med henblik på at gøre det mere attraktivt for studerende at tilvælge en erhvervskandidatuddannelse og for virksomheder at ansætte studerende i sådanne forløb har vi følgende forslag:

- Det bør være muligt for de studerende at tage første år på erhvervskandidatuddannelsen, som et ordinært fuldtidsstudium med fuld SU på universitetet, efterfulgt af to år med sideløbende beskæftigelse. Det vil forkorte uddannelsesforløbets længde og det øger også sandsynligheden for, at internationale studerende vil tilvælge uddannelsen, får fodfæste i Danmark og sikrer bedre mulighed for at få ansættelse i en virksomhed.

- Det skal være muligt at lade erhvervskandidatuddannelserne delvist erstatte af 120 ECTS-uddannelser med obligatoriske projektorienteret virksomhedsforløb af varighed på et semester (30 ECTS).
- Endeligt bør det ugentlige minimumstimetal for gennemsnitlig leveret arbejdstid hos arbejdsgiveren nedsættes til 20 timer, så den samlede arbejdsbelastning for de studerende ikke overstiger normen på arbejdsmarkedet.

Tilbagefaldsmulighed for erhvervskandidater, særligt på ingeniørområdet

Ifølge den politiske aftale har erhvervskandidatstuderende på ingeniørområdet ikke en reel tilbagefaldsmulighed til en etårig kandidatuddannelse, da den ikke kan oprettes på ingeniørområdet. Derfor bør der etableres en tilbagefaldsmulighed fra erhvervskandidatuddannelsen til en ordinær kandidatuddannelse på 120 ECTS. Dette bør gælde både, hvis den studerende ikke får en erhvervskandidatplads i en virksomhed, eller må afbryde sit erhvervskandidatforløb. Hvis ikke denne tilbagefaldsmulighed kan findes, vil det resultere i en yderligere dimensionering af ingeniøruddannelserne.

Generelt er tilbagefaldsmulighed en udfordring i det kommende kandidatlandskab, hvor 20 procent af studiepladserne skal være på erhvervskandidatuddannelser. Der er risiko for et overudbud af 75 ECTS-pladser, når der på forhånd skal kunne anvises tilbagefald.

Studieåret for 75 ECTS-kandidaten bør fastsættes af universiteterne

I rapporten fremgår det, at 75 ECTS-kandidaten skal påbegynde studiet 1. august og afslutte 1. august året efter. Det er vores vurdering, at denne tilrettelæggelse vil indebære en begrænset mulighed for inddragelse af erhvervsliv i den studerendes afsluttende opgave, den vil forringe underviserens mulighed for forskning, og uddannelsen vil være mindre tilgængelig for internationale studerende. Vi foreslår, at perioden for uddannelsen fastsættes af universiteterne, alternativt at den løber fra 1. september til 1. september.

Overgang til forskeruddannelser savner løsninger

Der udestår at finde realiserbare løsninger på, hvordan dimittender fra 75 ECTS-kandidatuddannelser kan få adgang til ph.d.-uddannelse. En ph.d.-grad skal afspejle et ensartet kvalifikationsniveau, så man ved færdiggørelsen har gennemført uddannelseselementer svarende til 480 ECTS. Vores vurdering er, at kandidater fra 75 ECTS-kandidatuddannelser vil skulle have et forskningsforberedende forløb enten forud for eller integreret i ph.d.-uddannelsen. Reelt set er mulighederne for dimittender fra 75 ECTS-uddannelser adgang til ph.d.-niveau meget små, uden tilvejebringelse af et forskningsforberedende forløb, da de i udgangspunktet vil være i konkurrence med dimittender fra 120 ECTS-uddannelser.

Der mangler desuden et grundlag for finansiering af det forberedende forløb. Hvis hele udgiften lægges på universiteterne, vil det både blive administrativt lettere og billigere at ansætte dimittender fra 120 ECTS-uddannelser fra andre fagmiljøer eller fra udlandet, der i deres uddannelsesforløb har haft flere muligheder for at blive klædt på til at kunne gå forskervejen.

Reformen bør evalueres i 2028

Reformen er omfattende og indeholder flere uprøvede initiativer, hvor udfaldet på nuværende tidspunkt er usikkert. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at der udarbejdes en evaluering i 2028, hvorefter politikerne kan vurdere, om der skal ske yderligere ændringer i rammerne.

Vi håber, at disse forslag modtages, som de er tænkt: et konstruktivt bidrag til at finde løsninger på, hvordan implementeringen af reformen kan leve op til de politiske målsætninger.

Henrik Wegener (KU), Brian Bech Nielsen (AU), Anders Bjarklev (DTU), Jens Ringsmose (SDU), Per Michael Johansen (AAU), Peter Møllgaard (CBS), Hanne Leth Andersen (RUC), Per Bruun Brockhoff (ITU)

Danske Studerendes Fællesråd (DSF) finder det beklageligt, at Kandidatudvalgets afrapportering ikke opfylder de mål og de ambitioner, som den politiske forligskreds har opstillet, og som fremgår af kommissoriet for kandidatudvalget.

Den essentielle opgave for Kandidatudvalget har været at anvise scenarier for fremtidens kandidatlandskab og at kvalificere disse med henblik på implementering med afsæt i denne ambition:

Udvalgets arbejde tager udgangspunkt i kommissoriets formulering om en trinvis indfasning af reformen, hvor den politiske ambition er, at der:

- *I 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.*
- *I 2030 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.*
- *I 2032 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervskandidatuddannelse.*

Denne opgave er i afrapporteringen fra Kandidatudvalget ikke løst, for der er fortsat ikke vist en vej til at erhvervskandidaten bliver attraktiv nok til, at 20 procent af de studerende vælger den. Allerede ved Kandidatudvalgets delrapportering ultimo juni stod det klart, at det kun ville være muligt at 7 procent af kandidatuddannelserne kunne omlægges til erhvervskandidat.

På grund af reformøkonomien i aftalen, vil der i det omfang at man ikke når indfasningen af 20 procent erhvervskandidater frem mod 2032, blive omlagt et tilsvarende antal 2-årige kandidatuddannelser til 1-årige kandidatuddannelser på 75 ECTS-point. Det betyder at kandidatreformen styrer mod at **hele 23 procent** – og ikke som der står **i den politiske aftale kun 10 procent** - af kandidatuddannelserne omlægges til 1-årige kandidatuddannelser på 75 ECTS-point.

Her ved udvalgets endelige rapportering er der fortsat ikke givet nye veje til at erhvervskandidaten bliver attraktiv. Udvalget har i stedet overgivet en række tekniske scenarier for fremtidens kandidatlandskab som en række dekangrupper for hvert hovedområde skal kvalificere og fremlægge for Uddannelses- og Forskningsministeriet senest 2. december. At overlade den del af arbejdet til dekangrupperne løser dog ikke det centrale, nemlig at erhvervskandidaten med de givne rammer ikke er attraktiv for 20 procent af de studerende.

Proces og gennemskuelse

DSF konstaterer, at der allerede 16. august blev sendt lovforslag til ændring af Universitetsloven i høring, hvor det lovmæssige grundlag for reformen er indarbejdet. Høringsfristen var 13. september og lovforslaget er på Lovprogrammet for november. Forslag til lovændring er altså sendt i høring inden Kandidatudvalget har afgivet rapportering og ventes påbegyndt behandling inden de nu nedsatte dekangrupper rapporterer til Uddannelses- og Forskningsministeriet senest 2. december.

DSF finder ikke at en så omfattende reform kan få den tilstrækkelige kvalitet i lovbehandlingen i november,

Danske Studerendes Fællesråd

når man iagttager at grundlaget for fremtidens kandidatlandskab endnu ikke er på plads. Derfor opfordrer DSF til at lovforslaget justeres og sendes i høring igen.

DSF bemærker desuden, at de første studerende der skal gå på de omlagte kandidatuddannelser skal søge ind allerede til februar. Det betyder at udviklingsprocessen af de kommende kandidatuddannelser ikke får den tid den har brug for, hvilket vil være udfordre kvaliteten af uddannelserne, og den viden de studerende har i valget af uddannelse.

Udvalget har ikke trykprøvet målsætningen om 20 procent erhvervs kandidater hos aftagerne

Rapportens scenarier for de modeller, som man nu beder dekangrupperne om at kvalificere, afgives med vurderingen fra rektorerne om, *”at det det i praksis kan blive særdeles vanskeligt at opnå det antal erhvervs-kandidater, der matcher de politiske ambitioner”* (3.2).

Rapporten konstaterer også at *”optag på erhvervs kandidatuddannelsespladser på de enkelte universiteter i praksis vil forudsætte, at der indgås aftale mellem den studerende, universitetet og en privat eller offentlig virksomhed”* (3.2).

I rapporten er der et fravær af om man hos aftagerne har undersøgt realismen i denne forudsætning. Finder virksomheder og offentlige institutioner erhvervs kandidaten attraktiv og kan de se for sig, at den største enkeltkomponent i fremtidens landskab er, at der fra 2028 - 2032 er indgået 18.000 aftaler med erhvervs-kandidater om ansættelse i 4-årige bindende studierelevante jobs minimum 25 timer ugentligt. Har man fulgt udmeldingerne fra erhvervslivet i medier og til Kandidatudvalgets Stormøde i forbindelse med udvalgets delrapportering får man ikke det indtryk, at erhvervs kandidatuddannelsen når i nærheden af det politiske mål under de givne rammer. Derfor er afrapporteringen langt fra at sandsynliggøre oprettelsen af et tilstrækkeligt antal erhvervs kandidater.

Reformøkonomien gør kandidatreformen uløselig

Når man læser både Kandidatudvalgets delrapportering og den endelige afrapportering er det kendetegnende, at det der står i vejen for gode løsninger, der kan implementeres, er den økonomi der er lagt ned over reformen. Herunder særligt den grundlæggende forudsætning, at i det omfang man ikke når indfasningen af 20 procent erhvervs kandidater frem mod 2032, så skal et tilsvarende antal kandidatuddannelser omlægges til 1-årige kandidatuddannelser på 75 ECTS-point – udover de 10 procent der er en del af aftalen. Det betyder i den nuværende implementering af reformen, at op mod hver fjerde kandidatuddannelser i fremtiden bliver en 75 ECTS-kandidatuddannelse.

Danske Studerendes Fællesråd tror ikke, at denne konsekvens har været forligskredsens ambition, da det ikke stemmer overens med den politiske aftale. Derfor er der brug for at rette op, og få reformøkonomi til at møde ambitionerne i den politiske aftale, hvilket kun kan ske ved en politisk genforhandling af kandidat-reformen.

Danmark har brug for kandidatuddannede, hvor faglighed og fordybelse er i højsædet. Til gavn for den enkelte og samfundet. Konsekvenserne af reformøkonomiens stramme bånd betyder kortere uddannelser og et fattigere Danmark.

